

TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2019

Kunnanhallitus 30.3.2020 § 68

Kunnanvaltuusto 25.5.2020 § 11

SISÄLLYSLUETTELO

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS	3
Kunnan hallinto	4
Taloudellinen kehitys	5
Tilikauden tuloksen muodostuminen	9
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut.....	9
Rahoituslaskelma ja tunnusluvut.....	11
Investoinnit	12
Tase	14
Kunnan kokonaistulot ja -menot.....	18
Kuntakonsernin toiminta ja talous	19
Konsernitilinpäätökseen sisältyvät	19
Konsernin toiminnan ohjaus.....	20
Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut	21
Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut	22
Konsernin rahoituslaskeman tunnusluvut.....	22
Konsernitase ja sen tunnusluvut	23
Selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja keskeiset johtopäätökset	25
Tilikauden tuloksen käsittely	26
Käyttötalouden toteutuminen	27
2000 VALTUUSTO JA KONSERNIJOHTO.....	28
3000 KONSERNIPALVELUT	34
4000 PERUSPALVELULAUTAKUNTA	41
5000 SIVISTYSLAUTAKUNTA	66
7000 TEKNINEN LAUTAKUNTA	92
Tuloslaskelmaosan toteutuminen	111
Investointien toteutuminen	113
Rahoitusosan toteutuminen 2019	115
Yhteenveto määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta 2019	117
Tilinpäätöslaskelmat	121
Tuloslaskelma (ulkoinen)	121
Rahoituslaskelma	122
Tase	123
Konsernituloslaskelma.....	125
Konsernin rahoituslaskelma.....	126
Konsernitase.....	127
Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	129

Tuloslaskelman liitetiedot	131
Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista	132
Tasetta koskevat liitetiedot	134
Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	134
Käyttöomaisuuden muutokset.....	135
Pysyvien vastaavien sijoitukset.....	136
Omistukset muissa yhteisöissä 31.12.2019.....	137
Taseen vastattavia koskevat liitetiedot.....	138
Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	139
Konsernin liitetiedot	141
Konsernituloslaskelman liitetiedot	141
Kunnan vesihuoltolaitos	143
Tuloslaskelma.....	143
Vesihuoltolaitoksen tase	144
Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot.....	146
Toistaiseksi palkatun henkilöstön määrä kunnan toimialoittain 31.12.2019	146
Työntekijöiden määrä yhteensä 31.12.2019.....	146
Luottamushenkilömaksut	147
Tilintarkastajien palkkiot.....	147
Intressitahotapahtumat	147
Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista 2019	148
Tilinpäätöksen allekirjoitus ja tilinpäätösmerkintä	149

KUNNANJOHTAJAN KATSAUS

Vuosi 2019 on toinen peräkkäinen vuosi, mikä oli Uuraisten kunnalle taloudellisesti vaikea. Koko kuntakentässä tilikauden tulos jäi -200 miljoonaa euroa miinukselle. Uuraisten kunnalle alijäämää kertyi -1,3 miljoonaa. Se on se lukema, joka jää ns. viivan alle. Kunnalla on ollut ylijäämäisiä vuosia eli viivan alle on jäänyt positiivinen tulos. Näitä ylijäämiä vuoden 2017 lopulla oli taseeseen kertynyt 3,6 miljoonaa euroa. Vuosien 2018 ja 2019 tilinpäätösten jälkeen ylijäämiä on enää 670.000 euroa. Kunnan talous on saatava tervehdytettyä tai kunnan talous kääntyy kohta pysyvästi alijäämäiseksi.

Reagoimme talouden negatiivisiin muutoksiin strategiamme mukaisesti. Viime vuoden säästöistä ja toimintatuotto lisäyksistä huolimatta vuosikate oli niukasti plussalla 19.000 euroa. Muutetun talousarvion vuosikate oli 550.000 euroa. Koska toimintatuotot toteutuivat budjetoidusti, johtopäätöksenä on se, että toimintakulut ylittivät talousarvion reippaasti.

Henkilöstökulut ylittivät talousarvion 190.000 euroa, palveluiden ostot 240.000 euroa ja avustukset 105.000 euroa. Vanhustyön tehostettu palveluasumisyksikkö ja kotihoito ylittivät talousarvionsa. Ikäihmisten palvelurakennetta pitää rakentaa vastaamaan tuleviin haasteisiin. Väestö ikääntyy ja ihmiset on hoidettava. Kuitenkin rahasta on tiukkaa. Tehostusta palveluasumisesta vapautuvia resursseja tulee suunnata kotihoitoon ja kotiin vietäviin palveluihin. Kevyempää palveluasumista on lisättävä. Näitä toimenpiteitä on lähdetty vuonna 2020 tekemään.

Verotulot (11.356.174 euroa) toteutuivat 344.000 euroa arvioitua pienempänä ja valtionosuudet (9.294.000 euroa) n. 216.000 euroa suurempana. Arvioitua pienempi verotulokertymä johtui verottajan mukaan mm. verokornttiuidistuksesta vaikuttaen koko kuntakentän verokertymään. Kunnan vuosikatteen pelasti rahoitustuotot 192.000 euroa. Vuonna 2019 kunnan sijoitettu varallisuus tuotti poikkeuksellisen hyvin.

Investointien nettomenot olivat n. 0,8 miljoonaa euroa, joka oli vajaa 100.000 euroa enemmän verrattuna muutettuun talousarvioon. Lainakanta/asukas kohosi uusiin ennätyslukemiin 4630 euroa kun uuraislaisia vuoden lopussa oli 3681 henkilöä (vähennystä -102 henkilöä). Syynä oli poismuutto (267 hlöä), josta miinusmerkki johtui. Kuntaan muutti kuitenkin 157 henkilöä. Osa selitys saattaa löytyä siitä, että normaalia enempi nuoria muutti opiskelemaan toiselle paikkakunnalle. En kuitenkaan lähde spekuloimaan. Positiivista se, että syntyneitä (35 lasta) enemmän kuolleita (27 henkilöä). Joka tapauksessa ei saa jäädä tuleen makamaan. Se mitä kuntana voidaan nyt tehdä, on tehostaa kunta - ja asuinmarkkinointia ja tarjota hyviä palveluita käytettävissä olevilla verotuloilla.

Juha Valkama
kunnanjohtaja

KUNNAN HALLINTO

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta kuntalain 14 §:n mukaisesti. Uuraisten kunnanvaltuusto valittiin kuntavaaleissa 2017.

Valtuuston poliittiset voimasuhteet 9.4.2017 toimitettujen kuntavaalien tuloksen mukaan:

Suomen Keskusta	8
Perussuomalaiset *	5
Suomen Sosialidemokraattinen Puolue	4
Suomen Kristillisdemokraatit	2
Kansallinen Kokoomus	1
Vasemmistoliitto	1

* Tuulia Johansson erosi Perussuomalaisten ryhmästä 2017 ja muodosti oman ryhmän.

20.5.2019 tehdyn ilmoituksen mukaisesti kolme Perussuomalaisia vaaleissa edustanutta valtuutettua (Janne Kari, Susanna Kettunen ja Tiina Kuusenmäki) on siirtynyt Suomen keskustan valtuustoryhmään, joten Perussuomalaisten valtuustoryhmässä on ollut enää yksi edustaja em. ajankohdan jälkeen vuonna 2019.

Valtuutettu Miko Puustelli jätti eronpyynnön luottamustoimestaan ja hänen tilalleen valtuustoon nousi varavaltuutettu Merja Kinnunen. Valtuutettu Mia-Riitta Allik jätti eronpyynnön luottamustoimestaan ja hänen tilalleen valtuustoon nousi varavaltuutettu Tiina Kuusenmäki.

Kunnanhallitus

Uuraisten kunnanhallitukseen kuului seitsemän jäsentä, joilla kullakin oli henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallituksen esittelijänä toimi kunnanjohtaja Juha Valkama. Kunnanhallituksen toimikausi oli 2017-2019, joten uusi kunnanhallitus toimikaudelle 2019 – 2021 valittiin vuoden 2019 kesäkuussa. Valtuutettu Mia-Riitta Allikin tilalle kunnanhallitukseen nousi valtuutettu Merja Kinnunen. Kunnanhallitus kokoontui vuonna 2019 yhteensä 20 kertaa, käsitellen kaikkiaan 296 pykälää. Tämän lisäksi kunnanhallituksen kokoonpanossa tapahtui muutamia muutoksia varajäsenten osalta.

Kunnanhallituksen jäsenet 31.12.2019

Liisa Stenman-Kässä, puheenjohtaja	varajäsen Jaana Hirsjärvi
Veli Hytönen, varapuheenjohtaja	varajäsen Jussi Nygren
Veli-Matti Arponen	varajäsen Matleena Kivelä
Olli Humalajoki	varajäsen Simo Koskinen
Susanna Kettunen	varajäsen Tiina Kuusenmäki
Merja Kinnunen	varajäsen Pekka Riihimäki
Harri Palonen	varajäsen Antti-Pekka Kotilainen

Lautakunnat

Kunnassa toimi viisi lautakuntaa, sivistyslautakunta, peruspalvelulautakunta, tarkastuslautakunta, tekninen lautakunta ja sen alainen ympäristöjaos sekä keskusvaalilautakunta. Kunnanhallituksen ja lautakuntien alaisuudessa voi lisäksi toimia erikseen valittuja työryhmiä, mm. taloustyöryhmä.

TALOUDELLINEN KEHITYS

Suomen talouskasvu on näyttänyt myönteiseltä huolimatta kansainvälisen talouden heikoista uutisista. Kotimainen kysyntä ylläpitää talouskasvua tulevina vuosina. Yksityisten investointien ja kulutuksen kasvu hidastuu epävarman ulkoisen ympäristön heijastuessa suomalaisten yritysten ja kuluttajien odotuksiin. Julkisen kulutuksen ja investointien merkitys BKT:n kasvulle korostuu varsinkin ensi vuonna.

Keskipitkällä aikavälillä vuosina 2022–2023 talouskasvu hidastuu alle yhteen prosenttiin johtuen talouden rakenteellisista tekijöistä. Hidastuvan talouskasvun seurauksena työllisyyden koheneminen jää vähäiseksi.

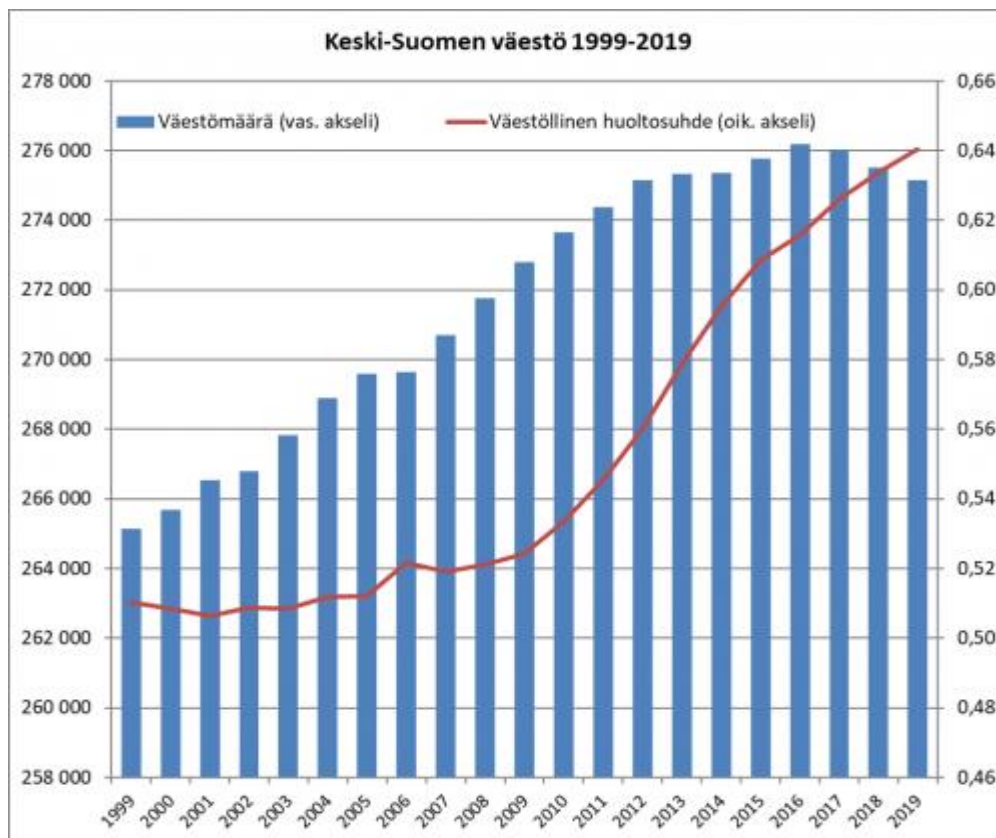
Julkisen talouden menot ovat pysyneet koko korkeasuhdanteen ajan tuloja suurempina. Julkisessa taloudessa on rakenteellinen alijäämä, joka ennusteen mukaan kasvaa lähivuosina. Julkista taloutta heikentävät vaimeneva talouskasvu, väestön ikääntymisestä johtuva menojen kasvu sekä hallitusohjelman mukaiset menolisäykset.

Maailmantalouden kasvu hidastuu kuluvana vuonna kauppakonflikteihin liittyvän epävarmuuden takia

Vuonna 2019 Suomen BKT:n ennustetaan kasvavan 1,5 %. Suomen vientikysynnän kasvu hidastui voimakkaasti v. 2019. Suomen tärkeimmistä vientimarkkinoista Saksan talouden näkymät ovat heikot. Vientiteollisuuden näkymät eivät ole merkittävästi heikentyneet, mutta tavaraviennin kasvu jää vaatimattomaksi muilla toimialoilla paitsi meriteollisuudessa. Investointien arvioidaan kääntyvän laskuun vuoden 2019 aikana. Asuinrakennusinvestoinnit supistuvat, mutta myös tuotannollisten investointien kasvu hidastuu kansainvälisen talouden suhdanteen heikentyessä.

Yksityisen kulutuksen kasvu jatkui ripeänä v. 2019, sillä kotitalouksien käytettävissä olevien reaalityulojen kasvu oli lähes 2 %. Vuonna 2019 yksityisen kulutuksen kasvua tuki ansiotason nousu sekä työllisyyden koheneminen. Työllisten määrä nousee 0,9 % v. 2019, joskin suuri osa tämän vuoden kasvusta tulee perintönä viime vuoden viimeiseltä neljännekseltä ja alkuvuonna 2019 työllisyys ei ole enää parantunut. Koko vuoden 2019 työllisyysasteen ennakoitaan nousevan 72,5 prosenttiin.

Oman alueen kehitys

Uuraisten kunnan väestökehitys kääntyi laskuun vuoden 2019 aikana. Kunnan asukasmäärä 31.12.2019 oli

3.681 henkilöä. Laskua edellisvuoteen oli yhteensä 102 henkeä, mikä tarkoittaa noin 2,7 %:n laskua väkilukuun. Tämä on huomattava poikkeus edellisiin vuosiin, jolloin väkiluku on kasvanut jatkuvasti.

Vuonna 2019 väestö kasvoi Keski-Suomessa vain Jyväskylässä ja Kinnulassa.

Keski-Suomessa oli joulukuun 2019 lopussa yhteensä 15 869 työtöntä työnhakijaa. Se on 0,5 % enemmän kuin vuotta aiemmin. Uuraisilla työttömiä työnhakijoita joulukuun lopulla oli ELY-keskuksen raportin mukaan 157 henkilöä, joka on 5 henkilöä enemmän kuin edellisvuonna.

Tilikauden olennaiset tapahtumat

Tilikauden aikana suurimmat investoinnit kohdistuivat koulujen erilaisiin korjauksiin (Hirvasen koulun laajennus perustuksineen ja kalustoineen 183 795 €), Höytiän koulu (piharakenteet ja katto 108 848 €), Kynnämöisten koululaajennuksen perustukset (48 531 €) ja Koulukeskus (auditorio 119 236 €). Asunto Oy Uuras-kodon vesi- ja viemäriinjojen uusiminen 193 865 €.

Organisaation toiminnan järjestämisen kannalta keskeisiä muutoksia oli loppuvuonna 2017 käynnistetty palkanlaskennan ostaminen Äänekosken kaupungilta. Toiminta jatkuu edelleen ja Uuraisten kunnan käytettävissä on 1,5 palkanlaskijaa. Aluearkkitehtitoiminnan osalta Uurainen luopui omasta aluearkkitehdistä ja vuoden 2019 alussa tehdyllä valtuuston päätöksellä, ostaa jatkossa aluearkkitehtipalvelut Saarijärven kaupungilta. Järjestely on todettu hyväksi ja kustannustehokkaaksi. Vuonna 2019 ympäristötoimen palvelut on hoidettu kunnan omana toimintana.

Uuraisten Valokuituverkot Oy:tä koskevia asioita kunnanhallitus ja – valtuusto käsittelivät vuoden aikana useaan otteeseen. Yhtiöllä oli edelleen taloudellisia ongelmia. Osakeantia koskevasta kunnanvaltuuston päätöksestä (kv 28.5.2018 § 24) valitettiin hallinto-oikeuteen, joka asetti päätöksen täytäntöönpanokielloon kesäkuun 2018 lopulla. Hallinto-oikeuden lopullista päätöstä pykälästä ei ole vielä tilinpäätöskirjan kirjoittamiseen mennessä annettu. Valtuusto teki päätöksen Uuraisten kunnan ja Uuraisten Valokuituverkot Oy:n välisestä vaihtovelkakirjalainasta 20.5.2019. Päätöksestä valitettiin hallinto-oikeuteen, joka määräsi sille täytäntöönpanokiellon, joten päätöstä ei ole voitu laittaa täytäntöön. Valitusasiat ovat edelleen kesken.

Uusi kunnallinen yleinen virka- ja työehtosopimus astui voimaan 1.2.2018 ja on voimassa 31.3.2020 saakka. Sopimuksen mukaisesti jaettiin 1.1.2019 paikallinen järjestelyerä, joka oli 1,2 prosenttia kunnallisen yleisen virka- ja työehtosopimuksen palkkasummasta. Sen lisäksi maksettiin yleiskorotus 1.4.2019. Korotuksen suuruus oli 1,0 prosenttia.

Vuonna 2018 paikallisesti Uuraisten kunnassa päivitettiin tehtävän vaativuuden arviointijärjestelmä KVTES:n ja TS:n sopimusaloilta. Järjestelmää hyödynnettiin paikallisen järjestelyerän jakamisessa, joka tuli jaettavaksi vuoden 2019 alussa.

Vuoden kuluessa kehitettiin kunnan hallinnon sähköisiä työvälineitä ja niiden käyttöä tehostettiin mm. kunnan asianhallintajärjestelmä sekä muuta ohjelmistoa. Uuden visuaalisen ilmeen käyttöä edistettiin ottamalla käyttöön uudet kotisivut internettiin sekä päivitettiin muun muassa hallintosääntöä.

VISIO: Kasvava ja kehittyvä maaseutukunta – ajan hermolla! Uurainen tarjoaa luonnonläheisen asuin ympäristön. Uuraisilla toisista pidetään huolta. Kunta palvelee joustavasti kuntalaisia, joiden ulottuvilla ovat toimivat peruspalvelut.

MISSIO: Uuraisilla on hyvät puitteet elää ja asua – on suurta olla kasvava kunta. Kunta päättää omista asioistaan vaikuttaen kuntalaisten elämään.

TEEMAT

Maankäyttö ja kaavoitus

Palvelut ja yhteisö

Yrittäjyys ja työllisyys

Prosessit ja rakenteet

Talous, resurssit ja varainhankinta

Henkilöstö

STRATEGISET PAINOPISTEET JA MENESTYSTEKIJÄT

Toimiva ja houkutteleva elinympäristö

- Harkittu maanhankinta strategisista kohdista
- Joustavuus ja mutkattomuus
- Positiivinen kuva kunnasta toimii vetovoimatekijänä
- Riittävän monipuolinen tontti- ja toimitilarajonta, parhaiden ratkaisujen etsiminen yhdessä

Hyvinvoiva, yritteliäs ja palveleva Uurainen

- Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut
- Kuntalaisten osaamisen ja miellipiteiden hyödyntäminen
- Paljon harrastus- ja vapaa-ajan paikkoja ja mahdollisuuksia
- Uuden teknologian hyödyntäminen
- Matala kynnyks työllistymiseen, yrityksen perustamiseen, yritystoiminnan laajentamiseen
- Hyvä yrittäjyysilmapiiri

Toimiva johtamisjärjestelmä ja yhdessä valmistelu

- Luottamus luottamus- henkilöiden ja viranhaltijoiden kesken
- Hyvä tiedonkulku
- Hyvä ilmapiiri lisää tuottavuutta

Tasapainoinen ja kestävä talouskehitys

- Työllisyysasteen nostaminen Uuraisilla
- Kiinteistöjen elinkaariajattelu → suunnitelmat kiinteistöjen ylläpitämisessä ja omistamisessa, kiinteistöistä saatavien tuottojen tarkastelu
- Ansiotulo- ja kiinteistöveroosentien pitäminen kohtuullisena
- Nopea reagointi talouden muutoksiin

Osaava ja motivoitunut henkilöstö

- Innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla on hyvä muutosvalmius, sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen
- Vastuun jakaminen työyhteisössä
- Yhdessä tekemisen meininki
- Rekrytointi, tiedettävä minkälaista osaamista ja henkilökohtaisia ominaisuuksia tarvitaan
- Selkeät työyhteisön pelisäännöt ja työnkuvat

UURAISTEN KUNTA | Virastotie 4 | 41230 Uurainen | Puh. (014) 267 2600

Kuva: Uuraisten kunnassa laadittiin vuonna 2016 strategia vuosille 2017–2022.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kunnat ovat historiallisten muutosten edessä tulevien hallinnon uudistusten myötä. Tulevat vuodet edellyttävät vahvaa muutosten hallintaa. Innovointi, ennakointi, kokeilut sekä toiminnan kehittäminen ovat keinoja, joilla toimintaa uudistetaan ja kehityksessä pysytään mukana. Maakunta- ja sote-uudistusta ei ole toistaiseksi saatu aikaiseksi, mutta lähivuosina näitä uudistuksia tullaan varmasti viemään eteenpäin. Tällä hetkellä niiden vaikutuksia yksittäisen kunnan tasolla on mahdotonta arvioida. Suomen nykyinen hallitus valmistelelee tarvittavaa lainsäädäntöä ja ryhtyy luultavasti sen toimeenpanoon vielä tämän vaalikauden aikana.

Kuntatalous näyttää vuoden 2020 helmikuussa saatujen tilinpäätöslukujen perusteella hälyttävän negatiiviselta ja se tulee vaikuttamaan myös tulevaan kehitykseen. Kuluja on hillittävä ja talouden rakenteita tarkistettava myös Uuraisilla. Työ on jo aloitettu aktiivisella taloustyöryhmätoiminnalla.

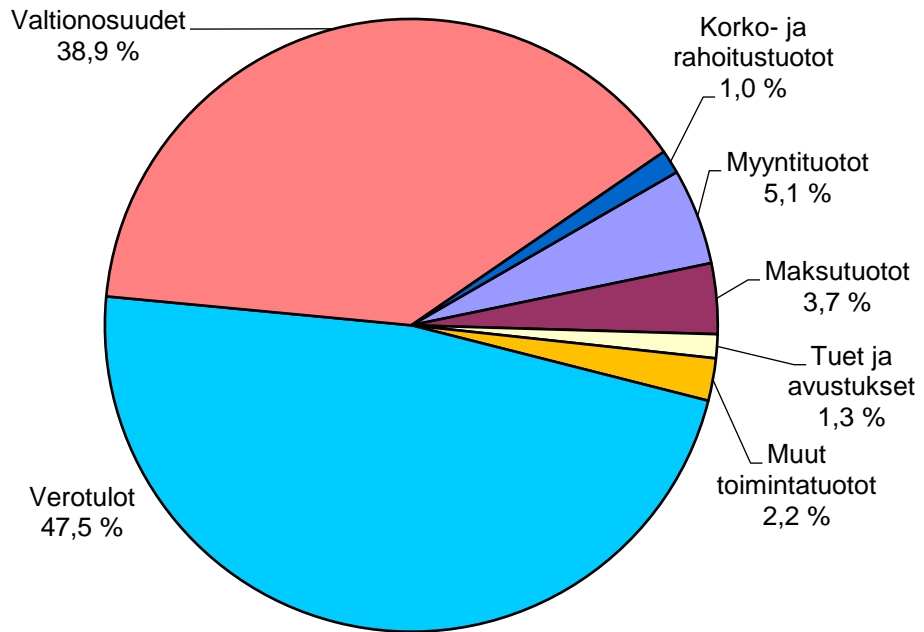
Kuntaliiton arvion mukaan tulos painui vuonna 2019 edelleen negatiiviseksi suuressa osassa kuntia. Keskeisiä syitä negatiiviseen tulokseen on valtionosuuksien vähäinen kasvu vuonna 2019. Vaikka verotulot vähän kasvoivatkin verrattuna edelliseen vuoteen, ne eivät riittäneet kattamaan palvelutuotannon kustannusten kasvua. Verotulojen kehitystä painoi tulorekisteriuudistus ja verokorttiuudistus, jolloin kunnilta jäi huomattava määrä verotuloja saamatta vuonna 2019. Kunnan menojen kasvua syntyi sekä palkkamenoissa että palvelujen ostoissa. Vuodelle 2020 Uuraisten kunnan valtionosuuksissa on melken 10 prosentin nousu, joten edellytyksiä talouden tervehdyttämiselle on entistä enemmän.

Vuonna 2020 kunta-alan yleisen virka- ja työehtosopimuksen mukaisista palkoista ja työehdoista neuvotellaan kevään aikana. Neuvotteluilmapiiiri ei näytä kovinkaan hyvältä, mutta toivottavasti lakkokeväältä vältytään.

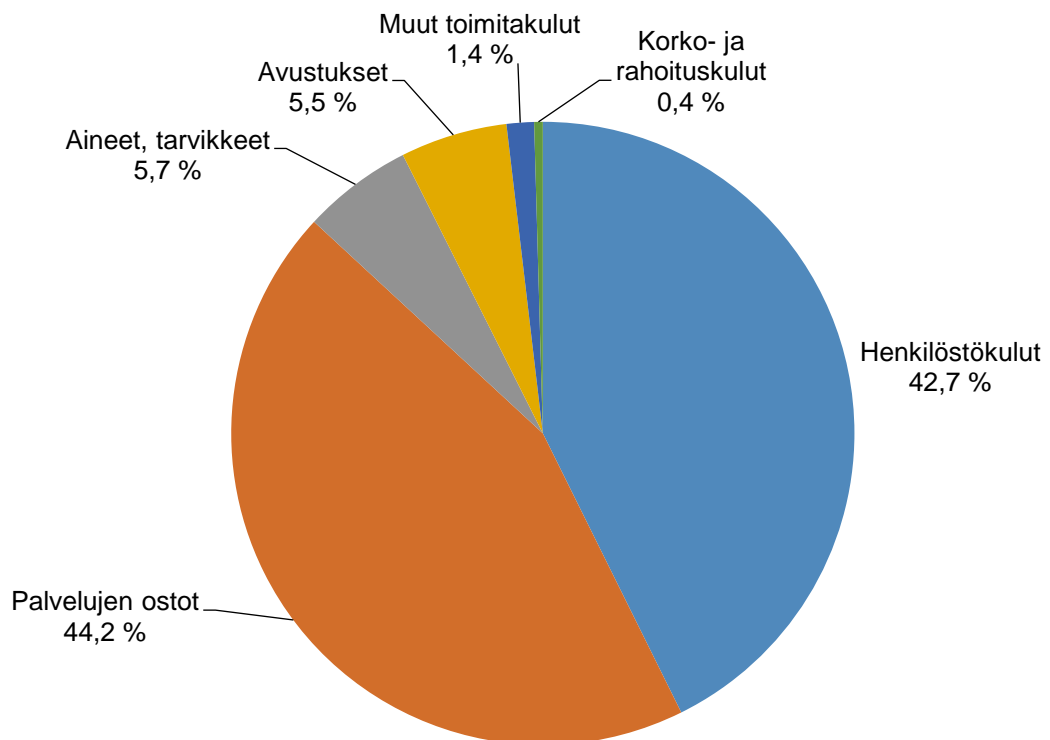
Juuri tällä hetkellä vaikuttava Koronavirus pandemia saattaa vaikuttaa paljonkin kuntien toimintaan jo lähitulevaisuudessa. Jo tällä hetkellä kunnan toiminnassa (koulut, päiväkodit, sote-palvelut) on monenlaisia rajoituksia ja näyttää siltä, että koko maailmantalous on painumassa laskusuhdanteeseen sen takia. Tämä tuo suuria ongelmia Suomen kansantalouteen ja heijastuu pian myös kuntien toimintaan.

Kuntien tulevaisuuteen vaikuttavat kuntalaisten tarpeita ja käyttäytymistä muuttavat globaalit muutostrendit sekä maakuntauudistuksen tehtävien ja vastuiden uusjako. Nämä tulevat haastamaan kuntien nykyisiä toimintamalleja ja toiminnantapoja niin henkilöstön kuin päättäjienkin osalta.

Tuloslaskelman tulot

Tuloslaskelman menot

TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

(ulkoinen)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
	1000 eu- roa	1000 eu- roa
Toimintatuotot	2 928	2 992
Valmistus omaan käyttöön	9	20
Toimintakulut	<u>-23 760</u>	<u>-23 066</u>
Toimintakate	-20 823	-20 054
Verotulot	11 356	10 656
Valtionosuudet	9 294	9 070
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot		
Muut rahoitustuotot	299	196
Korkokulut	-99	-60
Muut rahoituskulut	<u>-8</u>	<u>-172</u>
Vuosikate	19	-364
Poistot ja arvonalentumiset	-1 355	-1 282
Satunnaiset kulut		
Tilikauden tulos	-1 336	-1 646
Tilinpäätössiirrot	15	15
Tilikauden yli-/alijäämä	<u>-1 321</u>	<u>-1 631</u>

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,33	12,98
Vuosikate/Poistot, %	1,40	-28,39
Vuosikate, euro/asukas	5,16	-96,32
Asukasmäärä	3 681	3 779

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista.

Maksurahoituksen osuutta toimintamenoista kuvataan tunnusluvulla, joka lasketaan kaavasta:

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$$= 100 * \text{Toimintatuotot} / (\text{Toimintakulut} - \text{Valmistus omaan käyttöön})$$

Kunnan koko, toimintojen yhtiöittäminen, liikelaitostaminen ja oppilaitosten ylläpitäminen vaikuttavat tunnusluvun arvoon ja selittävät kuntakohtaisia eroja.

Vuosikate osoittaa tulo-rahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen kateluku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen, kunnan tulo-rahoitus on riittävä. Vuosikatteen ja poistojen vertailussa on vakiintunut seuraava tunnusluku:

Vuosikate prosenttia poistoista

$$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$$

Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulo-rahoituksen olevan riittävä. Oletusta voidaan kuitenkin pitää päteväenä vain, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investoinneilla tarkoitetaan tällöin poistonalaisten investointien omahankintamenoa, joka saadaan vähentämällä hankintamenoa valtionosuudet ja muut rahoitusosuudet.

Investointitaso määritetään voimassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävä keskimäärän osoittamiseksi. Jos poikkeuksellisen suuri poistonalainen investointihanke ajoittuu suunnitelmakaudelle tai investointeja on taloussuunnitelmassa leikattu ja siirretty suunnitelman ulkopuolelle, on investointitasoa arvioitava taloussuunnitelmakautta pitemmällä jaksolla.

Tulo-rahoitus on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistot ja alijäämäinen, kun vuosikate alittaa poistot. Myös nämä väittämät pitävät paikkansa vain, jos poistot vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Jos vuosikate on alijäämäinen, on kunnan tulo-rahoitus heikko.

Vuosikate euroa/asukas

Vuosikate asukasta kohden on yleisesti käytetty tunnusluku tulo-rahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kunta-kohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla edellä mainittu keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä.

Keskimääräistä, kaikkia kuntia koskevaa tavoitearvoa ei voida asettaa. Kunnan koko, taajama-aste, tekniset verkostot ja toimintojen organisointi ovat tekijöitä, jotka vaikuttavat vuosikatetavoitteen määrittämiseen kunnassa.

Rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2019	2018
	1000 euroa	1000 euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	19	-365
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	-16	-63
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-790	-1 102
Rahoitusosuudet investointimenoihin		38
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	24	128
Toiminnan ja investointien rahavirta	-763	-1 364
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	-95	-200
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 200	4 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-459	-3 957
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 200	700
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-923	728
Rahoituksen rahavirta	923	1 271
Rahavarojen muutos	160	-93
Rahavarat 31.12. 1 000 €	3 838	3 678
Rahavarat 1.1. 1000 €	3 678	3 771

RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta	-4 554	-5 068
Investointien tulorahoitus, %	2,41	-34,25
Laskennallinen lainanhoitokate	0,05	-0,16
Kassan riittävyys, pv	55,55	47,05
Asukasmäärä	3 681	3 779

Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €:

Rahoituslaskelman välitulokseksi Toiminnan ja investointien rahavirta itsessään on jo tunnusluku, jonka positiivinen (ylijäämäinen) määrä ilmaisee sen, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhennyksiin ja kassan vahvistamiseen ja negatiivinen (alijäämäinen) määrä ilmaisee sen, että menoja joudutaan kattamaan joko olemassa olevia kassavaroja vähentämällä taikka ottamalla lisää lainaa.

Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen tilinpäätösvoiton ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvoittona on positiivinen. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus, %:

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenoista on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, mikä on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli pysyvien vastaavien hyödykkeiden myynnillä, lainalla tai rahavarojen määrää vähentämällä.

Investointien omahankintamenoilla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet.

LAINANHOITO

Laskennallinen lainanhoitokate:

= $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Laskennalliset lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kuvaa lainanhoitoon käytettävissä olevan tulorahoituksen ja laskennallisten lainanlyhennysten sekä korkojen suhdetta eli kykyä hoitaa lainoista aiheutuvia velvoitteita. Laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa tuloslaskelman vuosikatteen lisäksi lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla taseen lainat kahdeksalla, mikä kuvaa oletettua jäljellä olevaa laina-aikaa. Lainoihin luetaan korolliset pitkäaikaiset ja lyhytaikaiset lainat, kuten kuntatodistukset.

Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluvun arvo on 1 tai suurempi. Kun tunnusluvun arvo on alle 1, joudutaan vieraan pääoman hoitoon ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja.

Luotettavan kuvan kunnan lainanhoitokyvystä saa tarkastelemalla tunnuslukua useamman vuoden jaksolla. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä kun tunnusluku on 1–2 ja heikko kun tunnusluvun arvo jää alle yhden.

MAKSUVALMIUS

Rahavarat 31.12.:

= Rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset.

Kassasta maksut, M€

Kassasta maksut kootaan seuraavista tilikauden tuloslaskelman ja rahoituslaskelman eristä:

Tuloslaskelmasta:

Toimintakulut – Valmistus omaan käyttöön

Korkokulut

Muut rahoituskulut

Rahoituslaskelmasta:

Investointimenot

Antolainojen lisäys

Pitkäaikaisten lainojen vähennys (lyhennykset)

Kassan riittävyys (pv):

= 365 pv x Rahavarat 31.12. / Kassasta maksut tilikaudella

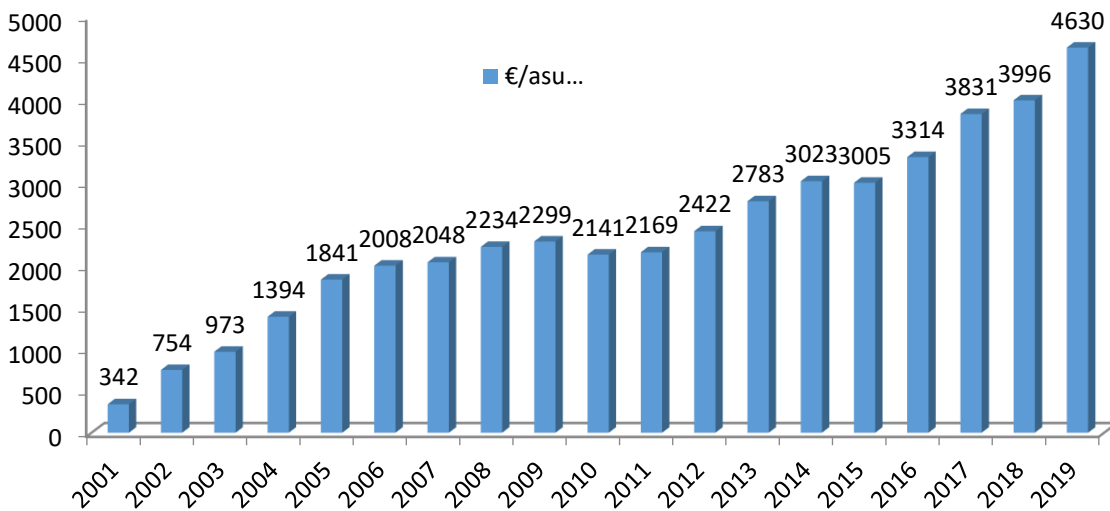
Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Rahavaroihin lasketaan rahoitusarvopaperit sekä rahat ja pankkisaamiset. Rahavarat ja kassasta maksut otetaan kaavaan edellä esitetyllä tavalla laskettuna.

RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta.

Toimintakertomuksessa tasetiedot tulee esittää siten eriteltynä, että niistä voidaan laskea taseen tunnusluvut. Toimintakertomuksen tasetarkastelu voidaan tehdä miljoonan tai tuhannen euron tarkkuudella. Kuntajaoston taseen laatimisesta antaman yleisohjeen mukaisesti tarkempi erittely, sentin tarkkuudella laadittu tase esitetään tasekirjan tilinpäätöslaskelmat-osassa.

LAINAKANTA €/asukas

Tase

VASTAAVAA	2019	2018
	1000 euroa	1000 euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT	26 630	27 107
Aineettomat hyödykkeet	809	1 030
Aineettomat oikeudet	15	29
Muut pitkävaikutteiset menot	794	1 001
Aineelliset hyödykkeet	21 453	21 999
Maa- ja vesialueet	2 886	2 894
Rakennukset	15 604	15 927
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 806	2 971
Koneet ja kalusto	139	189
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	18	18
Sijoitukset	4 368	4 078
Osakkeet ja osuudet	3 171	2 976
Muut lainasaamiset	779	684
Muut saamiset	418	418
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	16	29
Valtion toimeksiannot	12	15
Lahjoitusrahastojen varat	4	14
VAIHTUVAT VASTAAVAT	4 885	4 964
Vaihto-omaisuus	254	265
Muu vaihto-omaisuus	254	265
Saamiset	793	1 021
Pitkäaikaiset saamiset	95	95
Lainasaamiset	95	95
Lyhytaikaiset saamiset	698	926
Myyntisaamiset	433	509
Lainasaamiset	67	71
Muut saamiset	119	106
Siirtosaamiset	79	240
Rahoitusarvopaperit	3 753	3 515
Muut arvopaperit	3 753	3 515
Rahat ja pankkisaamiset	85	163
VASTAAVAA YHTEENSÄ	31 531	32 100

VASTATTAVAA	2019	2018
	1000 euroa	1000 euroa
OMA PÄÄOMA	11 252	12 574
Peruspääoma	7 333	7 333
Muut omat rahastot	3 249	3 249
Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	1 991	3 623
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 321	-1 631
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
VARAUKSET	516	531
Poistoero	516	531
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Muut pakolliset varaukset		
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	8	17
Lahjoitusrahastojen pääomat	8	17
Muut toimeksiantojen pääomat		
VIERAS PÄÄOMA	19 755	18 978
Pitkäaikainen	12 315	14 203
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 922	13 792
Lainat julkisyhteisöiltä	107	150
Liittymismaksut ja muut velat	268	261
Siirtovelat	18	
Lyhytaikainen	7 440	4 775
Joukkovelkakirjalainat	1 900	700
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 070	416
Lainat julkisyhteisöiltä	43	43
Saadut ennakot	1	95
Ostovelat	900	2 091
Liittymismaksut ja muut velat	156	288
Siirtovelat	1 370	1 142
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	31 531	32 100

TASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	37,32	40,95
Suhteellinen velkaantuneisuus-%	83,78	83,12
Kertynyt yli-/alijäämä, 1.000 €	670	1 992
Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	182	527
Lainakanta 31.12., 1.000 €	17 042	15 102
Lainakanta 31.12., €/asukas	4 630	3 996
Lainat ja vastuut, 31.12., 1.000 €	17 989	15 180
Lainat ja vastuut, €/asukas	4 887	4 017
Lainasaamiset 31.12., 1.000 €	779	684
Asukasmäärä	3681	3779

Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %:

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Kaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja sen kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 %:n tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %:

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Tunnusluvun osoittajaan merkitään tarkasteluvuoden tilinpäätöksen koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakkomaksuilla. Käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista.

Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä eivät vaikuta tunnusluvun arvoon.

Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä)

= Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä) + Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

Luku osoittaa, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana, taikka paljonko on kertynyt alijäämää, joka on katettava tulevina vuosina.

Kertynyt ylijäämä (alijäämä), €/asukas

= $[\text{Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)} + \text{Tilikauden ylijäämä (alijäämä)}] / \text{Asukasmäärä}$

Luku osoittaa asukaskohtaisen kertyneen ylijäämän tai katettavan kertyneen alijäämän määrän. Asukasmääränä käytetään tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaista kunnan asukasmäärää.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakantaan lasketaan tällöin koko vieras pääoma vähennettynä saaduilla ennakoilla sekä osto-, siirto- ja muilla veloilla. Jotta lainakanta voitaisiin laskea suoraan toimintakertomukseen otetusta taseesta, ei mainittuihin vähennettäviin eriin tule kirjanpidossa merkitä korollisia lainoja.

Lainat euroa/asukas

Asukaskohtainen lainamäärä lasketaan jakamalla edellä mainittu lainakanta tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainat ja vuokravastuut 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat}) + \text{Vuokravastuut}$

Lainat ja vuokravastuut saadaan lisäämällä lainakantaan vuokravastuiden määrä. Vuokravastuiden määrä huomioidaan liitetiedoissa ilmoitetun mukaisena.

Lainat ja vuokravastuut, euroa/asukas

Asukaskohtainen tunnusluku lasketaan jakamalla edellä mainittu lainojen ja vastuiden määrä tilinpäätösvuoden päättymispäivän mukaisella kunnan asukasmäärällä.

Lainasaamiset 31.12.

= $\text{Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset}$

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen.

Kokonaistulot ja -menot

Kokonaistulojen ja -menojen laskelma laaditaan tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta, jotka sisältävät vain ulkoiset tulot, menot ja rahoitustapahtumat ja joissa liikelaitokset ja muut taseyksiköt on yhdistelty riviviltä.

Kokonaistulo ja -meno -käsitteet kattavat laskelmassa varsinaisen toiminnan ja investointien tulot ja menot sekä rahoitustoiminnan rahan lähteet ja käytön.

Valtionosuudet merkitään tuloihin tulonvähennyksenä silloin, kun niiden määrä on negatiivinen. Vähennyseriä tuloissa ovat lisäksi *Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot* ja menoissa *Valmistus omaan käyttöön*, *Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot* ja *Pakollisten varausten muutos* silloin, kun varausten määrä on tilikaudella kasvanut.

Lyhytaikaisten lainojen ja Oman pääoman muutokset esitetään kumpikin nettoeränä joko tulona tai menona.

Kunnan kokonaistulot ja -menot

(ulkoinen)

Tulot	1000 euroa	%
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	2 928	11,14
Verotulot	11 356	43,20
Valtionosuudet	9 294	35,36
Korkotuotot		0,00
Muut rahoitustuotot	299	1,14
Satunnaiset tuotot	0	
Tulorahoituksen korjauserät		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	-16	-0,06
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin		0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	24	0,09
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset		0,00
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 200	4,57
Lyhytaikaisten lainojen lisäys	1 200	4,57
Oman pääoman lisäykset	0	
Kokonaistulot yhteensä	26 285	100,00

Menot

Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	23 760	94,28
- Valmistus omaan käyttöön	-9	-0,04
Korkokulut	99	0,39
Muut rahoituskulut	8	0,03
Satunnaiset kulut	0	
Tulorahoituksen korjauserät	0	
Pakollisten varaustan muutos	0	
Pakoll.var. lis.(-), väh.(+)	0	
- Pysyvien vastaavien hyödykk. luovutustappiot		0,00
Investoinnit		
Investointimenot	790	3,13
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset	95	0,38
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	459	1,82
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	
Oman pääoman vähennykset	0	
Kokonaismenot yhteensä	25 202	100,00

KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

Konsernitilinpäätökseen sisältyvät

yhteisöt

	Omistusosuus %	Yhdis- telty	Ei-yhdistelty
Tytäryhteisöt			
*Uuraisten Vuokratalot Oy	100	x	
*Kiinteistö Oy Uuraisten Virastotalo	70	x	
*Kiinteistöosakeyhtiö Oikarinmäki	100	x	
Kuntayhtymät			
*Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri	1,13	x	
*Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (konserni)	1,83	x	
*Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky	1,47	x	
*Keski-Suomen liitto	1,00	x	
Osakkuusyhteisöt			
*As.Oy Uuraskoto	35	x	
*As.Oy Uuraisten Ykkösriveri	33	x	
*Uuraisten Valokuituverkot Oy	24,9	x	
Yhteensä		<u>10</u>	<u></u>

Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntalain mukaan kunnan omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Valtuusto linjaa kuntastrategiassa kunnan omistajapolitiikan. Omistajaohjauksen periaatteet ovat luonteeltaan pysyviä toimintaperiaatteita, jotka määrittelevät sen, miten kunnan omistamia yhtiöitä johdetaan, ohjataan ja valvotaan. Valtuuston linjaamat periaatteet ohjaavat konsernijohdolle kuuluvaa omistajaohjauksen käytännön toteuttamista ja siihen liittyvää päätöksentekoa niin kuntakonserniin kuuluvissa yhteisöissä kuin laajemminkin osaomistusyhteisöissä, kuntien yhteistoimintaorganisaatioissa ja kunnan sopimussuhteissa. Omistajaohjauksella pyritään varmistamaan kuntastrategiaan sisältyvän omistajapolitiikan toteutuminen. Omistajaohjauksen linjaukset ovat tulleet kuntalakiin vasta kuntalain uudistuessa vuonna 2017.

Uuraisten kuntastrategian yhtenä painopisteenä on toimiva johtamisjärjestelmä ja yhdessä valmistelu, jonka mukaisesti omistajapolitiikka ja omistajaohjaus konserniohjeineen rakentuu. Kunnanvaltuusto hyväksyi 20.03.2017 §11 Kunnan omistajapolitiikan ja konserniohjeen. Samassa yhteydessä hyväksyttiin omistajapolitiikalle strategiset tavoitteet ja niiden arviontikriteerit ja tavoitetasot. Kunnan tytäryhteisöille vuonna 2008 valtuuston hyväksymät tavoitteet ovat pysyneet pääosin ajankohtaisina.

Omistajaohjauksen väline on konserniohje, jonka tavoitteena on yhdenmukaistaa menettelytapoja ja tehostaa kuntakonsernin johtamisen edellytyksiä siten, että kuntakonsernia ja kunnan muuta toimintaa voidaan johtaa kokonaisuutena yhtenäisin periaattein ja kunnan kokonaisuus huomioon ottaen. Uuraisten kuntakonserniohje hyväksyttiin myös tytäryhtiöiden yhtiökokouksissa ja hallituksissa.

Kuntalain 47 §:ssä on määritelty konserniohjeen vähimmäisisältö. Konserniohjeessa annetaan tarpeelliset määräykset ainakin:

- 1) kuntakonsernin talouden ja investointien suunnittelusta ja ohjauksesta;
- 2) konsernivalvonnan ja raportoinnin sekä riskienhallinnan järjestämisestä;
- 3) tiedottamisesta ja kunnan luottamushenkilöiden tietojensaantioikeuden turvaamisesta;
- 4) velvollisuudesta hankkia kunnan kanta asiaan ennen päätöksentekoa;
- 5) konsernin sisäisistä palveluista;
- 6) kunnan tytäryhteisöjen hallitusten kokoonpanosta ja nimittämisestä;
- 7) kunnan tytäryhteisöjen hyvästä hallinto- ja johtamistavasta.

Kuntalain 110 §:n mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntakonsernin toiminta ja talous muodostavat keskeisen lähtökohdan konserniohjaukselle. Kuntakonsernia tarkastellaan entistä enemmän myös taloudellisena kokonaisuutena: talousarviossa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet, kaikkien kuntien tulee laatia täydellinen konsernitilinpäätös ja ns. kriisikuntakriteerit on ulotettu konsernitasolle. Kriisikuntakriteereihin on tulossa lakimuutoksia vielä tämän hallituskauden aikana, sillä kuntalakia koskevat muutokset ovat olleet kunnissa lausunnoilla vuoden 2018 syksyllä.

Kuntalain 46 §:n mukaan omistajaohjauksella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä aktiivisesti myötävaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Myötävaikuttaminen perustuu kuntastrategiaan, omistajapolitiikkaan ja yhteisölle asetettuihin tavoitteisiin sekä yhteisöistä ja toimintaympäristön muutoksista saatuun tietoon perustuviin arviointeihin. Toimenpiteet voivat liittyä mm. perustamissopimuksiin, yhtiöjärjestysmääräyksiin, muihin sopimuksiin, henkilövalintoihin, ohjeiden antamiseen kuntaa eri yhteisöissä edustaville henkilöille tai muuhun kunnan määräysvallan käyttöön. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus. Aktiiviseen omistajaohjaukseen kuuluu vuoropuhelu tytäryhteisön kanssa eli se on molemminpuolista myötävaikuttamista.

Konsernituloslaskelma ja tunnusluvut

	2019	2018
	1000 eu- roa	1000 eu- roa
Toimintatuotot	8 441	8 286
Toimintakulut	-30 481	-29 453
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)	-35	1
Toimintakate	-22 075	-21 166
Verotulot	11 356	10 656
Valtionosuudet	10 998	10 806
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	9	6
Muut rahoitustuotot	322	223
Korkokulut	-165	-157
Muut rahoituskulut	-16	-181
Vuosikate	429	187
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 978	-1 927
Omistuksen eliminointierot	-127	
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-1 676	-1 740
Tilinpäätössiirrot		
Laskennalliset verot	-3	
Vähemmistöosuudet	10	5
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 669	-1 735

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	27,7	28,1
Vuosikate/Poistot, %	21,7	9,7
Vuosikate, euroa/asukas	117	49
Asukasmäärä	3681	3779

Konsernin rahoituslaskelma ja tunnusluvut

	2019	2018
	1000 eu- roa	1000 eu- roa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	429	187
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjaukset	34	-57
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 589	-2 971
Rahoitusosuudet investointimenoihin	3	39
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	29	149
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 094	-2 653
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-95	-200
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 895	5 130
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-856	-4 361
Lyhytaikaisten lainojen muutos	956	1 067
Oman pääoman muutokset		-1
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2	
Vaihto-omaisuuden muutos	8	-29
Saamisten muutos	887	509
Korottomien velkojen muutos	-1 222	270
Rahoituksen rahavirta	2 575	2 385
Rahavarojen muutos	481	-268
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 991	4 510
Rahavarat 1.1.	4 510	4 778
	481	-268

Konsernin rahoituslaskeman tunnusluvut

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä

5 vuodelta (t €)	-7 719	-6 755
Investointien tulorahoitus, %	16,6	6,4
Laskennallinen lainanhoitokate	0,2	0,1
Kassan riittävyys, pv	53,3	44,1

Konsernitase ja sen tunnusluvut

euro

VASTAAVAA	2019	2018
	1000	1000
	euroa	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT	38 729	38 205
Aineettomat hyödykkeet	1 149	1 296
Aineettomat oikeudet	198	228
Muut pitkävaikutteiset menot	794	1 001
Ennakkomaksut	157	67
Aineelliset hyödykkeet	36 149	35 596
Maa- ja vesialueet	3 619	3 627
Rakennukset	25 048	25 544
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 812	2 976
Koneet ja kalusto	439	515
Muut aineelliset hyödykkeet	10	11
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	4 221	2 923
Sijoitukset	1 431	1 313
Osakkuusyhteisöosuudet	131	99
Muut osakkeet ja osuudet	585	594
Muut lainasaamiset	295	200
Muut saamiset	420	420
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	26	44
VAIHTUVAT VASTAAVAT	6 670	7 053
Vaihto-omaisuus	310	318
Saamiset	1 369	2 225
Pitkäaikaiset saamiset	95	95
Lyhytaikaiset saamiset	1 274	2 130
Rahoitusarvopaperit	3 879	3 664
Rahat ja pankkisaamiset	1 112	846
VASTAAVAA YHTEENSÄ	45 425	45 302

VASTATTAVAA	2019	2018
	1000	1000
	euroa	euroa
OMA PÄÄOMA	13 172	14 838
Peruspääoma	7 333	7 333
Muut omat rahastot	4 157	4 157
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 351	5 084
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 669	-1 736
VÄHEMMISTÖOSUUDET	324	334
PAKOLLISET VARAUKSET	209	198
Muut pakolliset varaukset	209	198
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	18	34
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	21 915	22 517
Pitkäaikainen koroton vieras pääoma	286	261
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 520	1 923
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	3 981	5 197
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	45 425	45 302

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT

Omavaraisuusaste, %	29,71	33,49
Suhteellinen velkaantuneisuus	102,95	100,51
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), 1000 €	1 682	3 348
Kertynyt ylijäämä(alijäämä), €/asukas	457	886
Konsernin lainat, euro/asukas	7 453	6 467
Konsernin lainakanta 31.12., 1 000 euro	27 435	24 440
Lainat ja vuokravastuut, 31.12., 1000 €	28 512	24 667
Lainat ja vuokravastuut, €/asukas	7 746	6 527
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1 000 euro	295	200
Kunnan asukasmäärä	3 681	3 779

Konsernin omavaraisuusaste prosentteina lasketaan seuraavan kaavan mukaisesti:

Omavaraisuusaste, %= 100 x (Oma pääoma + Vähemmistöosuus + Konsernireservi + Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset) / Koko pääoma – Saadut ennakot)

Konsernin tunnusluvun laskennassa otetaan mukaan oman pääoman lisäksi vähemmistöosuus ja konsernireservi. Koko pääoma edellä olevassa kaavassa tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa. Kun käytetään lyhennettyä konsernikaavaa, laskennassa voidaan jättää saadut ennakot pois.

Muut konsernitaseen tunnusluvut lasketaan vastaavalla tavalla konsernitaseen eristä kuin kunnan taseen tunnusluvut.

SELONTEKO SISÄISEN VALVONNAN JÄRJESTÄMISESTÄ JA KESKEISET JOHTOPÄÄTÖKSET

Sisäinen tarkastus on osa sisäistä valvontaa. Samalla se on riippumaton hallituksen ja ylimmän johdon tuki-toiminto. Sisäisen tarkastuksen työ kohdistuu koko organisaation toiminnan sisäiseen valvontaan, riskienhallintaan sekä johtamis- ja hallintoprosesseihin. Riskienhallinnan tulee sisältyä kuntakonsernin ja sen organisaatioiden normaaliin toimintaan. Kyse ei ole erillisestä prosessista.

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuuston asettaman tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arviointi ohjaa päätöksentekoa ja sen tulee johtaa kehittämiseen. Talousarviota laadittaessa on kiinnitetty huomiota mahdollisimman konkreettisten ja mitattavissa olevien, keskeisten ja yksiselitteisten mittareitten käyttöön.

Kunnanvaltuusto on hyväksynyt 3.9.2013 Uuraisten kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet 1.1.2014 alkaen. Lisäksi kunnanhallitus on antanut sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportointiohjeen 20.6.2016. Sisäisen valvonnan ohjeet on suunnitelmassa päivittää ja ajankohtaistaa vuonna 2019.

Kunnanhallitus ja lautakunnat on veloitettu antamaan toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä toimialoillaan. Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä selkoa siitä, miten sisäinen valvonta ja riskien hallinta on järjestetty koko kunnassa, onko valvonnassa havaittu puutteita ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla suunnittelukaudella.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on edistää

- a. strategisten, toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamista;
- b. toiminnan lainmukaisuutta;
- c. hyvän hallintotavan toteutumista;
- d. riskien ennaltaehkäisyä ja hallintaa

Organisaation tulee johtamis- ja hallintojärjestelmänsä avulla varmistaa toiminnassaan seuraavat asiat:

- Lainmukaisuus
- Vastuulliset taloudenhoidon ja toiminnan menettelyt
- Vaikuttavuudeltaan tehokkaat palveluntuotantojärjestelmät
- Systemaattiset seurannan ja arvioinnin menettelyt

Sisäisen valvonnan ohje velvoittaa toimielimet ja viranhaltijat tekemään oman tehtäväalueensa osalta sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan suunnitelman sekä huolehtimaan sen asianmukaisesta täytäntöönpanosta. Lisäksi toimielimet ja tilivelvolliset viranhaltijat ovat velvollisia vuosittain valmistelemaan vastuualueeltaan kunnanhallitukselle selonteon sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen asianmukaisuudesta.

Tilikauden 2019 olennaiset tapahtumat ja toimenpiteet

- EU:n tietosuoja-asetuksen myötä kunnassa tehtiin kevään ja kesän 2018 aikana monipuolisesti tietosuojatoimenpiteitä, joita jatkettiin vuoden 2019 aikana. Tietosuojavastaavaksi nimettiin asianhallinta- ja palvelusihteri. Keväällä 2018 kunta teetti myös tietosuojaselvityksen, jotta tietosuojariskit pystyttäisiin ennakoimaan ja minimoimaan entistä paremmin.
- Tilintarkastus kilpailutettiin vuosille 2019-2021. Tilintarkastusyhteisöksi valittiin BDO Audiator Oy. Vuoden 2018 aikana Uuraisten kunnan vastaava tilintarkastaja vaihtui.
- Kunnanhallituksen alaisten toimintojen osalta sekä lautakuntien osalta raportit toimitetaan kunnanhallitukselle kevään aikana.
- Tilinpäätöksessä on eri toimialoittain käsitelty toimialan tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät sekä toimialan sisäinen valvonta.

Sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnan toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Toimialajohtajat ja vastualueiden esimiehet ovat huolehtineet siitä, että oman toimialan menot suoritetaan, tulot kannetaan oikeamääräisinä ajallaan ja että sisäinen valvonta on riittävää.

Kunnanhallitus on seurannut kunnanjohtajan sekä talous- ja hallintopäällikön tekemiä päätöksiä ja kunnanjohtaja ja lautakunnat toimialajohtajien päätöksiä säännöllisesti. Esimiehet ovat vastaavasti seuranneet alaisensa päätöksiä. Seurannalla on varmistettu, että päätöksenteon kaikilla tasoilla noudatetaan lainsäädäntöä, hallintosääntöä ja hankintaohjeita.

Kunnanhallitukselle on raportoitu talousarvion toteutumisesta neljännesvuosittain ja sijoituksista vuosittain. Kyseistä seuranta tehtiin myös johtoryhmässä.

Työtehtävien järjestelyissä on pyritty välttämään vaarallisia työyhdistelmiä. Vakuutusturvan kattavuus ja ajantasaisuus on tutkittu vuosittain yhdessä vakuutusmeklarin kanssa. Vakuutukset kilpailutettiin vuoden 2017-2018 vaihteessa.

Konserniohjeet on päivitetty vuonna 2017. Yhtiökokousedustajille ja yhtiön hallintoelimissä toimiville edustajille on tarvittaessa annettu tapauskohtaisen harkinnan perusteella ohjeistus. Eriyiskysymyksiä on tarkasteltu yhdessä yhtiöiden hallintoelimiä edustajien ja kunnanhallituksen edustajien kanssa. Kunnanjohtaja on lisäksi osallistunut yhtiöiden erityiskysymysten käsittelyyn. Sisäisen valvonnan toiminnassa ei ole havaittu ongelmia kertomusvuonna eikä poikkeavuuksista toiminnassa ole raportoitu. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty tyydyttävällä tasolla. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmän ajantasaisuuteen kiinnitetään huomiota jatkuvasti.

TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELY

Kunnanhallituksen on kuntalain mukaan toimintakertomuksessa tai sen antamisen yhteydessä tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelyä sekä talouden tasapainottamista koskeviksi toimenpiteiksi.

Tilikauden alijäämä katetaan ensisijaisesti edellisten tilikausien ylijäämällä ja taloussuunnitelmavuosien ylijäämillä ja toissijaisesti rahastopääomalla ja peruspääomalla.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien (Kuntalaki 110.3 §)

Tilikauden 1.1. – 31.12.2019 tulos ennen poistoeron (14.967,06) ja rahastojen vähennystä (0,00) on -1.335.581,34 €. Tilikauden alijäämäksi muodostuu -1.320.614,28 euroa.

Kunnanhallitus ehdottaa kunnanvaltuustolle tilikauden tuloksen käsittelystä, että tilikauden 1.1.–31.12.2019 alijäämä – 1.320.614,28 euroa kirjataan taseen omaan pääomaan kohtaan edellisten tilikausien yli-/alijäämä. Taseessa on ennen vuoden 2019 alijäämää 1.991.391,10 €.

Vuoden 2019 alijäämän kirjaamisen jälkeen taseeseen jää jäljelle 670.776,82 € aikaisempien kausien ylijäämä.

KÄYTTÖTALouden TOTEUTUMINEN

Kunnan toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Toteutusvertailussa seurattavia asioita ovat toiminnallisten tavoitteiden, määrärahojen ja tuloarvioiden toteutuminen. Toteutusvertailussa on lisäksi käytävä ilmi, onko meno, tulojen lisäksi, muutoin rahoitettu talousarviossa määrättyllä tavalla. Muulla rahoituksella tarkoitetaan tällöin rahavarojen käyttöä ja muita maksuvalmiuden muutoseriä rahoituslaskelmassa.

Talousarviossa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa. Toteutusvertailussa noudatetaan vastaavaa rakennetta. Toteutusvertailu laaditaan sillä tarkkuudella, jolla valtuusto on hyväksynyt tavoitteen, määrärahan tai tuloarvion yksittäiselle tehtävälle, hankkeelle tai muulle meno- tai tuloerälle.

Toteutusvertailun laadinnasta vastaa kunnanhallitus sekä tilivelvolliset toimielimet ja viran- ja toimenhaltijat. Selvitys tavoitteiden toteutumisesta annetaan toimintakertomuksen toteutusvertailuosassa. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumista.

Toteutusvertailuun otetaan alkuperäinen talousarvio, talousarviomuutokset, muutettu talousarvio ja toteutuma sekä poikkeama toteuman ja muutetun talousarvion välillä. Lisäksi vertailutietona esitetään edellisen tilikauden toteutuma.

Toteutusvertailun jälkeen esitetään suunnitelmapoistot (jotka on selitetty tarkemmin liitetiedoissa) ja laskennalliset erät, jotka sisältävät keskitetysti hoidettavat tehtävät (osa konsernipalvelujen tehtävistä, tilintarkastus), sisäiset vuokrat sekä palautusjärjestelmän mukaisen alv:n.

2000 VALTUUSTO JA KONSERNIJOHTO

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muu- tokset	TA 2019 muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	223 095	160 000	80 000	240 000	292 775	52 775
Toimintakulut	-547 027	-577 560	30 010	-547 550	-498 118	49 432
Toimintakate	-323 932	-417 560	110 010	-307 550	-205 343	102 207

- suunnitelmapoistot: - 44 379 €

- laskennalliset erät: - 16 938 €

2100 Yleishallinto

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muu- tokset	TA 2019 muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	14 495	10 000		10 000	11 896	1 896
Toimintakulut	-506 725	-562 240	30 010	-532 230	-476 862	55 368
Toimintakate	-492 230	-552 240	30 010	-522 230	-464 966	57 264

- suunnitelmapoistot: - 44 379 €

- laskennalliset erät: - 16 928 €

Tilivelvollinen: Kunnanjohtaja

Toiminnan kuvaus Yleishallinnon tehtäväalueeseen sisältyvät kunnanvaltuuston, tilintarkastuksen, kunnallisverotuksen, elinkeinotoimen sekä kunnanhallituksen vastualueet. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnanhallituksen tehtäväalueeseen sisältyvät myös tilintarkastus, kunnallisverotus, elinkeinotoimi ja metsätilat. Uuraisten kunta kuuluu Laukaan kunnan hallinnoimaan maaseutuhallinnon yhteistoiminta-alueeseen.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

- tasapainoinen ja kestävä talous
- asukasluvun hallittu kehitys
- Toimiva ja houkutteleva elinympäristö
- Hyvinvoiva, yritteliäs ja palveleva Uurainen
- toimiva johtamisjärjestelmä ja yhdessä valmistelu
- aktiivinen konserniohjaus ja omistajapolitiikka (konserniohje)
- Elinkeinotoimi järjestetään oman toimintana. Hallintosäännön mukaan kunnanjohtaja johtaa kunnan elinkeinotoimintaa.
- Yrityspalveluseteliä jatketaan vuonna 2019. Kesäkuusta 2017 alkaen lokakuun loppuun 2018 mennessä tukea on myönnetty kahdeksalle yritykselle, jotka ovat antaneet setelistä positiivista palautetta. Sen avulla yrittäjä voi hankkia juuri omaan tarpeeseensa sopivaa neuvontaa.
- Yrittäjien tueksi kunta tarjoaa Yritystulkin, josta löytyy liiketoimintasuunnitelmapohjat, laskentaohjelmat, sopimusohjat ja käytännön tietoa yrittäjälle.
- Keski-Suomen Uusyrittäjäkeskuksen kanssa jatketaan yhteistyötä
- Yrittäjätilaisuuksia järjestetään vuoden aikana
- Kunta on kaavoittanut ja on kaavoittamassa yritystontteja. Tonttien markkinointia ja yritysten kontaktointia tehostetaan. Avuksi hankitaan Jyväskylän talousalueen toimitilakysyntäkartoitus, jonka perusteella voidaan systemaattisesti kontaktoida tonteista kiinnostuneita yrityksiä.

- Kunnanhallituksen alaisista määrärahoista avustetaan Uuraisten 4H -yhdistystä 7500 eurolla ja avustusta vastaan edellytetään yhdistykseltä työsuoritteita 16 pv (á 7,5 h), jotka kohdistuvat kunnan nuorisotoimeen.

Strategiset tavoitteet (valtuustoon nähden sitovia strategiasta johdettuja toiminnallisia tavoitteita)

Kriittinen menestystekijä: ansiotulo- ja kiinteistöveroprosentin pitäminen kohtuullisena ja nopea reagointi talouden muutoksiin.		
tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
tasapainoinen ja kestävä talous	<ul style="list-style-type: none"> - kohtuulliset veroprosentit - tuottavuusohjelman toteutus - varainhankinnan toimivuus ja lainakannan riittävä suojaaminen korkoriskiltä - sijoitussuunnitelma toteutus 	<p>tulovero 21,50%, Kiinteistövero: yleinen 1,05 %, vakituisten asuinrak. 0,43 %, muiden asuinrak. 1,10 %, yleishyödyll.yhteisön 0,0%, rak. rakennuspaikan 2,5 %</p> <p>Toimitilojen tilatehokkuus Kustannustehokkuus verrattuna lähimpiin verrokkeihin Uusia toimia ja virkoja tulee perustaa, jos lainsäädäntö velvoittaa lisäämään henkilöstöä. Tästä poikkeavat tilanteet tulee perustella erityisen hyvin ja riittävän ajoissa ennen toimielinkäsittelyä.</p> <p>Varainhankinnan tavoitteena on turvata Uuraisten kunnan maksuvalmius kaikissa markkinatilanteissa. Pitkäaikaista lainaa otetaan vuonna 2019 enintään 1,2 miljoonaa euroa. Tilapäisrahoitusta otetaan kerralla enintään 3 milj. euroa. Tavoitteena on, että kunnan velka €/asukas tunnusluku pysyy taloussuunnitelmavuosina 2019-21 vuoden 2018 tasolla. Vähintään 20 % lainoista pyritään suojaamaan korkojen nousun varalta. Kunnanjohtaja päättää hallintosäännön mukaan kunnanvaltuuston hyväksymissä rajoissa pitkäaikaisen lainoituksen hankkimisesta sekä tilapäislainan ottamisesta. Vuonna 2018 valtuusto päätti toteuttaa koulujen lisätilarpeet siirtokelpoisilla tilaelementtirakennuksilla, jotka rahoitetaan leasing-rahoituksella. Kunnanhallituksen päätöksellä leasing-rahoitusta otetaan enintään 1,5 miljoonaa euroa.</p> <p>Kunnan varojen sijoitustoimintaa määrittelee valtuuston hyväksymä sijoitussuunnitelma. Kunnan sijoituksista on mahdollista kotiuttaa talousarviovuoden aikana enimmillään 1,0 milj. euroa. Kotiutettuja sijoituksia käytetään ohjeellisen käyttösuunnitel-</p>

		man mukaisesti investointien rahoittamiseen ja käyttötalousosassa olevan investointiavustuksen kattamiseen. Kunnanhallitus hyväksyy erikseen ohjeellisen käyttösuunnitelman, mikäli sijoitusten kotiuttaminen on tarpeellista.
Toteutuminen	<p>Veroprosentit pidettiin vuonna 2019 kohtuullisina: tuloveroprosenttia korotettiin 1%-yksiköllä, ja se nousi 20,5 %:sta 21,5 %:iin, jolla kunta asemoitui samalla tasolle seitsemän muun keskisuomalaisen kunnan kanssa, tätä korkeampi oli viidellä kunnalla. Maakunnan keskiarvo on 20,55%. Esim. vakituisen asunnon kiinteistöveroprosentti on 0,43% kun maakunnan keskiarvo on 0,53%. Vain Keuruun kaupungilla oli alhaisempi vakituinen kiinteistövero%.</p> <p>Tuottavuusohjelma: 1) Tilojen osalta valmisteltiin tilapalveluita, jonka tarkoitus on kunnan kiinteistötietojen parempi dokumentointi ja seuranta sekä sitä kautta tilojen käytön tehostaminen ja vastuiden selkeyttäminen. 2) Kustannustehokkuutta seurattiin tunnusluvuilla €/asukas ja €/asiakas. 3) Henkilöstömenot kasvoivat 6 %. Tavoite henkilöstömenojen hillitsemiseksi ei toteutunut. Tarkemmat tiedot mm. henkilöstömäärän kasvusta saa henkilöstötilinpäätöksestä.</p> <p>Varainhankinta: Kunnan velka/asukas oli 4630 €, eikä se tavoitteen mukaisesti pysynyt vuoden 2018 tasolla (3996 €/asukas). Nettovelka kasvoi n. 2 miljoonalla eurolla. Kunnan kassa- ja rahoitusilanne säilyi erittäin haasteellisena läpi vuoden ja kuvaa osuvasti talouden epätasapainoa. Lainoista on suojattu 60 %. Leasing rahoitusta otettiin 1,2 miljoonaa euroa. Sijoitussuunnitelman toteutus: kunnan sijoitetun varallisuuden 31.12.2019 markkina-arvo oli yhteensä 3,97 miljoonaa euroa. Markkina-arvo karttui vuoden 2019 aikana 423.665 eurolla, prosentuaalinen kasvu oli yli 10%, joten sijoitussuunnitelman tuottotavoitteet ylittyivät (tuottotavoite ja -odotus on 3,0-4,0 % vuositasolla ennen kuluja).</p>	

Kriittinen menestystekijä : Matala kynnys työllistymiseen, yrityksen perustamiseen, yritystoiminnan laajentamiseen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kunnan elinvoimaisuuden kehittäminen yritysten toimintaa ja kasvua edesauttamalla	<ul style="list-style-type: none"> - yrityspalvelusetelin käyttö ja sen vaikuttavuus yritysten kasvuun/liiketoimintaan/työllistämiseen - uudet yritykset Uuraisilla - yritystoimintaa tukeva tietoaineisto yritysten saatavilla 	<ul style="list-style-type: none"> - Yrityspalvelusetelin käyttöä jatketaan vuonna 2019 - sopimus K-S:n Uusyrittäjäkeskuksen kanssa - yritystulkki
Toteutuminen	<p>Yrityspalveluseteleitä myönnettiin neljä (4) kappaletta, joista kaksi yhdelle yrityksille erillisiin kohteisiin.</p> <p>K-S Uusyrittäjäkeskus hoiti sopimuspohjaisesti alkavien yritysten neuvontaa.</p> <p>Yritystulkista luovuttiin loppuvuodesta 2019. Sen sisältämän tietoaineiston käyttö koettiin vähäiseksi.</p>	

Kriittinen menestystekijä: Hyvä yrittäjyysilmapiiri, aktiivisuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kunnan ja yrittäjien keskinäisen yhteistyön vahvistaminen	- yrittäjätilaisuudet	- järjestetään vähintään viisi yrittäjätilaisuutta yhteistyökumppanien kesken
Toteutuminen	Yrittäjyystilaisuuksia järjestettiin yhteistyökumppanien kanssa neljä kappaletta. Toimintatapa kaivaa kuitenkin päivittämistä, esim. 9.10.2019 Uusyrittäjäkeskuksen kanssa järjestettyyn yrityskliniikkaan ei osallistunut ketään lukuun ottamatta järjestäjiä. Vuonna 2019 kunnanhallitus perusti uuden työ- ja elinkeinoryhmän, joka mm. tekee yritysvierailuja yrityksiin.	

Kriittinen menestystekijä: Positiivinen kuva kunnasta toimii vetovoimatekijänä		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Vetovoiman kehittäminen	<ul style="list-style-type: none"> - tavoiteltu vuotuinen väestönkasvu - keskustajaajama on viihtyisä ja vetovoimainen - puhdas luonto - yhteydet yrityksiin ja yritystonttien tarjonta 	<ul style="list-style-type: none"> - 0-1 % - kuntamarkkinointi - kunnossapito (maishoidot, puisto, tiet ja asuinalueet) - säännöllistä yhteydenpitoa
Toteutuminen	Väestö väheni n. 2 %, joten tavoiteltu väestönkasvu ei toteutunut. Huolimatta uudesta visuaalisesta ilmeestä kunta- ja tonttimarkkinointi toimenpiteet jäivät puutteellisiksi, mikä johtui mm. vähäisistä henkilöstöresursseista ko. tarkoitukseen vuonna 2019.	

Tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Yleistavoitteet				
1. 1. Talous				
Tulorahoituksen riittävyys	vuosikate €/asukas		≥ 130	5,0
Vieraan pääoman (velan) määrä	konsernin laskennallinen lainanhoitokate		≥ 0,8	0,21
2. Elinvoima				
yrittäjätilaisuudet	kpl		5	5
uudet yritykset	kpl		5	20
yrityspalvelusetelin käyttö	kpl		5	4
kontaktoidut yritykset (yritystonttien markkinointi)	kpl		10	20
Asiakastyytyväisyys	asteikolla 1-5		4	3

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Omistajapolitiikkaan liittyvät riskit, kuten taloudelliset ja toiminnalliset ongelmat konsernin tytäryhteisöissä ja yhteisöissä, jossa kunnalla on määräysvalta.

Kielteinen kuntakuva, jossa kunnan toiminnasta aiheutuu kielteistä julkisuutta.

Tulojen ja menojen epätasapaino, jossa tulorahoitusta ei ole riittävästi menojen kattamiseen.

Vieraan pääoman määrä eli lainoihin liittyvä velkariski. Kunnan lainakanta on n. 17 miljoonaa euroa.

Sijoitusriski liittyy osana sijoitustoimintaan ja riskinotto on välttämätöntä, jotta asetetut tuottotavoitteet voidaan saavuttaa pidemmällä tarkasteluvälillä.

Takausriski, kunnan omavelkaisia takauksia on 6 213 678,18 euroa (31.12.2019). Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta takauksia on n. 2,8 milj. euroa ja takauksia muiden puolesta 3,4 milj.€. Muille annetuista takauksista suurin on Uuraisten Valokuituverkot Oy:n lainalle annettu takaus 2,2 milj.€ (tilanne 31.12.2019).

Suurimpina riskeinä, joilla on vaikutusta takaajan asemaan, on se, että Uuraisten Valokuituverkot Oy:n ha-
keutuu ja pääsee yrityssaneeraukseen tai jos se asetetaan konkurssiin. Jos velallinen on asetettu konkurs-
siin tai aloitettu yrityssaneeraus, velkoja saa vaatia suoritusta takaajalta ilman velalliseen kohdistettua
eräännyttämistointia. Saneerausohjelmassa määrätään myös takaajan maksuvelvollisuudesta velkojalle.
Takaajalla on myös oikeus ennen aikaiseen suoritukseen velallisen maksukyvyttömyysmenettelyn johdosta.
Tällöin takaaja pääsee velkojan asemaan. Käytännössä kunta joutuisi maksamaan takauksensa, eikä saisi
kaikkea perityksi yhtiöltä. Konkurssitilanteessa kunta käytännössä suorittaa yhtiön lainan velkojalle takaus-
vastuunsa perusteella, jolloin kunnasta takaajana tulee konkurssivelkoja. Konkurssitilanteessa kauppahinta
palautuisi jako-osuutena kunnalle osittain konkurssikustannuksilla vähennettynä. Riskinä on se, että kun-
nalle palautuva kauppahinta olisi olennaisesti pienempi kuin takausvastuun kautta maksettavaksi tuleva
laina. Tällöin kasvaa kunnan vieraan pääoman velka ja sitä kautta korkoriski sekä talouden tunnusluvut
heikkenevät. Uuraisten kunnanvaltuusto on päättänyt rahoitusjärjestelyistä ja vaihtovelkakirjasta, jolla ta-
kaajana kunnan regressisaatavat turvataan ja minimoidaan konkurssi- ja velkasaneerausriskiä. Päätöksistä
on valitettu, ja valitukset ovat edelleenkin oikeusistuimen ratkaistavana, ja tämä pitää valitettavasti edellä
kuvatun riskiskenaarion mahdollisena.

Omistajapolitiikkaan liittyvät riskit, kuten taloudelliset ja toiminnalliset ongelmat konsernin tytäryhteisöissä ja
yhteisöissä, jossa kunnalla on määräysvalta.

2200 Maa- ja metsätilat

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muu- tokset	TA 2019 muu- tosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	208 600	150 000	80 000	230 000	280 879	50 879
Toimintakulut	-40 302	-15 320		-15 320	-21 256	- 5 936
Toimintakate	168 298	134 680	80 000	214 680	259 623	44 943

Suunnitelmapoistot:

Laskennalliset erät: - 10 €

Toiminnan kuvaus: Kunnan metsien hyödyntäminen ja hoito metsäsuunnitelman 2027 mukaan.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Kaavatonttien myynti- ja muodostamisasiat sekä tonttialueiden puuston raivaustyöt siirtyivät vuonna 2013
ympäristölautakunnan alaisuuteen. Toiminnan painopisteenä on puun myynti ja metsänhoitotöiden tekemi-
nen.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Metsäomaisuuteen liittyvä riski myrskyn, tulipalon, saastumisen tai muun luonnonkatastrofin johdosta.

Puunmyyntitulojen vaihtelut, tulot vaihtelevat vuosittain ja vaikuttavat talousarvion laadintaan.

3000 KONSERNIPALVELUT

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 423 117	1 474 060	0	1 474 060	1 474 917	857
Toimintakulut	-1 895 270	-1 855 820	0	-1 855 820	-1 848 721	7 099
Toimintakate	-472 153	-381 760	0	-381 760	-373 804	7 956

Suunnitelmapoistot: - 30 890 €

Laskennalliset erät: 252 878 €

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Konsernipalvelut vastaa muun muassa valtuuston ja hallituksen kokousjärjestelyistä, ICT-palveluista, asianhallinnasta, informaatiopalveluista, taloussuunnittelusta, kirjanpidosta, maksuliikenteestä sekä keskusarkistonhoidosta. Konsernipalveluihin kuuluu lisäksi ruoka- ja siivouspalvelut. Palkanlaskenta kuului aikaisemmin konsernipalveluihin, mutta nykyään hoidetaan yhteistyösopimuksella Äänekosken kaupungin kanssa.

3100 Keskusvirasto

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	20 786	4 270	0	4 270	5 674	1 404
Toimintakulut	-513 917	-475 550	0	-475 550	-462 713	12 837
Toimintakate	-493 131	-471 280	0	-471 280	-457 039	14 241

Suunnitelmapoistot: - 27 212 €

Laskennalliset erät: 369 570 €

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Keskusviraston vastuulla on sisäinen ja ulkoinen asiakaspalvelu. Kunnan puhelinvaihdetoiminnalla, neuvonnalla, tiedotuksella ja markkinoinnilla vastataan kunnan ulkoisesta kuvasta. Keskusviraston sisäinen asiakaspalvelu vastaa muun muassa taloushallinnon, henkilöstöhallinnon ja IT-tuen ja arkistonhoidon tukipalveluista.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuonna 2019 keskityttiin edellisenä vuonna tehtyjen ohjelmistomuutosten käyttöönottoon ja arkipäiväistämiseen. Henkilöstömuutoksista voidaan mainita keskusviraston neuvontaan palkattu kokoaikainen toimistos sihteeri sekä talous- ja hallintopäällikön vaihtuminen toiseen henkilöön (21.10.2019 alkaen). Vuoden 2017 loppupuolella yhteistyösopimuksella Äänekosken kaupungille siirretyn palkanlaskennan toiminta vakiintui entisestään vuoden 2019 aikana. Hallintosääntöä päivitettiin maaliskuussa 2019. Asianhallintajärjestelmä Tweb:n avulla jatkettiin tiedonhallinnan kehittämistä. Kuntien Tiera Oy:ltä tilattiin ICT-selvitys kunnan tietotekniikkapalvelujen ja tietohallinnon nykytilan kartoittamiseksi. Sen suositusten mukaisia kehittämistoimenpiteitä jatketaan vuoden 2020 aikana.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Osallisuuden ja viestinnän kehittäminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kunta viestii aktiivisesti kuntalaisille ja osallistaa toimintaan ja päätöksentekoon. Kunnan viestinnässä noudatetaan yhteneväistä brändi-ilmettä, jota myös kotisivut ilmentävät	Arviointikriteerit: Osallistamiskysely Webropolin kautta vuoden 2019 loppuvaiheessa, asiakaspalaute.	Yhtenäisen brändin omaksuminen ja käyttöönotto koko kunnan viestinnässä, sähköisten palvelujen kehittäminen, uudistuneiden kotisivujen hankinta.
Toteutuminen Kunnan yhtenäistä brändiä toteutettiin koko kunnan viestinnässä. Sähköisten palvelujen käyttöönottoa edistettiin kunnan eri palveluissa. Uudet kotisivut julkaistiin hyödyntäen aiemmin tehtyä brändi-työtä.		

Kriittinen menestystekijä: Päätöksentekoa tukevan tiedon tuottaminen ajantasaisesti ja selkeästi		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Organisaation eri yksiköitä ja päätöksentekoa tukevan ajantasaisen ja selkeän talousraportoinnin tuottaminen.	Palaute ja tuotetun materiaalin käyttö eri yksiköissä / päätöksentekoelimissä.	Kehitetään talousraportointia uudella ohjelmistolla ja tehdään osavuosikatsauksista / puoli-vuosikatsauksista aiempaa laajempia ulottuen myös henkilöstöä koskeviin asioihin. Pyritään hyödyntämään tietoa käytännön työssä.
Toteutuminen Talouden seurannan apuvälineeksi hankittiin Accuna -ohjelma. Sen käyttö ei kuitenkaan vuoden 2019 aikana ole ollut kovin laajamittaista eri hallintokunnissa.		

Kriittinen menestystekijä: Kehittyneet työtavat		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Työntekijöillä on hyvät mahdollisuudet hyödyntää työssään hyvin toimivia laitteita ja kehittyneitä ohjelmistoja, jotka myös helpottavat työntekoa.	Arviointikriteerit: Henkilöstökyselyn yhteydessä toteutettava kysely työtavoista.	Uudet ohjelmistot, sähköinen asianhallinta ja -arkistointi, mobiilissa toimiva työajanseuranta, uusien laitteiden hyödyt, vakiintuneiden toimintatapojen arviointi ja mahdolliset muutokset niihin.

Toteutuminen

Uutta tekniikkaa on otettu vuoden 2019 aikana käyttöön suunnitelmien mukaisesti, mutta sen täysimittainen hyödyntäminen vaatii vielä lisäoppimista. Henkilöstökyselyä ei ole toteutettu vuoden 2019 aikana.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Riskeinä muun muassa pieni henkilöstömäärä ja mahdollisuus vaarallisen työn yhdistelmiin. Uusia ohjelmistoja on tullut paljon ja pääkäyttäjiä on harvalla: riski tietotaidon ja ohjeistuksen saamiseen esimerkiksi pitkissä sairauslomatapauksissa. Kuntakonsernin kokonaisriskit vaikuttavat kassan riittävyteen ja reskontran toimimiseen.

Sisäinen valvonta: Sisäistä valvontaa on suoritettu ohjeiden mukaisesti eikä mistään poikkeuksista ole raportoitu.

3300 Henkilöstöhallinto

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	33 698	30 500	0	30 500	45 094	14 594
Toimintakulut	-138 867	-116 400	0	-116 400	-142 937	-26 537
Toimintakate	-105 169	-85 900	0	-85 900	-97 843	-11 943

Suunnitelmapoistot: 0 €

Laskennalliset erät: - 7142 €

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Henkilöstöhallinnon vastuulla on työterveyshuollon järjestäminen, työkykyä ylläpitävä toiminta ja työsuojelu.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset: Kunta tuki henkilöstön lounasruokailua kahdella eurolla/ateria. Henkilöstön hyvinvointia tuettiin ottamalla käyttöön sähköinen ePassi-sovellus (sportti ja kulttuuri) ja kunnan omilla hyvinvointiseteleillä. Kunnanhallitus palkitsi hyvästä työtuloksesta siivouspalveluyksikön työntekijät ja palkinto jaettiin henkilöstökokouksessa. Joulun alla henkilöstökokous järjestettiin koulukeskuksen ruokalassa. Työsuojelutoimikunta vastasi ensiapukoulutusten järjestämisestä keväällä ja syksyllä 2019.

Uuraisten kunnan työterveyshuollon järjestää Jyväskylän kaupungin liikelaitos Työterveyshuolto Aalto, joka vuoden 2019 alussa muuttui Työterveys Aalto Oy:ksi. Kunta tarjosi yli 6 kk työsuhteisille työterveyspainotteisen yleislääkäritasoisin sairaanhoidon. Tyky-toimintaa järjestetään ja tuetaan vuosittain kunnanhallituksen päätöksen mukaisesti.

Kunnassa aloitti vuoden 2018 alussa aiempaa laajempi työsuojelutoimikunta, joka kokoontui vuoden aikana seitsemän kertaa. Työsuojelutoimikuntaan kuuluu työsuojelupäällikkö, kolme työsuojeluvaltuutettua sekä kolme varavaltuutettua. Yhteistoimintaelin kokoontui vuoden aikana 5 kertaa.

Esimiehille järjestettiin esimiesinfoja parin kuukauden välein koko vuoden ajan ja infoissa käytiin läpi ajankohtaisia esimiestyöhön vaikuttavia ja siinä huomioitavia asioita.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön tyytyväisyys ja hyvin johdettu työpaikka		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Uuraisten kunta on arvostettu ja tavoiteltu työnantaja.	Arviointikriteeri: Henkilöstökysely	Panostus tiedonkulkuun, hyvään esimiestyöhön, työkykyjohtamiseen, koulutukseen sekä hyvään sisäiseen asiakaspalveluun.
Toteutuminen		
Keskusviraston neuvontaan on palkattu kokoaikainen toimistosihteeri 1.7.2019 alkaen. Järjestelyllä on pystytty tarjoamaan korkealaatuista virastopalvelua sekä ulkoisille että sisäisille asiakkaille. Tätä työvoimaresurssia on käytetty mm. Internet-kotisivujen uudistukseen, jolla on parannettu tiedottamista ja asiakaskokemusta.		

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Palvelutuotannon muutosten toimeenpano ja muutosjohtaminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Palvelutuotannon (esimerkiksi mahdollinen tilapalvelu) muutosten henkilöstönäkökulman huomiointi sekä muutosjohtamisen kehittäminen	Arviointikriteerit: - Viestinnän toimivuus - Palvelutuotannon muutosten toteutumisprosessien sujuvuus	-Mahdollisen maakunta- ja soteuudistuksen henkilöstövai- kutusten valmistelu ja yhteistyö maakunnan kanssa -Palvelutuotannon muutokset; tehokas tiedottaminen ja osal- listava valmistelu.
Toteutuminen Palvelutuotannon muutoksista on tiedotettu henkilökunnalle tarpeen mukaan. Maakunta- ja soteuudistus ei toteutunut vuoden 2019 aikana		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Työhyvinvointia heikentävät tekijät ja sairauspoissaolot.

Sisäinen valvonta: Henkilöstön sairauspoissaolomääriä ja sitä kautta työhyvinvointia seurataan ja esimiesten ja työterveyden kanssa tehdään asian osalta yhteistyötä.

3400 Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 368 632	1 439 290		1 439 290	1 424 148	-15 142
Toimintakulut	-1 242 485	-1 263 870		-1 263 870	-1 243 070	20 800
Toimintakate	126 147	175 420	0	175 420	181 078	5 658

Suunnitelmapoistot: - 3 677 €

Laskennalliset erät: - 109 550 €

Tilivelvollinen: Talous- ja hallintopäällikkö

Toiminnan kuvaus: Ruoka- ja siivouspalveluyksikkö tuottaa ruoka- ja siivouspalveluita pääosin kunnan omaan käyttöön. Valmistuskeittiötä on kaksi koulukeskuksella ja palvelukeskuksella. Palvelukeittiötä, joihin toimitetaan ruoka kunnan valmistuskeittiöistä, on Hirvasen koululla, Kynämöisten koululla, Höytiän koululla, Pikkulan päiväkodilla ja Hirvasen päiväkodilla. Lisäksi ruokaa toimitetaan päiväkotitouhula Kädenjälkeen, päiväkotitouhula Jokilaivaan, Uuraspajaan, yksittäisille kotona asuville vanhuksille (n. 25 hlö) sekä erilaisiin kerhoihin. Palvelukeskuksessa on neljä eri osastoa. Siivouspalvelu huolehtii kunnan toimitilojen siisteydestä. Hirvasen koulun siivous on ulkoistettu.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Ulkopuolinen toimija toimitti ateriat Hirvasen koululle, Hirvasen päiväkodille ja päiväkotitouhula Kädenjälkeen sopimuksen päättymiseen 1.6.2019 asti. Sen jälkeen kyseiset ateriat on valmistettu kunnan omana tuotantona. Valmistettavien aterioiden määrä/arkipäivä kasvoi n. 300 lounasta ja n. 100 välipalaa. Oman tuotannon onnistumiseksi palkattiin yksi vakituinen kokki lisää ja hankittiin koulukeskuskeittiölle 300 l keittopata. Toiminnallinen muutos oli iso ja sen myötä toiminnan painopiste oli koko syksyn ajan työhön ja toimintaan liittyvien asioiden organisoinnissa. Valmistettavien lounaiden määrä on n. 1000 kpl/arkipäivä. Hirvasen päiväkodin siivous oli ulkoistettu 3.6.2019 asti. Palveluvastaavan toimenkuva muutettiin niin, että siihen kuuluu myös päiväkodin siivous. Siivottavia neliöitä lisäsivät Kynämöisten koululle ja Hirvasen koululle valmistuneet lisätilat.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius, sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2019
Luottavainen henkilöstö, jolla hyvä muutosvalmius	arviointikriteeri:	
Innostunut, työn kehittämisestä kiinnostunut henkilöstö	Esimiesvartit, palaverit	Välitön informointi Tilapalvelun perustamiseen liittyvistä asioista
	Kehityskeskustelut, palaverit	Henkilöstöä hyödynnetään mahdollisuuksien/tarpeen mukaan uuden organisaation suunnittelussa ja kehittämisessä
	Säännöllinen, ajantasainen laskutus	Sisäisen tilauslaskutuksen järjestyttäminen. Kunkin toimipisteen vastaava toimittaa valmiiksi täytetyn laskutusmääräyksen ruoka- ja siivouspalvelupäällikölle. Hinnaston tekeminen tilauslaskutusta varten yhdessä lähiesimies-tutkintoa suorittavien kanssa
Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut	Asiakastyytyväisyys, ruoan menekki, tilojen siisteys	Kiinnitetään erityishuomiota ulkoistettujen palvelujen laadunvalvontaan ja kilpailutuksissa laatuvaatimukseen
Toteutuminen Talousarviosta poiketen Hirvasen aterioiden valmistaminen siirtyi kunnan omaksi tuotannoksi. Muutos oli iso ja se lisäsi ruokapalvelun työpainetta ja kuormitusta koko syyslukukauden ajalle. Henkilöstö suhtautui muutokseen positiivisesti ja kehitysmuotoisesti. Osallistuminen		

suunnitteluun ruokapalvelun palavereissa ja käytännön töissä oli kiitettävän innostunutta ja sitoutunutta. Henkilöstön toiminta oli erittäin joustavaa sijaispula tilanteissa. Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö käytti normaalia enemmän työaikaansa palvelukeskukskeittion käytännön töissä. Tilauslaskutuksen kehittämiseen ei aika riittänyt. Esimiesvartteja ja kehityskeskusteluja pidettiin. Siivouspalvelussa pidettiin useita työn sujuvuuteen ja työilmapiiriin liittyviä palaverieita sekä esimiesalainen keskusteluja. Suoritettiin ulkoistettujen palvelujen laadunvalvontaa. Hirvasen koululla oltiin tyytyväisiä ulkoistetun siivouksen laatuun. Tilapalvelun suunnittelu oli niin alkuvaiheessa, että siitä ei kovin paljon ollut vielä kertomista.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
kustannusten maltillinen kehitys	tuotettujen aterioiden hinta €/ateria	3,13 €	3,08 €	3,01 €	2,97 €
	siivottavien neliöiden kustannukset / vuosi	20,44€/m ² /v (1.8.2017 alk. 18,96€/m ² /v)	20,70 €/m ² /v	20,95€/m ² /v	20,52€/m ² /v (8.8.2019 alk. 20,42€/m ² /v) (19.11.2019 alk. 19,84€/m ² /v)
	Tuotettujen aterioiden määrä	270336	287588	297273	297986
	siivousneliöt (ei huomioi siivouskertoja)	13 965,6m ² (1.8.2017 alk. 15 050,8m ²)	15 050,8m ²	15 050,8m ²	15 050,8m ² (8.8.2019 alk. 15 125,3m ²) (19.11.2019 alk. 15 568,6m ²)
palvelutarpeen seuranta / järkevä tuottaminen					

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Ruokapalvelun ulkoistettujen palvelujen laadulliset ongelmat kevätlukukauden aikana. Uusissa ulkoistettujen palvelujen kilpailutuksissa vähäinen tarjousten määrä. Sijaisjärjestelyt välillä haasteellisia.

Sisäinen valvonta: Kiinnitetty erityistä huomiota ulkoistettujen palvelujen kilpailuttamiseen, sopimusten hallintaan ja valvontaan. Liitytty Hanselin elintarvikkeet ja non-food tuotteet ja puhtaanapidon tarvikkeet uusiin kilpailutuksiin.

Henkilöstöön ja työoloihin liittyvissä asioissa tehty yhteistyötä työterveyshuollon kanssa mm. työpaikkakäynnit. Siivouspalvelussa työnsujuvuus ja työilmapiiri vaatineet erityishuomiota. Talouden toteumaa seurattu kuukausittain.

4000 PERUSPALVELULAUTAKUNTA

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 122 482	1 127 950	30 000	1 157 950	1 168 578	10 628
Toimintakulut	-11 692 465	-11 533 700	-203 400	-11 737 100	-12 340 988	-603 888
Toimintakate	-10 569 984	-10 405 750	-173 400	-10 579 150	-11 172 410	-593 260

Suunnitelmapoistot: -100 233 €

Laskennalliset erät: - 322 394 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Sosiaalitoimi vastaa kuntalaisten sosiaalihuollon peruspalvelujen tuottamisesta ja niiden oikeudenmukaisesta kohdentamisesta ja tuottamisesta mahdollisimman tehokkaasti. Tulosaluet ovat: 1. Sosiaalipalvelut 2. Vanhus- ja perhetyö 3. Toimeentuloturva.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Peruspalvelulautakunnan talousarvio ylitti muutetun talousarvion 5,3%-yksikköä, eli 593 260 euroa. Kustannusten kasvu aiheutui pääosin ennakoitua suuremmasta lastensuojelumenojen kasvusta. Lastensuojelun laitoshoidon ylittivät talousarviomäärärahan. Vanhustenhuollossa ylityksen aiheuttivat palkkakustannusten kasvu kotihoidossa ja palveluasumisessa, ICT menojen kasvu ja laitoshoidon tulojen vähentyminen. Vanhustyöhön on nimetty kehittämistyöryhmä ikäihmisten palvelustrategian päivittämiseksi. Lisäksi on ryhdytty toimenpiteisiin sijaisten ja tilapäisten työntekijöiden käytön vähentämiseksi.

Talouden seuranta on parannettu hankkimalla sähköinen talouden seurantatyökalu kaikille esimiehille. Tämän käyttöönotto tapahtuu helmikuussa 2020.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Kuntalaisten hyvinvointi		
Tavoite: Kuntalaisten hyvinvoinnin kohentaminen Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa	Mittari: Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo	Tavoitetaso 2019: Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret
Toteutuminen: Laajan hyvinvointikertomuksen tekeminen aloitettiin hyvinvointikoordinaattorina toimivan vapaa-aikasuunnittelijan toimesta. Hyvinvointia on seurattu koululaisten osalta mm. terveystarkastusten muodossa, painopistealueena koulukiusaaminen.		

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kuntalaisten hyvinvoinnin kehittämiseksi ei saada eri hallinnonaloilla riittävää sitoutumista tavoitteiden toteuttamiseksi. Kuntaorganisaation ulkopuoliset tahot eivät resursoi omaa toimintaansa riittävästi ja riittävää si-

toutumista ei saavuteta. Viestinnässä kuntalaisiin ja sidosryhmiin ei onnistuta riittävässä määrin. Henkilöstöresursointi on riittämätöntä. Erikoissairaanhoidon ja lastensuojelun kustannuskehitys, henkilöstön vaihtuvuus.

Sisäinen valvonta: Vuonna 2019 sisäisen valvonnan painopistealueena on sopimusten hallinta ja sopimusten valvonta. Sivistystoimen ja sosiaalitoimen sisäisessä valvonnassa keskitytään lisäksi erillistilien tarkistamiseen ja omaisuuden turvaamiseen.

4100 Sosiaalipalvelut

Peruspalvelulautakunta/ sosiaalipalvelut

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	225 798	231 850		231 850	225 785	-6 065
Toimintakulut	-2 155 757	-1 982 800	-59 000	-2 041 800	-2 283 575	-241 775
Toimintakate	-1 929 959	-1 750 950	-59 000	-1 809 950	-2 057 790	-247 840

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Suunnitelmapoistot: - 779 €

Laskennalliset erät: - 141 863 €

Toiminnan kuvaus: Sosiaalipalvelujen tulosyksiköt: 1. Hallinto 2. Kehitysvammahuolto 3. Lasten huolto 4. Sosiaalityö 5. Päihdehuolto 6. Vammaishuolto

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sosiaalipalvelujen ylitys aiheutuu lähes kokonaan sosiaalityön määrärahojen ylityksestä. Sosiaalityössä suurin ylitys on lastensuojelun menoissa 154.000 euroa. Lastensuojelun perhetyön ostopalvelut pystyttiin siirtämään kokonaisuudessaan kunnan omaksi toiminnaksi vuoden 2019 alkupuolella ja sama kehitys on toteutunut myös vuonna 2020. Lastensuojelun laitoshoitomenot ovat sen sijaan kasvaneet huomattavasti vuonna 2019 talousarvioon verrattuna ja kehitys on jatkunut myös alkuvuonna 2020.

1.Hallinto

Hallinto vastaa a) sosiaalitoimen toiminta-ajatuksen täytäntöönpanosta ja tulostavoitteen toteuttamisesta. b) toteuttaa henkilölle lastensuojelu- ja päihdehuoltolain nojalla annettavat tahdonvastaiset toimenpiteet. c) Vastaa sosiaalitoimen lainsäädännön soveltamisesta sosiaalitoimessa ja täytäntöönpanosta niiltä osin kuin se ei kuulu muiden tulosalueiden piiriin. d) Isyys-, elatus-, lasten huolto- ja tapaamislainsäädännön täytäntöönpano ja soveltuvin osin holhoustoimen asioiden vireillepano.

2 Erityisryhmien palvelut

Tilivelvollinen: Erityisryhmien palvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Erityisryhmien palvelujen toimintamuotoihin kuuluvat asumisen palvelut, työ- ja päivätoiminta, ohjaus- ja neuvontapalvelut sekä lasten ja perheiden tukipalvelut ja perhehoito. Palvelut ovat suunnattu kehitysvammaisille - sekä muille erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille. Lisäksi uutena osana palveluihin kuuluvat myös vammaispalvelulain mukainen palvelutarpeenarvointi ja päätöksenteko.

Asumisen palvelut tuotettiin pääsääntöisesti palvelutalo Uurastuvalla, jonka lisäksi toimintoihin kuuluivat tuettu asuminen ja asumisen ohjaus. Työ- ja päivätoiminta järjestettiin pääosin toimintakeskus Uuraspajalla sekä ulkopuoleisilla työpaikoilla työvalmennuksen keinoin. Ohjaus- ja neuvontapalvelut järjestettiin ja räätälöitiin asiakkaiden tarpeiden mukaisesti yhteistyössä asiakkaan verkostojen kanssa. Palvelut toteutettiin asiakkaiden toiminta- ja elinympäristöissä sekä puhelinohjausta hyödyntäen. Kehitysvammapoliklinikkapalvelut tuotti Keski-Suomen sairaanhoitopiiri.

Erityisryhmien palvelujen henkilöstö koostui yhdeksästä toimesta, yhdestä työllistetyistä sekä iltapäivä- ja kesälapsitoimintojen osa-aikaisista ohjaajista. Tavoitteiden, tarpeiden ja resurssien tehokas käyttö huomioiden sekä henkilöstön osaamisen ja mielenkiinnon tunnistamista hyödyntäen koko henkilöstöä pystyttiin käyttämään laaja-alaisesti toimialan sisällä. Yhteistyö kunnan sisäisten, että ulkopuoleista tahojen kesken oli merkittävässä roolissa työn tuloksellisuuden näkökulmasta.

Erityisryhmien palvelujohtaja vastasi palvelukokonaisuudesta ja sen kehittämisestä, Uurastuvan- ja pajan toiminnasta, palveluohjauksen tukemisesta sekä esimiestyöstä. Lisäksi palvelujohtajan työhön kuuluivat vammaispalveluihin liittyvä päätöksenteko ja palvelujen kehittäminen sekä osa mielenterveys- ja päihdetyön osa-alueista. Palvelujohtaja käsittelee myös erityisen tuen tarpeen perheisiin liittyvät omaishoidontuen asiat.

Omaa palvelutuotantoa täydennettiin ostopalveluilla asiakkaiden sekä kustannustehokkuuden perusteella vähäisellä määrällä. Palveluja myytiin resurssien puitteissa tarveperusteisesti.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Henkilöstöresurssin mitoitus, kohdennus ja työnkuvien sisällöt olivat tilikaudella kehittämisen keskiössä. Asumispalveluihin lisättiin yksi uusi ohjaajan toimi. Toimikuvassa huomioitiin koko palvelukokonaisuutta hyödyntävä osaaminen ja ammattitaito. Sisäisen työnkierron mahdollistuminen eri toimien kesken oli erityisosaamista vaativalla toimialalla tärkeässä roolissa.

Tuettu asuminen, asumisen ohjaus ja lasten iltapäivätoiminta olivat tilikaudella toteutuvia uusia palvelumuotoja. Niiden käynnistäminen ja kehittäminen olivat toinen keskeinen painopiste.

Työ- ja päivätoiminnoissa keskityttiin vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin sekä huomioimaan toiminnassa kunkin toimintakyky ja siinä tapahtuneet muutokset. Henkilöstöresurssin tiukkuus edellytti erityisen tarkkaa toiminnan suunnittelua.

Ohjaus- ja neuvontapalvelujen tarve esiintyi kasvusuhdanteisena. Vuoden aikana erityisryhmien palvelujen osaksi siirrettiin myös vammaispalvelut sekä osa päihde- ja mielenterveystyöstä. Muutos vaikutti palvelujohtajan ja -ohjaajan toteuttaman työn sisältöön ohjauksen, neuvonnan ja päätöksenteon näkökulmasta.

Erityisen tuen tarpeen asiakkaiden määrä on suhteellisen matala muuhun väestön verrattaessa. Tämän seurauksena yksilölliset vaihtelut näkyivät voimakkaasti palvelujen kokonaisuudessa. Asiakkaiden elämäntilanteet sekä muuttunut toimintakyky lisäsivät erilaisten palvelujen tarvetta.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: innostunut, innovoiva henkilöstö, jolla on hyvä muutosvalmius sekä sitoutuneisuus oman työn ja organisaation kehittämiseen.		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso/toimenpiteet 2019
Palvelujen kehittäminen vastaamaan yksilöllisten muutosten vaatimuksia sekä valtakunnallista SOTE uudistusta.	Arviointikriteeri: palvelutarpeisiin vastaaminen, palveluun varattujen paikkojen täyttöaste (palveluasuminen Uurastupa 13, tuettu asuminen 1-3, työ- ja päivätoiminnot Uuraspaja 13/muualle työhön tuetut 4).	Oikeanlaisten palvelumuotojen kehittäminen, palvelujen tarveperusteinen kohdentaminen sekä muuttuvien yksilöllisten tuen tarpeiden määrittely ja niiden vastaaminen.
Toteutuminen		
SOTE:n ja lainsäädännön uudistuksen kaatumisen myötä oman palvelutuotannon ja toiminnan kehittäminen nousi tavoitekeskiöön.		
Työ- ja päivätoiminnan asiakasmäärä oli vuoden 2018 tavoin aiempaa suurempi, toimintaa järjestettiin 21 asiakkaalle. Asumispalvelujen asiakasmäärä oli yhteensä 16, joista 12 asui palvelutalo Uurastuvalla, 3 tuetussa asumisessa ja yksi harjoitteli itsenäisyyttä ohjauksellisin keinoin. Palveluohjaukselta saavien asiakkaiden määrä kaikki asiakasryhmät huomioiden oli 43 asiakasta.		
Toiminnan kehittäminen vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin jatkui hyvin tuloksin. Yksilöllisen tuen - ja avun tarpeisiin pystyttiin vastaamaan omalla osaamisella ja palvelutuotannolla. Yksi ulkopuolelta ostettu asumispalvelu purettiin ja asiakas muutti Uurastuvalla. Kehitysvammaisten erityis- huoltolain säätämä itsemääräämisoikeuden toteutuminen ja rajoitustoimenpiteiden oikea käyttö saatiin vuoden aikana lain edellyttämään tilaan.		

Laitoshoito

Laitoshoidon käytölle ei ollut tarvetta.

Asumisen palvelut

Asumisen palveluita olivat palvelutalo Uurastupa, tuettu asuminen ja asumisvalmennus. Viimeinen ostopalveluna järjestetty asumispalvelu purettiin vuoden alussa. Muut asumisen ostopalvelut liittyivät kotikuntalain mukaisiin palveluihin.

Palvelutalo Uurastupa

Uurastupa tarjosi palveluasumista aikuisille, ensisijaisesti kehitysvammaisille henkilöille ja tarpeen mukaisesti muille erityistä tukea tarvitseville. Asuminen toteutui omissa vuokra-asunnoissa itsenäisyyteen tukevalla työotteella. Palvelujen sisältö räätälöitiin asukaskohtaisesti, kunkin toimintakyky sekä avun-, ohjauksen- ja hoidon tarve huomioiden. Uurastuvalla tarjottiin terveydenseurautamisen- ja lääkehoidon palveluja erityisen tuen tarpeen piirissä oleville muualla asuville henkilöille. Tuetun asumisen ohjaus toteutetaan pääosin Uurastuvalla käsin. Yksikössä työskenteli neljä hoitajaa, kaksi ohjaajaa ja määräaikaisessa työsuhteessa yksi palkkatuettu henkilö.

Tuettu asuminen

Tuetun asumisen asiakkaat asuivat omavalintaisessa yksityisessä asunnossa. Arjen tuki järjestettiin yksilöidyllä tukipalveluilla, kuten kotiin vietävä ohjaus ja ateriapalvelut Uurastuvalla.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Asukkaiden itsemääräämisoikeuden toteutuminen, toiminnallisuuden lisääminen, yksikön toiminnan kokonaisvaltainen kehittäminen, tehtäväkuvien tarkennus osaamislähtöisesti sekä henkilöstön vahva osallistaminen oman työn kehittämiseen olivat toimintakauden painopisteinä. Asukkaiden toimintakyvyn muutokset vaativat pysyvää henkilöstöressurssien lisäystä, joka toteutui yhdellä uudella ohjaajan toimella. Muutokset näkyvät myös suoritteiden nousuna. Asumispalvelun myynti toiselle kunnalla jatkui edelleen. Tuettu asuminen käynnistyi suunnitelman mukaisesti uutena toimintamuotona.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Palvelujen moninaisuus	Palveluasumisen vuorokaudet (hoitopäivät)	4471	4361	4600	4154
	Tuetun asumisen ohjaustehtävät	-	-	600	1286
	Muut ohjaustehtävät	270	485	400	645
	<u>Suoritteet yhteensä</u>	<u>4741</u>	<u>4857</u>	<u>5600</u>	<u>6085</u>
	Asukkaat Uurastuvalla	13	12	13	12
	Tuetun asumisen asiakkaat	-	-	2	3
Itsenäisyyden harjoittelu	1	1	1	1	
	<u>Asiakasmäärä yhteensä</u>	<u>14</u>	<u>13</u>	<u>16</u>	<u>16</u>
Tehokkuus, oikein kohdenus	Käyttöaste	100%	102%	96%	112%
Taloudellisuus	Palvelun hinta	60,49€	58,75€	56,80€	47,40€

Perhehoito

Perhehoitoa toteutettiin lyhytaikaisena, pääosin ympärivuorokautisena perhehoitona erityisen tuen tarpeen lasten, nuorten ja heidän perheidensä tueksi. Perhehoidon tavoite oli ennaltaehkäisevä jaksamisen tukeminen sekä omaishoitajien lakisääteisten vapaapäivien mahdollistaminen. Perhehoito on toimeksiantoperusteinen kustannustehokas hoidon järjestämisen muoto.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Pitkäaikaista perhehoitoa ei toteutunut. Hoitopäivän hinnan nousuun vaikutti hoidettavien hoidon vaativuus, joka nosti maksattavan hoitopalkkion sekä perhehoidon ohjauksen kulujen määrää. Ostopalveluna hoitopäivän hinta olisi ollut kuitenkin merkittävästi suurempi.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Palvelujen moninaisuus	Hoitopäivien määrä	-	220	235	237
	Hoidettavien määrä		3	4	4
Tehokkuus, oikein kohdenus	Käyttöaste	-	100%	100%	100%
Taloudellisuus	Hoitopäivän hinta	-	142,40	118€	163,11€

Ohjaus- ja neuvontapalvelut

Ohjaus- ja neuvontapalveluilla tuettiin ja ohjattiin kehitysvammaisia- ja erityisen tuen tarpeessa olevia asiakkaita ja heidän perheitään. Palvelun tavoitteena oli ennaltaehkäisevä-, kokonaistilanteen huomioiva- ja suunnitelmallinen asiakkaan yksilöllinen tukeminen. Palveluohjausta toteuttivat palveluohjaaja sekä joissain määrin palvelujohtaja.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Yksilöllisen ohjauksen ja neuvonnan - sekä ennaltaehkäisevän työotteiden tarve korostuivat entisestään. Palvelun tarve on selkeä ja vakiintunut, mutta vaati vuoden aikana kehittämistä resurssin oikean kohdentamisen osalta. Numeraalista tilastointia on muutettu tarkemmaksi vuosina 2018-2019, joka kertoo todellisen kokonaiskuvan. Tehokkuus perustuu arvioon ja vuosien välisiin muutoksiin, ei laskukaavaan. Palveluohjaaja oli vuoden aikana poissa työstä 3kk ajan, jolloin työ väliaikaisesti jaettiin muille, joka näkyy poikkeavan matalana suoritteiden hintana. Tämä lisäsi muiden työnkuorimitusta merkittävästi, jonka perusteella sitä ei voida pitää pitkäaikaisena toimintatapana. Lisäksi palvelujohtajan työnkuvaan lisättiin mielenterveys- ja päihdetyön asiakkaita, joka vaikuttaa nostavasti suoritteiden määrään.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Palvelujen moninaisuus	Asiakkaat Kehitysvammaiset	28	24	28	26
	Mielenterveyskuntoutujat	1	1	1	6
	Muut erityistä tukea tarvitsevat	8	9	7	12
	<u>Yhteensä</u>	<u>37</u>	<u>36</u>	<u>36</u>	<u>43</u>
	Asiakkaat palvelujen mukaan				
	Laitoshoito	0	0	0	0
	Asumispalvelut	16	16	16	20
	Perhehoito	5	3	4	4
	Päivä- ja työtoiminta	20	17	18	21
	Työtoiminnan ostopalvelut	2	1	0	1 /alku vuosi
	Palveluohjaus	32	32	34	40
	Iltapäivä-/loma-ajan toiminta	6	4	6	5
	<u>Yhteensä</u>	<u>75</u>	<u>81</u>	<u>75</u>	<u>91</u>
	Yksilöohjauksen tehtävät				
	Toimintatuokiot	168	160	160	298
	Yksilöpalaverit	-	174	168	175
	Palvelusuunnitelmapalaverit	-	18	37	16
	Verkostopalaverit	-	70	42	106
	Perhehoitohjaus	-	16	20	56
	Tuetun asumisen ohjaus	-	35	80	33
	Iltapäivä-/loma-ajan toiminta	123	336	40	314
	<u>Yhteensä</u>	<u>158</u>	<u>291</u>	<u>430</u>	<u>998</u>
	Tehokkuus, oikein kohdenus	Käyttöaste	97%	120%	100%

Taloudellisuus	Suoritteen hinta	47,15€	38,36€	64,30€	23,37€
----------------	------------------	--------	--------	--------	--------

Työ- ja päivätoiminta/ toimintakeskus Uuraspaja

Uuraspajalla järjestettiin työ- ja päivätoimintaa ensisijaisesti uuraislaisille kehitysvammaisille - ja erityisen tuen tarpeessa oleville asiakkaille. Muita asiakasryhmiä olivat mielenterveyskuntoutujat, työvoimahallinnon harjoittelijat ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaat. Uuraspajalla tapahtuvan työtoiminnan lisäksi osa asiakkaista työskenteli tukitoimien avulla ulkopuoleisilla työpaikoilla. Toimintakeskuksen toiminnan suunnittelusta ja toteuttamisesta vastasi yksi ohjaaja. Ohjaajan työparina 40% työajalla työskenteli palveluohjaaja. Palvelua myytiin pienissä määrin tarve- ja kokonaistilanneperusteisesti myös muiden kuntien asiakkaille. Ostopalveluna käytetty työtoiminta purettiin vuoden alussa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Päivätoiminnan kehittäminen ja keskittäminen osaksi Uuraspajan toimintaa sekä asiakkaiden oikean palvelun piiriin sijoittaminen olivat edelleen keskeisiä painopisteitä. Työ- ja päivätoiminta ovat lakisääteisiä, pääosin subjektiivisia palveluita. Henkilöstöresurssin riittävyyttä tarkasteltiin asiakasmäärän ja toimintakyvyn muutosten perusteella, joka näkyy selvästi kasvavana suoritteiden määränä ja laskevana hintana. Palveluohjaajan tuki toiminnan ohjaamisessa on vähentynyt, jonka lisäksi palvelun tarve on kasvanut. Yhden ohjaajan resurssi ei näyttäydä riittävältä tulevaisuutta tarkasteltaessa.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Palvelujen moninaisuus	Asiakkaat				
	Kehitysvammaiset	-	14	14	14
	Kuntouttava työtoiminta	-	4	1	4
	Mielenterveyskuntoutujat	-	1	1	1
	Muut erityistä tukea tarvitsevat	-	2	1	2
	<u>Yhteensä</u>		<u>21</u>	<u>17</u>	<u>21</u>
	Työtoiminnan käyttöpäivät				
	Eniten ohjausta tarvitsevat	119	330	220	354
	Jonkin verran ohjausta tarvitsevat	772	936	1000	1215
	Vähiten ohjausta tarvitsevat	1014	682	1000	673
Kuntouttava työtoiminta	127	237	127	357	
<u>Yhteensä</u>	<u>2032</u>	<u>2185</u>	<u>2347</u>	<u>2599</u>	
Tehokkuus, oikein kohdenus	Käyttöaste	97%	Asiakasmäärä tuplaantui, laskukaava ei ole	Asiakasmäärä tuplaantui, laskukaava ei ole	Asiakasmäärä tuplaantui, laskukaava ei ole

			enää vertailukelpoinen. Tehokkuus yli 100%.	enää vertailukelpoinen. Tehokkuus yli 100%.	enää vertailukelpoinen. Tehokkuus yli 100%.
Taloudellisuus	Suoritteen hinta	36,72€	24,17€	32,50€	27,38€

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Useamman vuoden ajan riskitekijänä on ollut oman palvelutarjonnan riittämättömyys, joka voi johtaa omaa tuotantoa kalliimpien ostopalveluiden käyttöön. Pienessä kunnassa on erityisen haasteellista tarjota monenlaisia erikoistuneita palveluja ja vastata kehitysvammaisten erityishuoltolain edellyttämään itsemääräämis- ja rajoittamisoikeutta koskevan lainsäädännön vaatimukseen. Työ- ja päivätoiminnoissa henkilöstöressurin tiukkuus aiheuttaa tulevaisuudelle riskitekijän, johon tulisi reagoida. Asiaksmäärän nousu ja lisääntynyt tuen tarve tulee edellyttämään henkilöstöressurin lisäystä. SOTE- ja lainsäädännön kaatuminen ja mahdollinen uudelleen käynnistäminen aiheuttavat jatkuvaa epävarmuutta ja kehittämisen haasteita. Pienilukuisen henkilöstön tulisi omata laaja ja moninainen ammatillinen osaaminen, joka voi tulevaisuudessa ilmentyä rekrytoinnin haasteena.

Sisäinen valvonta:

Sisäistä valvontaa toteutettiin sisäisen tarkkailun, että tarkastuksen keinoin. Omavalvontasuunnitelman ja erilaisten toimintaohjeiden päivitys vahvisti sisäisen valvonnan toteutumisen. Jatkuva seuranta toteutui arjen toiminnoissa kunkin työntekijän toimesta. Tätä toimintaa oli muun muassa tavoitteiden toteuttaminen arjessa, asiakkaiden käteisvarojen seuranta, lääkkeiden kaksoistarkastus, työaikaseuranta sekä erilaisten käyttäjärjestelmien hyödyntäminen työssä, kuten HaiPro ja ProConsona.

Tarkastuksen keinoina käytettiin esimiehen toteuttamia kertaluontoisia tarkastuksia, kuten käteisvarojen läpikäynti, HaiProjen läpikäynti, tavoitteiden avaamista käytäntöön sekä kehittämispäivän hyödyntämistä toiminnan sisäisessä tarkastelussa ja uusien toimintamallien käyttöönotossa.

Vammaispalvelut

Tilivelvollinen: Erityisryhmien palvelujohtaja, Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus

Vammaispalvelut ovat vammaisuuden tai sairauden perusteella henkilölle järjestettäviä palveluja ja tukitoimia. Niiden tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä parantaa vammaisten henkilöiden tasa-arvoa. Vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, jolla on vamman tai sairauden takia pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista.

Laissa ja asetuksessa vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista säädetään vammaispalvelujen sisällöstä sekä järjestämisvelvollisuudesta. Kunta huolehtii siitä, että vammaisille henkilöille tarkoitettut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina, kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Vammaiselle henkilölle laaditaan yksilöllinen palvelusuunnitelma, jonka avulla selvitetään hänen tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet.

Vammaispalvelut, joihin on subjektiivinen oikeus:

- Vaikeavammaisten kuljetus- ja saattajapalvelu
- Palveluasuminen
- Asunnon muutostyöt ja asuntoon liittyvät välineet
- Henkilökohtainen apu
- Päivätoiminta

Vammaispalvelut, jotka ovat harkinnanvaraisia ja määrärahasidonnaisia:

- Kuntoutusohjaus
- Sopeutumisvalmennus
- Päivittäisissä toiminnoissa tarvittavat välineet, koneet ja laitteet
- Ylimääräiset ravinto- ja vaatekustannukset

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vammaispalvelut olivat vuoden aikana kokonaisuudessaan kehittämistyönalle oleva palvelumuoto. Henkilöstömuutokset edellyttivät uutta tehtävänjakoa. Vammaispalveluihin liittyvä arviointi, päätöksen teko ja kehittämistyö siirrettiin vuoden aikana erityisryhmien palvelujohtajalle, osaksi erityisryhmien palveluja. Vammaispalvelujen osin tärkeässä roolissa oli yhteistyö ja ammatillisen osaamisen jakaminen sosiaalityöntekijän kanssa. Työtä tehtiin työparimallilla erityisryhmien palvelujohtajan ja erityisryhmien palveluohjaan sekä sosiaalityöntekijän kesken.

Tilastoinnin kehittäminen vastaamaan tarvetta käynnistettiin syksyllä, tulokset saadaan näkyviksi vuoden 2020 tilinpäätöksessä. Strategiset tavoitteet, mittaristo ja tavoitetaso on asetettu vuodelle 2020, tulokset ovat nähtävissä vuoden 2020 tilinpäätöksessä.

Talouden näkökulmasta vuosi oli kokonaisuudessaan tasapainoinen. Asiakasmäärissä ja – tilanteissa tapahtuneet muutokset tasapainoutuivat siten, että talouden näkökulmasta pysyttiin budjetissa.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Vammaispalvelujen ennustettavuus oli haastavaa. Palvelujen piirissä olevien henkilöiden tilanteita voitiin jокseenkin ennustaa, mutta uusien palvelujen piiriin hakeutuvien määrää ja vamman tai sairauden laatua oli vaikeaa etukäteen arvioida. Pienessä kunnassa yksittäinen uusi asiakas ja asiakkaan toimintakyvyssä tapahtunut muutos olisi voinut vaikuttaa talouden näkökulmasta merkittävästi.

Vammaispalvelujen arviointi edellytti ammatillista osaamista vammaisryhmistä sekä lainsäädännöstä. Henkilöstön vajavainen osaaminen ja puutteelliset resurssit nousivat merkittäväksi epävarmuustekijäksi. Palvelutarpeen oikeanlaisen arvioinnin varmistaminen edellyttäisi, että kunnassa useampi, kuin yksi työntekijä hallitsee tarvittaessa vammaispalveluiden kokonaisuuden. Tämä näyttäytyi riskitekijänä vuoden aikana.

Sisäinen valvonta:

Sisäinen valvonta toteutui asianmukaisten kirjausten laadinnalla sekä tilastoinnin ja seurannan kehittämistyön käynnistämällä. Työn ja osaamisen jakaminen useamman työntekijän kesken oli yksi keskeinen sisäisen valvonnan tekijä, jonka kehittämistyötä tulee jatkaa. Asiakkailla on oikeus valittaa vammaispalvelupäätöksestä peruspalvelulautakunnalle. Valitusprosessi vahvistaa sisäistä valvontaa.

3. Sosiaalityö

Tilivelvollinen: Johtava sosiaalityöntekijä

Toiminnan kuvaus:

Sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalityöllä tarkoitetaan sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön suorittamaa ohjausta, neuvontaa ja sosiaalisten ongelmien selvittämistä ja muita tukitoimia, jotka ylläpitävät ja edistävät yksilöiden ja perheen turvallisuutta ja suoriutumista sekä yhteisöjen toimivuutta.

Sosiaalityö toteutetaan kunnassa yhdennettynä sosiaalityönä, jossa johtavan sosiaalityöntekijän vastuualueisiin kuuluvat kunnan lastensuojelu ja lastenvalvojan tehtävät, vastaavana kuraattorina toimiminen ja koukukuraattorin lähiesimiehenä toimiminen. Vaativa aikuissosiaalityö sekä vammaispalvelun erityispalvelujohtajan työparina toimiminen kuuluvat myös johtavan sosiaalityöntekijän työnkuvaan. Lisäksi johtava sosiaalityöntekijä koordinoi kunnan sosiaalipalveluita sekä vastaa sosiaalityön kustannuksista yhdessä perusturva-johtajan kanssa.

Kunnan sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita koordinoi sosiaaliohjaaja, jonka toimenkuvaa ovat kunnan toimeentulotukiasiat, palveluohjaus ja sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arvioinnit ja asiakkuudet, monitahoinen aikuissosiaalityö sekä tarpeen mukaan lastensuojeluasioissa työparina toimiminen. Sosiaaliohjaaja toimii tällä hetkellä myös perhetyöntekijöiden lähiesimiehenä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Sosiaalityön tavoitteena on, että kuntalainen saa sosiaalityön palveluja mahdollisimman joustavasti ilman viiveitä. Perhetyön resursseja on lisätty, lastensuojelussa määrääjat toteutuvat ja lastensuojeluilmoitukset käsitellään määrärajoissa. Asiakastyö on aiempaa suunnitelmallisempaa, palvelutarpeen arviointityöskentely tehdään laadukkaasti ja asiakassuunnitelmat ja päätökset ovat ajan tasalla.

Sosiaalihuoltolain uudistus 2015 on siirtänyt painopistettä erityispalveluista yleispalveluihin ja pyrkinyt vahvistamaan viranomaisten yhteistyötä. Sosiaalihuoltolain tavoitteena on madaltaa tuen hakemisen kynnystä ja turvata oikea-aikainen tuki perheille.

Laki on vahvistanut peruspalveluja ja vähentänyt korjaavien toimenpiteiden tarvetta. Lastensuojelusta yleisiin perhepalveluihin on siirtynyt muun muassa perhetyö, tukihenkilöiden ja –perheiden palvelut sekä vertaisryhmätoiminta. Uuraisten kunnan lapsiperheiden kotipalvelun tarve on edelleen kasvussa, jota lakiuudistuksellakin vahvistettiin perheiden oikeudeksi saada. Lapsiperheellä on oikeus saada huolenpito tehtävän turvaamiseksi välttämätön kotipalvelu, jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen ei ole mahdollista sairauden, synnytyksen, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn tai erityisen perhe- tai elämäntilanteen vuoksi. Lapsiperheiden kotipalvelua voi saada joko tilapäisenä tai säännöllisempänä palveluna (tällöin palvelu on tavoitekeskeistä). Perhetyö painottuu ohjauksellisempaan työmuotoon. Molempien työmuotojen osalta on oleellista, ettei työ ole asiakkaan puolesta tekemistä, vaan perheen voimavarojen tukemista dialogisesti yhdessä tehden.

Kunnassa on kolme perhetyöntekijää ja yksi perheohjaaja, joilla on monipuolinen tietotaito perheiden kanssa työskentelemiseen. Tarkoituksena on, että kukin perhetyöntekijä hakeutuu oman kiinnostuksensa mukaiseen koulutukseen, jolla voidaan taata entistä vankempi osaaminen ja toteuttaa palveluita jatkossa entistä vahvemmin kunnan omana palveluna.

Perhetyötä ja kotipalvelua tarvitsevien asiakkaiden määrä on jatkuvassa kasvussa ja tämänhetkinen resurssi on ollut riittävää mutta ajoittain työntekijöiden asiakasmäärät ovat olleet ruuhkautuneet. Sosiaaliohjaajan ja johtavan sosiaalityöntekijän resurssi työn tekemiseen ei ole aina riittävällä tasolla, jotta pystyttäisiin varmistamaan asiakkaiden laadukas ja oikea-aikainen palvelujen saaminen, jatkuva kiire näkyy esimerkiksi vaikeudessa tavoittaa työntekijää sekä töiden kasautumisena.

Perhetyön ja lapsiperheiden kotipalvelun avulla pyritään ennalta ehkäisevästi, mutta myös korjaavasti vaikuttamaan asiakkaiden tilanteisiin. Tästä palvelumuodosta on saatu kuitenkin asiakkailta hyvää palautetta ja se on ollut toimiva työmuoto vastata konkreettisesti asiakasperheiden tarpeisiin.

Sosiaalityön ostopalvelut on vuoden 2019 aikana karsittu minimiin. Asiakasperheelle jokin palvelu voi olla välttämätön, jotta heidän arkensa sujuu haastavassa elämäntilanteessa. Sen vuoksi joudumme jossakin tilanteessa turvautumaan ostopalveluun, mikäli oman kunnan tuottamana palvelu ei mahdollistu.

Sosiaalityön henkilöstö on ollut pitkään isojen ja vaikeiden haasteiden edessä. Motivaatio ja tahtotila kehittää työtä ja työmuotoja ovat kuitenkin tällä hetkellä hyvät. Työntekijöiden ammatillinen varmuus on vahvistunut huomattavasti vuoden 2019 aikana ja tässä kannustavan esimiehen tuki on ollut ensisijaisen tärkeää.

Lastensuojelussa laitossijoituksia pyritään lyhentämään tarjoamalla perheelle intensiivistä moniammatillista tukea oman kunnan palveluna, taloudellista tukea sekä tarvittaessa ammatillista tukihenkilötoimintaa. Uuraisten kunnassa ei ole määrällisesti paljon sijoituksia, mutta näistä aiheutuvat menot ovat silti suurin menoerä kunnalle. Erityisesti laitossijoitusten vuorokausihinnat ovat suuria, eikä useinkaan esimerkiksi kiireellisessä tilanteessa sijaishuoltopaikkaa voida välttämättä valita. Sijaishuoltopaikkoja ei ole aina tarpeen vaatiessa riittävästi vapaana ja laitospaikkojen vuorokausihinnat vaihtelevat. Lastensuojelun laitospaikka kuitenkin varmistaa, että lapsi saa tarvitsemansa tuen ja avun kasvun ja kehityksen tueksi.

Lastensuojelun laitospaikoilla olevien lasten ja nuorten tuen tarpeet ovat niin suuria ja haastavia, ettei näiden lasten osalta voida miettiä perhesijoituksia. Perhesijoitus tulee kyseeseen pääsääntöisesti pienten lasten osalta. Lastensuojelun todellisia menoja ei voida etukäteen paljonkaan ennakoida, sillä sijoitustilanteet tulevat usein yllättäen. Uuraisten kunnassa pyritään ehkäisemään lastensuojelulain mukaisesti kaikin keinoin avohuollon tukitoimin ennen laitokseen sijoittamista. Lapsen ja nuoren sijoittaminen on aina viimesijainen vaihtoehto. Jatkossa on panostettava entistä enemmän ennaltaehkäiseviin avohuollon lastensuojelupalveluihin ja työmuotoihin.

Lisäksi lastensuojelun jälkihuollon kustannukset ovat olleet suuri menoerä ja tuki on ollut erittäin vahvaa esimerkiksi naapurikuntiin verrattuna. Jatkossa palveluita pyritään keventämään ja tuottamaan myös niitä kunnan omana palveluna, nuoren tarpeet tietenkin huomioiden. Jälkihuoltotyötä kunnassa toteutetaan tällä hetkellä ostopalvelun lisäksi oman kunnan työntekijäresurssein. Alkaen 1.1.2020 jälkihuolto-oikeusikä on nousut aiemmasta 21 ikävuodesta 25 ikävuoteen, joten sitä suuremmalla syyllä lastensuojelun osalta myös tähän satsaaminen ennaltaehkäisevinä palveluina on taloudellisesti kannattavaa.

Strategiset tavoitteet:

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut		
Tavoite: Palvelujen kehittäminen vastaamaan sekä seutukunnallista että valtakunnallista mallia.	Mittari: Kunnan omien työtoimintojen vakiintuminen entistä laadukkaammaksi työmuodoksi ja siitä asiakkailta saatava palaute.	Tavoitetaso 2020: Tuottaa oikea-aikaisia ja laadukkaita perhepalveluita.
Toteutuminen		

Strategiset tavoitteet:

Kriittinen menestystekijä: Vakiintunut ja selkeä sosiaalipalveluiden kokonaisuus		
Tavoite: Vakiinnuttaa ja selkeyttää työntekijöiden työnkuvia entisestään.	Mittari: Jokaisella työntekijällä omat sovitut vastuut ja työtehtävät sekä lisäksi jokaisen mieltymyksen mukainen täsmäkoulutus.	Tavoitetaso 2020: Tiimi- ja asiakastyöhön sitoutuneet työntekijät tuottavat laadukkaita perhepalveluita ja kehittävät omaa ammatillista osaamista.
Toteutuminen		

Strategiset tavoitteet:

Kriittinen menestystekijä: Työhyvinvointi		
Tavoite: Työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen parantaminen ja edistäminen	Mittari: Sairauspoissaolojen määrä Työntekijöiden pysyminen viroissaan/vaihtuvuuden väheneminen Työhyvinvoinnin tulosten muutokset kyselyiden osalta	Tavoitetaso 2020: Kehittämistyö Koulutukset Kehityskeskustelut Työn ja vastuun määrän oikein kohdentuminen Työhyvinvointikyselyt
Toteutuminen		

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Lapsiperheet, kotipalvelu ja perhetyö	Tuettujen perheiden määrä	31	38	55	47
	Lapsia perheissä	122	160	220	153
	Kotikäyntien määrä/vuosi	715	460	2000	1295
Sijaishuolto	Yhteensä, joista perhehoidossa	6	6	7	11
	laitoshoidossa	1	1	1	3
	jälkihuollossa	4	3	3	4
		1	2	3	4

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Laitossijoitusten ja jälkihuollon kustannukset

Sisäinen valvonta:

Koulukuraattorityö Uuraisilla

Koulukuraattorin työ on osa oppilashuoltoa ja koulun sosiaalityötä (sosiaalitoimen alaista). Oppilashuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä kouluissa. Oppilashuoltoon sisältyvät koulutuksen järjestäjän hyväksymän opetussuunnitelman mukainen oppilashuolto sekä oppilashuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 3§).

Työtä tehdään esikoululaisten ja peruskoululaisten kanssa kaikissa Uuraisten kouluissa, kokopäivätoimisesti, viitenä päivänä viikossa, pääsääntöisesti maanantaisin Kynnämöisillä, tiistaisin Hirvasella, keskiviikkoisin

Koulukeskuksella, torstaisin Höytiällä ja perjantaisin Koulukeskuksella. Palvelut ovat maksuttomia ja luottamuksellisia.

Koulukuraattori tukee oppilasta silloin, kun kaveri- tai perhesuhteissa on huolia, oppilas kokee yksinäisyyttä, koulunkäynti ei suju, poissaoloja kertyy paljon tai elämässä tapahtuu muutoksia, jotka vaikuttavat oppilaan hyvinvointiin.

Yksilötyön lisäksi oppilashuollon työntekijät tekevät yhteisöllistä työtä kouluissa. Tämä tarkoittaa ennaltaehkäisevää työtä, joka ulottuu laajemmin kouluyhteisöön. Tätä on mm. koulun toimintatapojen kehittämiseen osallistuminen (miten puututaan kiusaamiseen tai poissaoloihin, millainen on hyvä oppimisympäristö, sosiaalisten ja tunnetaitojen opettaminen, hyvinvointioppiminen käytännössä jne.), opettajien konsultointi, oppilashuoltoryhmään osallistuminen ja tavoitteellinen ja suunnitelmallinen toiminta siinä, ryhmien ja luokkien kanssa työskentely, teemapäivien/ viikkojen ja vanhempainiltojen järjestämisessä/ suunnittelussa mukana oleminen ja yhteistyö alueen toimijoiden kanssa (esim. nuorisotyö, srk, kirjasto).

Työntekijään voivat ottaa yhteyttä lapsi/nuori itse, vanhemmat tai opettajat. Yhteyttä voi ottaa puhelimitse tai Wilman kautta jättämällä soittopyynnön.

Työ vuonna 2019 koostunut seuraavista asioista:

asiakkaat 75 oppilasta

- palaverit (yhteistyöpalaverit, palaverit joista ei muodostunut asiakkuutta, yhteisölliset oppilashuoltoryhmät) 36
- pitkän välitunnin yhteistoiminta yläkoululaisille 15 x
- luokkatyöskentely (koko luokalle) 16
- pienryhmätyöskentely 4
- K12-kasvukurssi kaikille 6.luokkalaisille 4 (4 x 90 minuuttia /luokka + 4 koko päivää)
- perhekeskus- / LAPE-työ 10
- vanhempainillat 4
- murrosikäisten lasten vanhempien ryhmä 3
- ohjaus / neuvonta 2
- kotikäynnit 1
- konsultaatiot 15

4300 Vanhustyö

Peruspalvelulautakunta/ vanhustyö

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	830 043	836 200	30 000	866 200	880 072	13 872
Toimintakulut	-2 610 256	-2 740 700	-12 000	-2 752 700	-3 003 157	-250 457
Toimintakate	-1 780 213	-1 904 500	18 000	-1 886 500	-2 123 085	-236 585

Suunnitelmapoistot: - 99 455 €

Laskennalliset erät: - 141 387 €

Tilivelvollinen: Vanhustyön johtaja

Toiminnan kuvaus:

Uuraisten kunnan vanhustalut sisältävät tehostettu palveluasuminen, pitkäaikaishoito, päiväkeskustoiminta, kotihoito ja omaishoidon tukeminen. Tehostettua palveluasumista, pitkäaikaishoitoa ja lyhytaikaista (intervallihoidoa) toteutetaan Kuukankodin palvelukodissa.

Vanhustenhuollossa on lähihoitajia ja sairaanhoitajia sekä kodinhoitajia että yksi kotiaavustaja, yksi pesulatyöntekijä ja yksi päiväkeskusohjaaja. Lisäksi tukipalveluissa työskentelee autonkuljettaja. Vanhustenhuollon henkilökunnalla on opetusvelvollisuus ja vuoden aikana Kuukankodilla opiskelee useita lähihoitajaopiskelijoita. Kuukankodin asukkaiden lääkäri- ja hammahoidon palvelut tulevat Uuraisten terveysaseman kautta.

Tehostettu palveluasuminen

Tehostettu palveluasuminen on Rinteelän ja Ruskolan palveluasuminen sekä Koivulan dementiayksikkö. Rinteelässä on 13-15 asukaspaikkaa, Ruskolassa on 7-8 asukaspaikkaa ja Koivulassa on 8 asukaspaikkaa.

Rinteelässä ja Ruskolassa hoidetaan myös lyhytaikaista palveluasumista tarvitsevia asukkaita 4-6 asukasta kerrallaan. Sekä Rinteelässä että Ruskolassa voi olla yhtä aikaa useita asukkaita lyhytaikaishoidossa. Syynä lyhytaikaishoitoon ovat jatkohoidon tarve terveyskeskussairaalan ja Keski-Suomen keskussairaalan hoidon jälkeen, kotihoidon tukeminen tai omaishoitajan loman tarve. Lyhytaikaishoidon tarve voi olla myös äkillistä asukkaan voinnin huononemisen seurauksena. Intervallihoidossa voi olla yhden, kahden tai kolmen viikon aikana yhden kuukauden sisällä. Lyhytaikaishoitoa voidaan tarjota myös suunnitelmallisesti sovittuina intervallijaksoina. Henkilökunta on paikalla kaikissa kolmessa yksikössä aamu- iltana ja yövuorossa. Öisin Kuukankodilla on aina kolme hoitajaa työvuorossa.

Pitkäaikaishoito

Pitkäaikaishoitoa tarjotaan Ruskolan palveluasumisen yksikössä. Pitkäaikaishoidon paikkoja on 5-6.

Pitkäaikaishoidon hoidon tarpeen määrittelee yksiköstä vastaava lääkäri. Lääkäripalvelut tulevat Kuukankodille Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksen kautta.

Kotihoito

Uuraisten kunnan kotihoito toimii Kuukankodin palvelukeskuksesta käsin. Palvelukeskuksen tiloissa on kotihoidon toimisto, jossa tehdään kotihoidon mobiiliin avulla kotihoidon käyntien suunnittelu. Kotihoidon käynnit suunnitellaan jokaiselle työntekijälle päiväkohtaisesti etukäteen ja työntekijä työskentelee työvuoron ennalta suunnitellun lukujärjestyksen mukaisesti. Kotihoito toimii kaksivuorotyössä. Öisin yksi kotihoidon hoitaja tekee välttämättömät, ennalta suunnitellut käynnit sekä äkilliset, turvapuhelimen kautta tulleet käynnit.

Kotihoidon palveluohjaus kuuluu kotihoidon palveluihin. Palveluohjaaja kartoittaa uusien kotihoidon palvelujen piiriin tulevien asukkaiden palvelutarpeen. Usein palvelun tarpeen arviointiin liittyy myös palveluohjaajan kotikäynti. Palveluohjausta tarvitaan myös voinnin muuttuessa jo kotihoidon omille asukkaille sekä terveyskeskussairaalassa olevien asukkaiden jatkohoidon suunnitteluun. Palveluohjaaja on yhteydessä sairaalassa olevan asukkaan hoito-osastoon ja osallistuu tarvittaessa asukkaan hoitosuunnitelmapalaveriin.

Kotihoidon tukipalveluita ovat ateriapalvelu, kylvetyspalvelu, pyykinpesupalvelu sekä kerhotoiminta.

Vanhustalut järjestää yhteistyössä Kuukankodin keittön kanssa kotihoidon aterioiden kuitun, Kuljetuksesta vastaa autonkuljettaja. Kuukankodin palvelukeskuksessa toimii oma pesula, jota hoitaa pesulatyöntekijä. Pesula huolehtii Kuukankodin asukkaiden pyykkihuollosta, kotihoidon asiakkaiden pyykkihuollosta sekä siellä pestään henkilökunnan työvaatteet. Asukkaat pääsevät kuljetuspalvelun turvin myös viikottain kylpyyn Kuukankodille sekä kerhotoimintaan Rivikuukan tiloihin.

Kerhotoimintaa on Rivikuukan tiloissa maanantaisin, tiistaisin ja keskiviikkoisin. Maanantaisin pidetään Uuraisten kunnan järjestämää muistikerhoa, josta peritään pieni maksu. Tiistaisin on järjestöjen pitämä kerho, joka on ilmainen osallistujille. Keskiviikkoisin on kaksi kerhoa, joista toisesta peritään vapaaehtoinen maksu.

Päiväkeskustoiminta

Uuraisten kunnan päiväkeskustoiminta sijaitsee Rivikuukan tiloissa. Rivikuukassa on vanhusten vuokra-asuntoja. Päiväkeskustoimintaa on ollut vuonna 2019 yhtenä päivänä viikossa, perjantaisin. Päiväkeskustoimintaan on kunnalla oma kuljetuspalvelu. Asukkaat haetaan ja viedään kuljetuspalvelun avustuksella päivätoimintaan. Päivätoiminnalla tuetaan jo kotihoidon palveluiden piirissä olevien asukkaiden toimintakykyä tai ennalta ehkäistään kotona asuvien asukkaiden toimitakyvyn alenemista. Päiväkeskustoiminnassa on yksi kokoaikainen hoitaja.

Päiväkeskustoiminnan lisäksi Rivikuukassa toimii maantaista keskiviikkoon erilaisia kerhoja Apuna toiminnassa on usein työllistämismäärärahat työllistettyjä sekä kerhotoiminnassa vapaaehtoistyöntekijöitä.

Omaishoidon tukeminen

Omaishoidon tuella hoidetaan useita ikäihmisiä kotona. Omaishoidon tukea hakeville tehdään kotikäynti ja palvelujen tarpeen arviointi. Kotikäynnin tekevät palveluohjaaja ja vanhustyön johtaja. Omaishoidon tuen myöntäminen on määrärahasidonnainen tuki. Määrärahan suuruus päätetään vuosittain. Useimmiten omaishoitaja on toinen puolisoista, mutta omaishoitajana voi toimia myös muu sukulainen.

Vuonna 2019 omaishoidossa on toiminut osa-aikainen omaishoidon lomittaja. Lomittajan tuella omaishoitaja on voinut saada vapaapäivän omaisen hoidosta. Omaishoitaja on tarvittaessa voinut jäädä myös yöksi hoidettavan kotiin, mutta vuonna 2019 lomittajan käynnit ovat pääsääntöisesti keskittyneet päiväaikaan tapahtuvaan hoitoon.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Uuraisilla keskeiset muutokset liittyvät Kuukankodilla ikäihmisten lukumäärän kasvamiseen Uuraisten kunnassa. Vuosien 2014-2018 aikana yli 65 – vuotiaiden määrä on noussut Uuraisilla sadalla (100) asukkaalla. Tämä on näkynyt selvästi palveluja tarvitsevien määrän nousuna niin kotihoidon asiakasmäärissä kuin lyhytaikaishoidon sekä tehostetun palveluasumisen asukkaiden lisääntyneenä määränä Ruskolassa ja Rinteelässä.

Palveluohjauksen merkitys on lisääntynyt. Palvelujen tarpeen kasvaessa otetaan yhteyttä palveluohjaajaan, joka määrittelee asukkaan omien tarpeiden mukaan tarvittavat kotihoidon palvelut. Usein arvioinnit tueksi tehdään kotikäynti.

Ruskolan ja Rinteelän painopiste-alueet ovat olleet asukkaiden toimintakyvyn ylläpitämisen toiminnot. Asukkaat ovat entistä huonokuntoisempia ja vaativat hoitajilta enemmän työaikaa ja osaamista. Lisääntynyt intervalli-hoitajaksojen määrä on kasvattanut hoitajien työn määrää sekä toimintakyvyn ylläpitämisen että kuntoutuksen tarpeen lisääntyessä.

Sekä Rinteelässä että Ruskolassa on ollut asukkaita vuoden 2019 aikana enemmän kuin aikasempina vuosina.

Rinteelän palveluasumisen täyttöprosentit ovat nousseet vuoden 2019 aikana seuraavasti: tammi-maaliskuussa 81-87%, huhti-kesäkuussa 90-91%, heinä-syyskuussa 92-96% ja loka-joulukuussa 101-104%.

Ruskolan täyttöprosentit ovat olleet loka-joulukuussa 91,5-99%.

Rinteelän intervalliasiakkaiden määrä, keskiarvo/kuukausi, on ollut 13.2 asukasta. Kukin intervalli-asukas oli keskimäärin 5 päivää kuukaudessa hoidossa.

Koivulan painopiste-alueena on tuottaa dementoivaa sairautta sairastaville mahdollisimman turvallista ja laadukasta hoitoa. Tämä mahdollistetaan sillä, että Koivulassa on sekä aamu- että iltavuorossa aina kaksi hoitajaa. Koivulan täyttöprosentti on ollut 100% koko vuoden.

Kotihoidon painopiste-alueena on ollut palveluohjauksen kehittäminen. Palveluohjaus on ostettu vuonna 2019 Petäjäveden kunnalta. Syksyllä 2019 palveluohjaus-toimintaa kehitettiin edelleen niin, että palveluohjaaja on yhtenä päivän viikossa Kuukankodin palvelukeskuksessa. Tämä on selkeyttänyt palveluohjauksen toimintaa ja mahdollistanut suunnitelmallisen kehittämisen.

Koko kotihoidon prosessin kehittäminen muuttui painopiste-alueeksi vuoden 2019 aikana. Kotihoidon asukkaiden palvelutarve lisääntyi selkeästi toimintakyvyn alenemisen vuoksi vuoden 2019 aikana lisäten

kotihoidon käyntien määrää. Käyntejä voi olla yhdellä asukkaalla 4-5 saman vuorokauden sisällä. Tämä lisäsi selkeästi myös henkilökunnan työn psyko- sosiaalista kuormittavuutta.

Kotihoidon asukaskäyntejä on vuonna 2019 ollut 4714 kpl enemmän kuin vuonna 2018. Samoin päiväkohtaisia käyntejä on 13 kpl/päivä enemmän kuin vuonna 2018.

Kotihoidon käyntien määrän lisääntyminen on johtanut kotihoidon sijaistarpeen lisääntymiseen.

Käyntien määrää ei ole osattu huomioida etukäteen ja olemassa oleva vakanssimäärä ei ole riittänyt kotihoidon tarpeisiin.

Päiväkeskustoiminta muuttui myös selkeästi yhdeksi painopiste-alueeksi vuoden 2019 aikana. Toiminnan kehittäminen aloitettiin vuoden 2019 loppupuolella, mutta konkreettisia muutoksia ei vielä vuoden 2019 aikana tehty.

Henkilöstön keskeisenä painopiste-alueena oli vuoden 2019 aikana lääkehoidon osaamisen saattaminen vastaamaan nykyistä, valtakunnallista tasoa. Tähän luotiin yhteneväinen käytäntö koko Kuukankodin hoitajille mukaanluein Uurastupa 6/2019, jonka mukaisesti kaikki hoitajat ryhtyivät suorittamaan lääkeluopia vuoden 2019 aikana.

Vanhustyön laskutus muutettiin 4/2019 vanhustyön omaksi toiminnaksi. Loppuvuodesta 2019 aloitettiin laskutuksen ulkoistuksen suunnittelu ja ennalta tehtyjä valmistelutehtäviä tehtiin uuden toimijan kanssa loppuvuodesta 2019. Laskutusprosessin sisäänajo ja ulkoistuksen suunnittelu vei paljon resurssia sekä vastaavilta hoitajilta sekä vanhustyön johtajalta.

Kriittinen menestystekijä: Hyvinvoiva ja palveleva Uurainen		
Tavoite	Mittari	toimenpiteet 2019
Kotona asuminen mahdollisimman pitkään Laadukkaat palvelut Tehostettu palveluasuminen: Toimintakyvyn ylläpito Intervalli-asukkaat; toimintakyvyn ylläpito ja kuntoutus	Asukaskäynnit, niiden määrät asiakkaat, niiden määrät, ympärivuorokautisten hoitopaikkojen täyttöprosentti, sairaalapaikkojen käyttö keskeytyspäivien määrä/vuosi Asiakaskyselyt	Kotihoidon kehittäminen Asiakaskysely Päivätoiminnan kehittäminen
Toteutuminen	Kotihoidon asiakaskäyntejä on ollut 4714 enemmän kuin vuonna 2018. Kotihoidon käyntejä/päivä on ollut 13 käyntiä enemmän kuin vuonna 2018. Tehostetun palveluasumisen täyttöprosentit ovat nousseet. Rintelässä on täyttöprosentit olleet yli 100% lokajoulukuussa 2019. Intervallipaikkojen käyttöaste on noussut, loppuvuodesta intervallipaikat täynnä sekä Ruskolassa että Rintelässä. Keskeytyspäiviä kotihoidossa koko Suomen tilastoihin verrattuna vähiten (keskeytyspäivä=asukas hoidossa sairaalassa).	

Kriittinen menestystekijä: Toimiva johtajuusjärjestelmä ja yhdessä valmistelu sekä osaava, motivoitunut, hyvinvoiva henkilöstö		
Tavoite	Mittari	toimenpiteet 2019
Vastaavien hoitajien tehtävänkuvan selkeyttäminen	Tehtävänkuvan kuvaukset	vastaavan hoitajan tehtävän kuvan selkeyttäminen

Henkilöstön hyvinvointi	Sairaspoissaolojen määrä Koulutuspäivät	Määrän hallinta, yhteistyö työterveyshuollon ja työsuojelun kanssa 3 pv/vuosi
Toteutuminen	<p>Lääkehoidon osaamisen kouluttautuminen aloitettu 6/2019. Koulutukseen teoriaosuuteen kuuluu 5 erillistä tenttiä</p> <p>Vastaava sairaanhoitaja suorittanut ylemmän AMK-tutkinnon opintoja. Toteutuneiden koulutuspäivien keskiarvo on ollut 4.1 päivää/työntekijä.</p> <p>Sairaspoissaolot eivät ole lisääntyneet, vaikka kotihoidon henkilöstön psyko-sosiaalinen kuormittavuus lisääntynyt huomattavasti vuoden 2019 aikana. Sairaspoissaolojen määrä on ollut koko Kuukankodilla vähäinen.</p>	

Tasapainoinen, kestävä talouskehitys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Taloudellisesti toimivien ja tehokkaiden palveluiden kehittäminen	Talousarvion raami	Hyvä asiakaspalaute sekä talousarviossa pysyminen
Toteutuminen	<p>Vanhustyö on ylittänyt raamin. Hoitopäivien määrät ovat ympärivuorokautisessa palveluasumisessa lisääntyneet, intervalli- hoitopäivien määrät ovat lisääntyneet, kotihoidon käyntimäärät ovat lisääntyneet, palveluohjauksen määrä on lisääntynyt.</p>	

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Toteutuminen: Vanhustyö on ylittänyt raamin. Keskeisin syy on kotihoidon käyntimäärien lisääntyminen huomattavasti verrattuna vuoteen 2018 (4714 käyntiä enemmän kuin vuonna 2018). Asukkaiden toimintakyvyn aleneminen palveluasumisessa on lisännyt hoitopäiviä verrattuna vuoteen 2018. Lisääntyneet hoitopäivät nostavat hoitotarvike yms. kustannuksia. Intervalli-hoitojaksot ovat lisääntyneet. Lisääntyneet kotihoidon käyntikerrat ovat aiheuttaneet sen, että sijaisia on palkattu yli budjetin.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Vanhusten asumisen-tukeminen (riittävät tukipalvelut ja kotiapu)	yli 75 v kodinomaisissa olosuhteissa asuvat	yli 85%	yli 85%	yli 85%	85,5%
	Kotihoitoa edistävät tukipalvelut/palveluja tarvitseva asiakas	100 %	100%	100 %	100%
	3 Kotihoidon käyntien määrä	13 302	14 044	12 000	26 300
	4 Käyntikerran hinta	26,12 €	29,65 €	35,77 €	25,7 €

	5 Kotihoitoa saavat asiakkaat yli 75 v. täyttäneistä			13-14%	15,6 %
	6 Kotihoidon välitön työaika asiakkaan luona		Hoitaja 54% Sairaanh. 47%	Hoitaja 55-60% Sairaanh.40%	lähihoitaja 55-60%, sh 40%
Riittävästi ympärivuorokautisesti valvottuja asumispaikkoja	1 Asumispaikat 2 Pitkäaikaishoito 3 Vuorohoito 4 Jonotusaika	38,josta 4-6 4-6 0,5-1 kk	38, josta 4-6 4-6 1-3 kk	44 3-5 2-6 1-3 kk	44 5-6 8-12 1-3 kk
Terveyskeskuksen sairaalankäyttö vain akuuttiin tarpeeseen	1 Sairaalan hoitopäivät	1800	1800	1800	1521
Turvallinen ja yksilöllinen hoito palveluasunnoissa ja vanhainkodissa	1 Yksilölliset hoito- ja palvelusuunnitelmat 2 Asiakas- ja omaiskyselyn arvosana 4-10	100% ei kyselyä	100 % 8.75	100 % 8.7-9	100% ei kyselyä
Hoitotyön kehittämisen ja laadun takaaminen	1 Koulutus- ja kehittämispäivät/työntekijä	3	3	3	4,1
Palvelun järjestäminen tehokkaasti ja taloudellisesti	Tehostetun palveluas. yli 75v-täytt. vastaanvanik.väestöstä 1 Ruskolan palveluasuminen, nettomenot/hoitopäivä Hoitopäivät Käyttöaste 3 Koivulan nettomenot/hoitopäivä Hoitopäivät Käyttöaste 4. Rinteelä nettomenot/hoitopäivä hoitopäivät käyttöaste	 113,72 5442 87,74 105,76 2476 84,79 % 184.7e 4612 93%	 92.61 6398 90-100% 88.05 2918 99.93% 184.7e 4612 93%	 92.61 6398 90-100% 87,50 2920 90-100% 184.7e 4612 93%	10.4% 137.1 e 6019 95,9% 114,2 3016 100% 184.7e 4612 93%

Ennaltaehkäisevä työ	Päiväkeskus käyntikerrat	632	632	154
	Päiväkeskuksen netto- menot/päiväkeskuspäivä			76,9 e
	Ehko-käynnit 80 v täyttäneille			65 %

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Ikäihmisten kotona asuminen mahdollisimman pitkään on tavoitteena koko Suomessa, tämä edellyttää kunnalta palvelulun tuottamista 24/7. Kotona hoidetaan entistä heikkokuntoisempia ja iäkkäämpiä henkilöitä. Tämä edellyttää henkilöstöltä, niin vakituisilta kuin sijaisilta monipuolista osaamista. Tämä on huomioitava henkilöstön rekrytoinnissa. Asiakasmäärien kasvu on jyrkässä nousussa. Henkilöstösuunnitelma ei ole sisältänyt asukkaiden määrän huomattavaa kasvua. Uraisilla ikäihmisten määrä lisääntyy merkittävästi lähivuosina, kasvuprosentit ovat korkeimpia Keski-Suomen maakunnan sisällä kymmenen seuraavan vuoden aikana. Muistisairauksien lisääntyminen ja kaatumisriskien lisääntyminen aiheuttaa haasteita kotihoidolle. Muistisairauksien lisääntymisen myötä yhä useampi asukas tarvitsee ympärivuorokautisen palveluasusmisen paikan. Omaishoitajien määrä on lisääntynyt ja heidän hoitamansa omainen on yhä useammin lyhytaikaisen asukaspaikan tarpeessa joko omaishoitajan sairauden tai hoidettavan sairauden vuoksi. Asiakkaiden muistisairaus aiheuttaa ajoittain myös haastavaa käyttäytymistä, tämä on riski muiden asiakkaiden ja henkilöstön turvallisuudelle.

Sijaisten saatavuus on ajoittain haasteellista. Jos sijaista ei saada lainkaan, tämä vaikuttaa asiakastyön laatuun sekä henkilöstön jaksamiseen.

Vanhustyön tuloissa vaikuttaa omalta osaltaan kotikuntalain perusteella sijoitettujen vanhusten määrä. Mikäli joku näistä vanhuksista ei enää ole Kuukankodilla asumassa, niin vaikutus näkyy budjetissa.

Sisäinen valvonta:

Kuukankodin palvelukeskuksessa on kattava omavalvontasuunnitelma, joka on kaikkien nähtävillä virallisilla ilmoitustauluilla. Omavalvontasuunnitelma päivitetään kerran vuodessa. Omavalvontasuunnitelma on myös tärkeä työkalu henkilökunnan perehdytyksessä. Jokaisella työntekijällä on ilmoitusvelvollisuus ja kirjaamisvelvollisuus. Jokaisesta läheltä piti-tapahtumasta tehdään Hai-pro-ilmoitus, joka lähtee esimiehelle. Ilmoitukset käsitellään viikkokokouksessa säännöllisesti.

4400 Toimeentuloturva
Peruspalvelulautakunta/ toimeentuloturva

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	66 640	59 900		59 900	60 682	782
Toimintakulut	-690 624	-753 570	30 000	-723 570	-694 714	28 856
Toimintakate	-623 984	-693 670	30 000	-663 670	-634 033	29 638

Suunnitelmapoistot:

Laskennalliset erät: - 21 578 €

Toiminnankuvaus: Toimeentuloturva käsittää seuraavat tukimuodot: 1. toimeentulotuki 2. Lasten kotihoidontuki 3. Työllistäminen

Kuntien sosiaalityöntekijät päättävät edelleen täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulotuesta. Kela varmistaa, että asiakkaat ohjataan sosiaalityön piiriin niiden perusteiden mukaan, joista Kela ja kunnat ovat yhdessä sopineet. Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen myöntäminen jatkui kunnan toimesta ja nämä asiakkaat joutuivat asioimaan sekä Kelalla, että kunnassa.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Toimeentulotuen oikea ja taloudellinen kohdentuminen	1.Toimeentulotuki				
	Täydentävä toimeentulotuki/vuosi €	41 202	39 956	45 000	29 177
	Enn.ehkäisevä toimeentulotuki/vuosi€	11 716	21 555	15 000	35 899
	2. Lasten kotihoidontuki				
	Tuen hakijoita keskimäärin/kk	72	74	75	71
	Lapsia keskimäärin/kk	140	137	150	127
Lasten kotihoidontuki menot/asukas/vuosi€	86,57	87,36	88	83,46	

Työllistäminen

Toiminnan kuvaus: Työllistämistoiminnalla edesautetaan uuraislaisten työttömien työllistymistä tai sijoitustumista työllistymistä edistäviin palveluihin. Työllistämistoiminnan keskeiset menetelmät ovat palkkatuetut työsuhteet, työkokeilut sekä kuntouttava työtoiminta. Lisäksi työllistämistoiminnalla tuetaan nuorten kesätyöllistymistä.

Tilikauden olennaisimmat tapahtumat: Uuraisten kunnan vuoden 2019 keskimääräinen työttömyysaste oli 7,9 prosenttia. Työttömyysaste jatkoi laskuaan kahden edellisen vuoden 9,0 ja 10,7 prosentista.

Uuraisten kunta työllisti palkkatuella yhteensä 23 henkilöä. Työkokeilussa kunnalla oli viisi ja kuntouttavassa työtoiminnassa yhteensä 25 henkilöä. Merkittävin yksittäinen valmentautujien sijoituspaikka oli Hyvän Tuulen paja, mistä heitä mahdollisuuksien mukaan sijoitettiin kunnan muihin yksikköihin. Tiistaisin Muuramen kunnan yksilövalmentaja kävi vetämässä hyvinvointiryhmää.

Yli 300 päivää työmarkkinatukea saaneista uuraislaisista työttömistä maksetaan työmarkkinatuen kuntaosuutta 50 prosenttia työmarkkinatuen kokonaiskustannuksista. Yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden kohdalla kunnan osuus on 70 prosenttia. Tehokkain, mutta myös kallein, keino saada pitkäaikais-työtön pois kuntaosuuslistalta on työllistää hänet ja kartuttaa työssäoloehto täyteen. Työllistettyjen osalta pysyttiin budjetin raameissa, vaikka vuoden aikana palkattiin myös kolme veloitetyöllistettävää. TE-toimiston lähettämien työllistämismoitusten lukumäärää ei voi tietää etukäteen ja veloitetyöllistettävien määrä vaihtelee eri vuosina. Vuoden 2019 aikana kuntaan oli työsuhteessa kaksi oppisopimusopiskelijaa. Työllistämisestä kunnalle koitua taloudellinen hyöty realisoituu noin kahden vuoden mittaisella jaksolla, jonka kunta minimissään säästyy työllistettyjen kuntaosuuksilta. Työmarkkinatuen kuntaosuutta maksettiin vuonna 2019 yhteensä 185 376,31 euroa.

Vuonna 2019 Uuraisten kunta ja 4H-yhdistys tekivät jo viidennen kerran sopimuksen kesätyöllistämiskampanjasta, jonka yhteisenä tarkoituksena oli työllistää uuraislaisia nuoria paikallisiin yrityksiin. Kesällä 2019 Uuraisilla työllistyi yhteensä 35 nuorta erimittaisiin työsuhteisiin. Kampanjassa kunta tuki yrityksiä kesätyöllistämistuella, joka oli 150 euroa kahden viikon työsuhteesta ja 300 euroa neljän viikon työsuhteesta. Uuraisten 4H-yhdistys hoiti kampanjassa tiedottamisen, nuorten palkanmaksun, työnantajakulut ja yritysten laskuttamisen. Kesätyöllistämisestä oli tarkoitus tehdä yrityksille mahdollisimman helppoa. Uuraisten kunta työllisti kampanjan kautta muutaman nuoren.

Vuoden 2016 alussa käynnistynyt lakisäätäinen TYP-toiminta jatkui. Uurainen kuuluu Keski-Suomen eteläiseen alueeseen ja lähiyhteistyöverkosto muodostettiin Jyväskylän ja Muuramen kanssa.

Työllistämisen talousarvio kokonaisuutena onnistuttiin alittamaan. Kuntouttava työtoiminta tuotti enemmän järjestämiskorvauksia kuin järjestämisestä koitui kuluja. Työmarkkinatuen kuntaosuuksia maksettiin 13 050,55 euroa edellisvuotta enemmän. Hyvän Tuulen pajan toimintatuotot alittivat ennakoidun 532,22 eurolla. Tuottoihin on myös kirjattu 25 000 euroa valtionavustuksia. Budjetoitua enemmän kuluja aiheutui erityisesti kunnan työmarkkinaosuuksista ja lisäksi jonkin verran muista yhteistoimintaosuuksista. Yhteistoimintaosuuksista suurin menoerä syntyi Muuramen kunnan kanssa yhteisen yksilövalmentajahankkeen mak-suosuuden noususta. Säästöä syntyi erityisesti henkilöstökuluista, joiden toteuma oli 76% arvioidusta. Työpajan osalta toteuma oli 73,70% (Nuorten työpaja 60,81%). Työpajan työnsuunnittelijan työloman sijaisjärjestelyt, sekä nuorten työpajan osalta arvioitua pienemmät palkkatukityöllistämisen kulut selittävät tämän alituksen. Kaikkinensa työllistämistoiminnan talousarvio alitettiin 10 982,74 eurolla.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
1. Työttömien työnhakijoiden työllistyminen	Työllistetyt:	31	23		23
	-oppisopimukset	3	5		2
2. Kesätyöntekijöiden työllistyminen	Lukumäärä	28	39		35

4500 Terveydenhuolto

Peruspalvelulautakunta/terveydenhuolto

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				0	2 040	2 040
Toimintakulut	-6 235 828	-6 056 630	-162 400	-6 219 030	-6 359 543	-140 513
Toimintakate	-6 235 828	-6 056 630	-162 400	-6 219 030	-6 357 503	-138 473

Suunnitelmapoistot:

Laskennalliset erät: - 17 567 €

Toiminnan kuvaus: Terveydenhuollon osalta palvelujen järjestämisvastuu on Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskuksella ja erikoissairaanhoidon Keski-Suomen sairaanhoitopiirillä.

Avoterveydenhuolto

Uuraisten terveysaseman toiminta on säilynyt vakaana, vaikka käyntimäärät ovat laskeneet. Hoidon saatavuus, T3-aika on edelleen terveysasemien parasta luokkaa. Terveysasemalta irtisanotui keväällä toinen vakituisista lääkäreistä ja poistumaa on paikattu ostopalvelulääkäreillä. Terveystalolla on ollut jonkin verran toimitusvaikeuksia ostopalvelulääkärin osalta. Puhelinpalvelun toteutuminen on nyt jo lähellä tavoitetta.

1 - 8.2018		2018	2019	Muutos	
2019				KPL / €	%
Jonotusaika lääkärin kiireettöm. ajalle heti jaksor		13,0	8,0	-5,0	-38,5 %
Jonotusaika sh kiireettömälle ajalle heti jaksor pä		7,0	11,0	4,0	57,1 %
Jonokirjalla olevien potilaiden lukumäärä heti jaks		0,0	0,0	0,0	
Puhelinpalvelun vastaamisprosentti		68,9	79,1	10,2	14,8 %
Saapuneet puhelut kpl		15 189,0	10 803,0	-4 386,0	-28,9 %
Vastatut puhelut kpl		10 468,0	8 540,0	-1 928,0	-18,4 %
Takaisinsoitto kpl		6 196,0	6 565,0	369,0	6,0 %
Takaisinsoitto %		59,2	76,9	17,7	29,9 %
Vo-käynnit lääkärillä		4 749,0	3 301,0	-1 448,0	-30,5 %
Lääkärillä käyneet jväskyläläiset		58,0	98,0	40,0	69,0 %
Vo-käynnit sh		4 134,0	2 863,0	-1 271,0	-30,7 %
Asiakkuus % (peittävyys) lääkärit		41,4	45,4	4,0	9,7 %
Asiakkuus % (peittävyys) hoitajat		43,4	40,2	-3,2	-7,4 %
Ostopalvelulääkärit €		0,0	95 526,5	95 526,5	

Suun terveydenhuolto

Uuraisten suun terveydenhuollon toiminta jatkui vakaana. Hoitoon pääsy heikkeni hieman. Jyväskyläläisten potilaiden määrä Uuraisilla lisääntyi, samoin Uuraisten väestö kävi hieman aiempaa enemmän hoidossa Jyväskylässä (oikomishoito). Välinehuolto toiminta Uuraisilla lakkasi tammi-kuussa, jonka jälkeen välineet on kuljetettu Palokan terveysaseman välinehuoltoon. Syyslukukauden alussa aloitettiin seuraamaan luokkakohtaisesti asetusten mukaisten tarkastusten toteutumista.

	v.2018	v.2019
Hoitoon pääsy vrk ka		
hammaslääkärille	70	90
suuhygienistille	47	50
Käynnit	2915	2800
Potilaat	1630	1668
Asiakastytyväisyys	89	87
Jyväskyläläiset potilaat Uuraisilla	146	271
Uuraislaiset potilaat Jyväskylässä	512	542
Oikomishoidon potilaat Jyväskylässä	219	238

Neuvolat

Vuoden aikana syntyi 38 (2018:47) lasta. Äitiys- ja lastenneuvolassa on ollut aiempaa enemmän suuren tuen tarpeessa olevia perheitä. Koska neuvolapsykologia ei ole ollut marraskuusta alkaen, ovat terveydenhoitajat kannatelleet asiakkaita ylimääräisillä vastaanottokäynneillä. Lääkärtilanne on ollut haastava, lääkäreiden vaihtuvuus on ollut suurta. Yksi terveydenhoitajista on ollut kouluttautumassa synnytysten jälkitarkastusten tekemiseen syksyn aikana. Ehkäisy- ja perhesuunnitteluasiakkaiden kontakteja on ollut aiempaa enemmän. Maksuttoman ehkäisyn käyttö on ollut vähäistä.

Kouluterveydenhuolto

Uuraisten koulukeskuksessa toteutettiin AVIn kouluterveydenhuollon tarkastus ja työterveyshuollon työpaikkaselvitys. Hirvasen koululle saatiin uudet kouluterveydenhuollon tilat koulun laajennusosan valmistuttua.

Koululääkärtilanne on ollut haastava, minkä vuoksi esim. adhd-potilaiden asioiden eteneminen on viivästynyt. Mielialaa ja päihteiden käyttöä seuloivat mittarit on otettu aktiiviseen käyttöön.

Lakisääteiset terveystarkastukset toteutuivat hyvin.

Kuntoutus ja erikoisvastaanotot 2019

Erikoisvastaanottojen palvelut ovat toimineet normaalisti ilman suurempia viiveitä. Asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä. Käyntimäärät eri vastaanotoilla ovat hivenen vähentyneet edellisvuoteen nähden. Erikoislääkäreillä käynnit ovat lisääntyneet.

Jyten apuvälinepalvelu ja tekninen palvelu järjestivät toukokuussa apuvälinehuoltojen Pop up – tapahtuman Uuraisten terveysasemalla.

Puheterapian jonoja on saatu purettua kesän ja loppuvuoden aikana. Tämä johtuu osin toimintatavan muutuskokeilusta, samoin tarkennetusta lähetekäytännöstä esikouluikäisten kohdalla. Vuositasolla hoitopääsyn viive Uuraisilla on 102 päivää. Puheterapian ostopalveluiden huono saataavuus on edelleen jatkunut. Yksityisten palveluntuottajien määrä on vähentynyt ja tämä näkyy haasteena myös Uuraisilla.

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston selvityspyyntöön puheterapian hoitoon pääsyn tilanteesta vastattiin alkukesästä. Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto antoi kansanterveystilain 44 §:n 1 momentin perusteella Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskukselle huomautuksen vastaisen varalle. Puheterapian hoitoon pääsy tulee toteutua kolmen kuukauden enimmäisajassa terveydenhuoltolain 51 §:n 2 momentissa säädetyn mukaisesti. Aluehallintovirasto pyysi Jyväskylän yhteistoiminta-alueen terveyskeskukselta selvitystä siitä, mihin toimenpiteisiin annettu hallinnollinen ohjaus on antanut aihetta, millainen vaikutus yhteistoiminta-alueen aloittamilla toimilla on ollut puheterapian saatavuuden korjaamiseksi sekä mikä on ajantasainen puheterapiapalveluiden jonotilanne. Ajantasainen jatkoselvitys annettiin joulukuussa.

Palveluohjauskoulutuksen myötä on kehitetty lasten toimintaterapian lähetekäytäntöjä. Käyttöön on otettu mm. päivähoidon ja koulun sähköinen lähete ja tekstiviesti vanhemmille lähetteen saapumisesta sekä todennäköisestä vastaanottoajasta. Lähetteen ja jonon hallinta on siirretty Efficajärjestelmään ja lähetteen käsittelyn prosessia on tehostettu. Lasten toimintaterapiaan rekrytoitiin uusi toimintaterapeutti 3.6.2019 alkaen.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat ja monipuoliset lähipalvelut: Terveyspalvelut lähellä asiakasta		
	Mittari Arviointikriteeri: 1. Vastaanotolle pääsy 2. Omatoiminen terveydestä huolehtiminen	Tavoitetaso 2018 1. Säilytetty vuoden 2018 taso 2. HYVE-pisteen (terveysaseman omatoimipiste) käyttöaste
Toteutuminen	Vastaanotolle pääsy on säilynyt parhaimpana Jyte-alueella, samoin tyytyväisyys palvelun laatuun.	

Tuotannolliset tavoitteet

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
	Toiminta/käyntikerrat				
	Avoterveydenhuollon käynnit	13 329	13 329	13 300	14 800
	Neuvola, koulu- ja opiskelijaterveydenhuolto	3 077	3 788	3 300	3 309
	Erytöiminnöt (kunt.)	1 763	1 328	1 300	1 711
	Terveyskeskussairaalat	1 264		1 800	1 521
	Suun terveydenhuolto	3 829	3 292	3 800	3 468

5000 SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	616 630	494 900	0	494 900	582 452	87 552
Toimintakulut	-8 336 373	-8 707 410	102 400	-8 605 010	-8 650 648	-45 638
Toimintakate	-7 719 743	-8 212 510	102 400	-8 110 110	-8 068 196	41 914

Suunnitelmapoistot: - 637 743 €

Laskennalliset erät: - 532 958 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Sivistyslautakunnan tehtävänä on luoda kunnan kouluille edellytykset perusopetuslain sekä opetus- ja työsuunnitelmien mukaiseen koulutyöhön perusopetuksessa. Lisäksi toimitaan yhteistyössä eri tahojen kanssa kuntalaisten tarvitsemien muiden koulutuspalveluiden kehittämiseksi. Sivistyslautakunnan toimialueeseen kuuluvat myös vapaa-ajan, kulttuurin ja kirjaston palvelut.

Tilikauden olennaiset tapahtumat: kts peruskoulutus, muu opetustoimi ja joukkoliikenne

Tavoitteet ja mittarit: kts peruskoulutus, muu opetustoimi ja joukkoliikenne.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Perusopetuksen oppilasmäärä on vuonna 2015-2016 530 oppilasta, 2016-2017 560 oppilasta, 2017-2018 569 oppilasta, 2018-2019 597 ja lukuvuoden 2019-2020 oppilasmäärä on 616 oppilasta. Opetussuunnitelman kehittämistä on jatkettu mm. arviointia kehittämällä.

Sivistyslautakunnan supistettu talousarvio alittui 0,5%-yksikköä, eli 41 914 euroa.

Hirvasen koululaajennus otettiin käyttöön lukuvuoden 2019-2020 alusta alkaen. Laajennukseen sijoitettiin esiopetustilat ja kaksi luokkatilaa.

Seutuyhteistyö on jatkunut ja siitä on muodostunut pysyvä yhteistyörakenne, johon Uuraisten kunta osallistuu omalla asukasmäärään suhteutetulla maksuosuudellaan (opetustoimen seutustrategian jatko, verkostokaupunkiyhteistyö, hankinnat, henkilöstön täydennyskoulutus).

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Kuntalaisten hyvinvointi		
Kuntalaisten hyvinvoinnin kohtaminen Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen yhdessä hallintokuntien kanssa	Mittari arviointikriteeri: Laajan hyvinvointikertomuksen mittaristo	Tavoitetaso 2019 Hyvinvoinnin kohoaminen kaikissa keskeisissä tavoitteissa, erityisenä painopisteenä lapset, lapsiperheet ja nuoret
Toteutuminen		
Laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen aloitettiin. Hyvinvointia on seurattu koululaisten osalta mm. terveystarkastusten tulosten muodossa.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen äkilliset kysyntämuutokset.

Sisäinen valvonta: Vuonna 2019 sisäisen valvonnan painopistealueena on sopimusten hallinta ja sopimusten valvonta. Sivistystoimen ja sosiaalitoimen sisäisessä valvonnassa keskitytään lisäksi erillistilien tarkistamiseen ja omaisuuden turvaamiseen.

5100 Sivistystoimi

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	10	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-74 154	-77 550	0	-77 550	-77 484	66
Toimintakate	-74 144	-77 550	0	-77 550	-77 484	66

Suunnitelmapoistot:

Laskennalliset erät: -2 887 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on ohjata ja tukea koulujen opetustyötä kunnanvaltuuston, kunnanhallituksen ja sivistyslautakunnan antamien linjojen ja päätösten mukaisesti, sekä ohjata vapaa-aika-, kulttuuri- ja kirjastotoimea. Lisäksi toimitaan yhteistyössä eri tahojen kanssa kuntalaisten tarvitsemien muiden koulutuspalveluiden kehittämiseksi.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Edistettiin erityisesti seuraavia asioita:

- Koulu- ja asiointiliikenne kilpailutettiin. Hankinta ylitti EU-hankintarajan.
- OPS 2016 käyttöönottoa jatkettiin mm. arviointikäytäntöjen kehittämällä ja tietokoneiden ja sähköisen oppimateriaalin tehokkaammalla hyödyntämisellä opetuksessa.
- Jyvässeudun sivistystoimen yhteistyön ja verkostokaupunkiyhteistyön jatkaminen ja alueellisten yhteistyömuotojen kehittäminen; yhteisiin hankkeisiin osallistuminen
- henkilöstön hyvinvointi ja jaksaminen (koulutus, koulujen hyvinvointi-iltapäivät, työnohjaus, tyhy-toiminta, kuntien yhteiset vesot ja hyvien käytänteiden vaihto)

5200 Perusopetus

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	330 001	221 100	0	221 100	265 456	44 356
Toimintakulut	-4 992 368	-5 273 960	52 700	-5 221 260	-5 215 972	5 288
Toimintakate	-4 662 367	-5 052 860	52 700	-5 000 160	-4 950 516	49 644

Suunnitelmapoistot: - 518 967 €

Laskennalliset erät: - 310 167 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus:

Toiminnan kuvaus: Peruskoulun tehtävänä on antaa laadukasta yleissivistävää perusopetusta oppivelvollisille ikäluokille. Perusopetuksen ja kasvatuksen tavoitteena on kehittää oppilasta monipuolisesti henkisesti, sosiaalisesti ja fyysisesti. Talousarviota karsittiin 52 700 euroa, supistettu talousarvio alitettiin 49 644 euroa.

Uuraisten kunnan koulut antavat hyvää, opetussuunnitelman mukaista, yksilön huomioivaa perusopetusta turvallisessa, oppimista tukevassa ympäristössä. Oppimisympäristöjen tilat ja välineet ovat pääsääntöisesti ajanmukaisia ja niitä on huollettu ja täydennetty vuosittain. Kouluissa on hyvä työskentelyilmapiiri. Koulutuksella ja työnohjauksella on huolehdittu henkilökunnan ammattitaidon ylläpitämisestä ja työssä jaksamisesta.

Yhteistyö esiopetuksen, seurakuntien, kunnan hallintokuntien ja muiden keskeisten yhteistyötahojen kanssa toimii ja on tarkoituksenmukaista. Koulut ja kodit tekevät toimivaa yhteistyötä: kouluilla pidetään riittävästi vanhempainiltoja ym. tapaamisia sekä opettajan, oppilaan ja huoltajien yhteisiä arviointikeskusteluja, huoltajia kutsutaan koulujen erilaisiin tilaisuuksiin. Sähköpostiyhteydet toimivat koulun arjessa. MultiPrimus ja Kurre opiskelija- ja kouluhallinto-ohjelma (mahdollistaa mm. oppilastietojen siirron sähköisesti kunnan koulujen välillä) on käytössä kaikilla kouluilla. Lisäksi kouluilla on käytössä www-liittymä Wilma, jota voivat käyttää; opettajat, huoltajat, koulun henkilökunta, oppilashuolto, kouluterveydenhuolto ja oppilaat. Wilmalla voidaan merkitä/kuitata poissaoloja, nähdä lukujärjestykset, ilmoittaa oppilaiden kokeet, tehdä oppilasarvioinnit, tiedottaa yms.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

OPS 2016 arviointikäytäntöjä edelleen kehitettiin. Kouluterveydenhoitaja, -psykologi ja -kuraattoripalvelut toimivat kaikilla kouluilla. Koulukuraattoritoimintaa on viitenä päivänä viikossa ja koulupsykologitoimintaa neljä päivää viikossa.

Koululaisten iltapäivätoimintaa järjestettiin ostopalveluna (palveluntuottajana 4H-yhdistys). Iltapäivätoimintaryhmät olivat Kirkonkylässä Koulukeskuksen koululla, sekä Hirvasen koululla. Toimintaan osallistui yli 40 lasta.

Uurainen osallistui v. 2019 alla mainittuihin hankkeisiin: Koulujen kerhotoiminnan kehittämiseen v:lle 2019-2020, perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, Tutor-opettajien koulutukseen, osaamisen kehittämiseen ja vakiinnuttamiseen, sekä kieltenopetuksen varhentamiseen.

Stategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Uuden teknologian hyödyntäminen		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso 2019
Perus- ja esiopetuksen TVT välineistön ajantasaistaminen ja opettajien perehdyttäminen välineistöön ja ohjelmistoihin	arviointikriteeri: Välineistön hankkiminen ja perehdytyspäivien määrä	Jokaisessa opetusryhmässä on opetussuunnitelman mukainen taso opetuksessa
Toteutuminen		
Cromebook ovat käytössä kaikissa opetusryhmissä entisten laitteiden lisäksi.		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Laitteistot ja ohjelmistot eivät toimi suunnitellusti, esim. sähköinen oppimateriaali. Resursointi opettajien perehdytykseen ei ole riittävä ja perehdytettävien motivaatio ei ole riittävä. Toteutuminen: Kaikilla kouluilla on tutoropettajatoiminta jatkunut.

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
1.Laadukas perusopetus	Tuntikehys/ tuntia /koulu - yleisopetus - erityisopetus - kerhotyö - tukiopetus	Tunti-indeksi HI 1,47 HÖ 1,57 KYY 1,44 KK alakoulu 1,37 yläkoulu 1,75 k.a alakoulut 1,47 Yleisopetus kevät 871 vkt syksy 887 vkt Erityisopetus kevät 167 vkt syksy 158 vkt Kerhot 98 h Tukiopetus 276,41 h	Tunti-indeksi HI 1,53 HÖ 1,41 KYY 1,47 KK alakoulu 1,41 yläkoulu 1,72 k.a alakoulut 1,46 Yleisopetus kevät 875 vkt syksy 918 vkt Erityisopetus kevät 170 vkt syksy 170 vkt Kerhot 157,5 h Tukiopetus 273,5 h	Tunti-indeksi / tavoite: HI 1,53 HÖ 1,39 KYY 1,50 KK alakoulu 1,30 yläkoulu 1,69 k.a alakoulut 1,43	Tunti-indeksi HI 1,59 HÖ 1,47 KYY 1,47 KK alakoulu 1,36 yläkoulu 1,66 k.a alakoulut 1,47 Yleisopetus kevät 910 vkt syksy 943 vkt Erityisopetus kevät 169 vkt syksy 172 vkt Kerhot 251 h Tukiopetus 298,75 h
2. Kodin ja koulun yhteistyö		Vanhempainillat 14 kpl Arviointikeskustelut 427 kpl Juhlat/retket 31 kpl	Vanhempainillat 20 kpl Arviointikeskustelut 718 kpl Juhlat/retket 45 kpl	Vanhempainillat Arviointikeskustelut Juhlat/retket	Vanhempainillat 19 kpl Arviointikeskustelut 611 kpl Juhlat/retket 32 kpl
3. Pätevät opettajat		Yksi päätoiminen opettaja muodollisesti epäpätevä	Yksi päätoiminen opettaja muodollisesti epäpätevä	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia	Kaikki päätoimiset opettajat muodollisesti kelpoisia
4. Hyvät oppimistulokset		Kaikki (9. lk) saivat päättötodistuksen ja pääsivät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa Ruotsin ja englannin valtakunnallisiin kokeisiin osallistuttu, tulokset valtakunnallista keskitasoa	Kaikki (9. lk) saivat päättötodistuksen ja pääsivät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa oppilaitoksessa Ruotsin ja englannin valtakunnallisiin kokeisiin osallistuttu, tulokset valtakunnallista keskitasoa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa	Kaikki (9. lk) saavat päättötodistuksen ja pääsevät jatkamaan opiskelua toisen asteen tai muissa oppilaitoksessa Ruotsin ja englannin valtakunnallisiin kokeisiin osallistuttu, tulokset valtakunnallista keskitasoa

5. Tarkoituksenmukainen kouluverkko		2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, yksi 1-4 vuosiluokille perusopetusta antava koulu, 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus)	2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, 1 perusopetusta vuosiluokille 1-4 antava koulu, 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus)	2 kpl perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, 1 kpl 1-4 perusopetusta antava koulu. 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus).	2 perusopetusta vuosiluokille 1-6 antavaa koulua, 1 perusopetusta vuosiluokille 1-4 antava koulu, 1 yhtenäistä perusopetusta toteuttava 1-9 luokilla opetusta antava koulu (Koulukeskus)
6. Yhtenäisen perusopetuksen kehittäminen		Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi- Primus opiskelija-hallinto/työjärjestys ohjelma. Uuden ops:in mukaiset tavat otettu käyttöön, arvioinnin kehittäminen jatkuu edelleen.	Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi- Primus opiskelija-hallinto/työjärjestys ohjelma. Uuden ops:in mukaiset tavat otettu käyttöön, arvioinnin kehittäminen jatkuu edelleen.	Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu. Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi- Primus opiskelijahallinto/työjärjestys ohjelma. Wilma www-ohjelma. Yhteisiä opettajia (ala-/yläkoulu) ja kunnan eri koulujen kanssa. Kehittämishankkeet Yrittäjyyskasvatu Ops-päivitykset Tiimit	Yhtenäisen perusopetuksen mukainen toiminta jatkuu Kaikilla kunnan kouluilla on käytössä yhteinen Multi- Primus opiskelija-hallinto/työjärjestys ohjelma. Uuden ops:in mukaiset tavat otettu käyttöön, arvioinnin kehittäminen jatkuu edelleen.

Oppilasmäärät kouluittain, ei sisällä kunnan ulkopuolella käyviä erityisoppilaita kuluneen	2016-2017	2017-2018	2017-2019	Menot/oppilas 2017 (netto)	Menot/oppilas 2018 (netto)	Menot/oppilas 2019 (netto)
	20.9.2017	20.9.2018	20.9.2019			
Hirvanen	137	143	155	6226	6729	6764
Höytiä	72	73	67	6763	7335	9244
Kyynämäinen	62	62	63	6867	8024	8075
Koulukeskus 1- 9 luokat	298	321	331	8367	8055	8109
Kaikkien koulujen oppilasmäärä yht.	569	599	616			
Menot/oppilas k.a				7485	7647	7891

Kunnan perusopetusta antavissa kouluissa opiskeli vuonna 2019 yhteensä 616 oppilasta. Vuonna 2018 oppilasmäärä oli 599.

Henkilöstö toteutui henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Keittiö- ja siivoushenkilökunta kuuluu ruoka- ja siivouspalveluyksikön alaisuuteen. Kiinteistönhoidosta vastaa kunnan tekninen toimi.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Oppilasmäärän ennakoimattomat muutokset ja erityisen tuen tarpeiden ennakoimattomat muutokset.

Sisäinen valvonta: Sivistystoimen sisäisessä valvonnassa keskitytään erillistilien tarkistamiseen ja omaisuuden turvaamiseen.

5300 Varhaiskasvatus

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	180 797	179 350	0	179 350	223 360	44 010
Toimintakulut	-2 547 223	-2 573 060	25 700	-2 547 360	-2 655 659	-108 299
Toimintakate	-2 366 426	-2 393 710	25 700	-2 368 010	-2 432 299	-64 289

Suunnitelmapoistot: - 48 244 €

Laskennalliset erät: - 155 530 €

Tilivelvollinen: Varhaiskasvatusjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Uuraisilla varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodissa, perhepäivähoidossa ja muuna varhaiskasvatuksena eli varhaiskasvatuksen kerhotoimintana. Koulun aloitusta edeltävä esiopetus on toiminnallisesti ja hallinnollisesti osa varhaiskasvatusta.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Varhaiskasvatuksen asiakasmäärä vuoden 2019 lopussa kunnallisissa palveluissa 214 ja yksityisissä palveluissa palvelusetelillä 70 = 284 lasta. Kotihoidontuen saavien perheiden määrä oli 48, joista lapsien määrä 93. Sekä varhaiskasvatuspalveluita käyttävien lasten määrä että kotihoidon tukea saavien perheiden määrä pysyi melko samana kuin edellisenä vuonna.

Varhaiskasvatuspaikkoja myytiin muille kunnille 5 (Äänekoski, Jyväskylä, Saarijärvi ja Karstula) ja niitä ostettiin muista kunnista 1 paikka (Äänekoski). Palvelusetelillä seutukunnissa oli 8 lasta.

Varhaiskasvatuksen toimintatuotot muodostuvat pääosin varhaiskasvatuspalveluiden asiakasmaksuista. Asiakasmaksuista saadut maksut jäivät ennustettua pienemmäksi 19 950 €. Kokonaisuudessaan varhaiskasvatuksen toimintatuotot toteutuivat 44 010 € arvioitua paremmin. Tämä johtui varhaiskasvatuspalveluiden myynnistä muille kunnille. Myyntiä muille kunnille pystyttiin tarjoamaan aiempia vuosia paremmin. Tämä johtui siitä, että suurin osa ulkopaikkakuntalaskutuksesta johtui perheiden muutosta muihin kuntiin, jolloin heillä oli jo varhaiskasvatuspaikka Uuraisilla.

Yksityisen varhaiskasvatuksen osalta palvelusetelimenot ylittivät 79 240 €. Yksityisen varhaiskasvatuksen asiakasmäärä kasvoi syyskaudella 2019. Varhaiskasvatuksen talousarvionennuste kuitenkin näytti koko syksyn osalta, että palvelusetelilyityksestä huolimatta varhaiskasvatuksen kokonaisbudjetti ei tulisi ylittymään.

Pienten yksiköiden (1–2 ryhmää) haasteena on resurssin riittävyys ja henkilöstösuhdeluvun turvaaminen päivittäin koko varhaiskasvatusyksikön toiminta-ajan ajaksi, etenkin työntekijöiden koulutuksen tai muun poissaolon seurauksena, esim. sairauspoissaolot ja koulutuspäivät. Sen vuoksi eri yksiköissä on säännöllisesti tarve palkata sijaisia paikkaamaan henkilöstövajetta. Osaltaan sijaismenojen kasvua selittää vuorohoidon tarpeen vaihtelu ja sen kasvaminen kunnassa. Toinen sijaismenoja kasvattanut asia oli ennakoimattomat pitkäaikaiset sairauslomat, jotka aiheuttavat henkilöstömenoihin reilusti päällekkäistä

palkkamenoa. Nämä näkyivät etenkin kerhotoiminnan ja esiopetuksen sijaismenojen ylityksessä. Sijais-
ten palkkojen määrärahat ylittyivät 78 711 €.

Yksikkökohtaisissa palkkamenoissa näkyy vääristymää palkkamenojen kohdistumisessa. Yksikkötasolla
tarkasteltuna ylityksiä on Jokilaivan päiväkodissa (-14 418 €) ja esiopetusta täydentävässä varhaiskas-
vatuksessa (-34 129 €). Vastaavasti alituksia on Hirvasen päiväkodissa (+12 408 €) ja esiopetuksen
opetustoiminnassa (+43 803 €). Kokonaisuudessaan kuitenkin kuukausipalkkalaisten osalta talousarvio
alittui 24 920 €.

Palveluiden oston ja aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden hankinnan osalta kokonaistasapaino säilyi hy-
vin ja sitä kokonaisuutta seuraillemalla kuluennuste näytti vielä loppuvuoden aikana pysyvän tasapai-
nossa, vaikka palvelusetelimenot olivat ylittymässä. Joulukuussa 2019 ja tammikuun 2020 alussa tapah-
tuva palveluiden laskutus käänsi toteuman kuitenkin miinusmerkkiseksi.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Varhaiskasvatuspalvelut järjestetään asiakaslähtöisesti		
Tavoite: Varhaiskasvatuspalveluita jär- jestetään siinä laajuudessa ja siinä muodoin kuin on tarpeen.	Mittari: Perheet saavat päätöksen var- haiskasvatuspalvelusta lain asettamassa aikataulussa. Päätöksenteossa otetaan huo- mioon asutuksen sijainti sekä liikenneyhteydet.	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019: Perheet saavat varhaiskasva- tuspäätöksen viimeistään 2 vkoa ennen toivottua hoidon al- kua. Perheet saavat hoitopai- kan kohtuullisen matkan päästä kotoa/työpaikkaa.
Toteutuminen: Varhaiskasvatuslain mukaisesti päätös hoitopaikasta tulee tehdä viimeistään kaksi viikkoa ennen haettua aloittamisajankohtaa. Jos perheen palveluntarvetta ei tiedetä ennakkoon ja palvelua tarvi- taan äkillisesti työllistymisen tai opiskelun aloittamisen vuoksi, tulee hoitopaikka järjestyä kahden viikon kuluessa. Keväällä 2019 esiopetuspaikkaa hakeneet perheet saivat päätökset 30.4.2019 mennessä. Vähin- tään 4 kuukautta ennen hoidon aloitusta (hoidon aloitus aikaisintaan 1.8.2019 alkaen) palvelua ha- keneet perheet saivat päätöksen varhaiskasvatuspaikasta juhannukseen mennessä. Kesken toi- mintavuoden aloittaneet lapset ovat useimmiten äkillisesti aloittaneita, jolloin palvelu on järjestetty välittömästi tarpeen mukaan, kuitenkin viimeistään kahden viikon kuluessa tarpeen ilmenemisestä. Poikkeuksena tästä ovat vuoden vaihteen jälkeen aloittavat perheet, joiden palveluntarve on enna- koitavissa ja heille päätökset ovat lähteneet 3–4 viikkoa ennen aloitusajankohtaa. Kerhotoiminta keskustassa on ollut suosituempaa kuin mitä paikkoja on ollut tarjolla. Jonoa keskus- tan kerhoon on ollut koko syksyn. Hirvasen kerhossa paikkoja on pystytty paremmin tarjoamaan kysynnän ja tarjonnan mukaisesti. Kokonaisuudessaan tavoite on toteutunut hyvin.		

Kriittinen menestystekijä: Laadukas pedagoginen varhaiskasvatus		
<p>Tavoite:</p> <p>Varhaiskasvatuspalvelulla ja -toiminnalla tavoitetaan sille asetetut tavoitteet.</p>	<p>Mittari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstö ja perheet osallistuvat toiminnan arviointiin. - Henkilöstön kelpoisuudet ja koulutustaustat. 	<p>Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asiakastyytyväisyys- ja henkilöstökyselyt järjestetään 2 kertaa vuodessa. Tulosten tavoite on <3 (mittari 1–5) - Ryhmässä vähintään yksi pedagogisen koulutuksen omaava varhaiskasvatuksen opettaja
<p>Toteutuminen:</p> <p>Vuonna 2019 asiakastyytyväisyyskysely koko varhaiskasvatuspalveluille on järjestetty kerran.</p> <p>Kyselyyn vastasi kunnallisissa palveluissa 49 huoltajaa ja yksityisissä palveluissa 28 huoltajaa. Henkilöstökyselyyn, joka kohdistui työhyvinvointiin, vastasi 34 työntekijää. Paras osallistumisprosentti oli henkilöstön keskuudessa, mutta kokonaisuudessaan kyselyistä saatiin kuitenkin suhteellisen kattavaa ja luotettavaa tietoa. Huoltajat ovat erittäin tyytyväisiä sekä yksityiseen että kunnalliseen varhaiskasvatukseen. Kokonaisarvosanan ollessa <4.</p> <p>Jokaisessa ryhmässä työskentelee vähintään 1 varhaiskasvatuksen opettaja, mutta kaikilla ei ole pedagogista opettajakoulutusta. Tämä johtuu osin siitä, että aiemmin lastentarhanopettajakelpoisen työntekijän taustakoulutus on voinut olla joko yliopisto- tai ammattikorkeapohjainen. Vuonna 2019 opettajien saatavuudessa on ollut suuria haasteita ja kaksi varhaiskasvatuksen opettajan paikkaa on täytetty määräaikaikaisesti epäpätevällä henkilöstöllä.</p> <p>Kokonaisuudessaan tavoite on toteutunut hyvin.</p>		
Kriittinen menestystekijä: Turvallinen ja oppimista edistävä varhaiskasvatusympäristö		
<p>Tavoite:</p> <p>Turvallinen ja lasten kehityksen mukainen fyysinen ja sosiaalinen oppimisympäristö.</p>	<p>Mittari:</p> <p>Asiakas- ja henkilöstökyselyt, lasten haastattelut</p>	<p>Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019:</p> <p>Jokainen lapsi ja aikuinen tuntee olonsa turvalliseksi. Ympäristö tukee lapsen oppimista ja kehitystä ikätason mukaisesti. Kyselyissä tulosten tavoite on <3 (mittari 1–5)</p>
<p>Toteutuminen:</p> <p>Asiakastyytyväisyyskyselyn mukaan asiakkaat ovat pääsääntöisesti tyytyväisiä palveluun ja keskiarvosanaksi saatiin <4.</p> <p>Henkilöstön työhyvinvointi-indeksi oli 8.3 (asteikolla 1-10)</p> <p>Lasten osalta yleinen asiakaskysely jäi toteuttamatta, mutta yksikkötasolla lasten osallisuus arviointiin tulee huomioida varhaiskasvatuksen toiminnan suunnittelussa ja sen kehittämisessä.</p> <p>Tavoite on toteutunut hyvin.</p>		

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön työhyvinvointi		
Tavoite: Fyysinen ja psyykinen työympäristö tukee työssäjaksamista ja työ tukee oman työn kehittämistä.	Mittari: - Henkilöstökyselyt - Sairauspoissaolojen määrä	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019: - Työergonomia otetaan huomioon lapsiryhmätyöskentelyssä - Työyhteisön pelisäännöt ovat yhdessä sovittu - Työnimu vähentää sairauspoissaoloja
<p>Toteutuminen:</p> <p>Työhyvinvointi-indeksi henkilöstökyselyssä oli 8.3 (asteikolla 1–10).</p> <p>Työergonomiset ratkaisuja on kehitetty eri työyksiköissä. Työyhteisön toimivuuteen on panostettu kehityskeskusteluiden, tiimikeskusteluiden, työkokousten ja vastuutiimin johdolla. Yhteisesti sovitut toimintatavat on kirjattu ylös ja niitä on tarkennettu tarpeen tullen. Koko palveluiden osalta hyvä ja toimivat työyhteisö on näkynyt vastuullisena toimintana ja työhön sitoutumisena. Eri yksiköt ovat valmiina joustamaan ja auttamaan toisiaan tarpeen tullen erittäin hyvin.</p> <p>Yhteistyötä työterveyshuollon kanssa on tiivistetty varhaisen tuen puuttumisen mallin kautta ja osaltaan sairauspoissaoloja on saatu vähennettyä. Kuitenkin kokonaisuudessaan sairauspoissaalojen määrä on ollut suuri ja sitä kautta myös sijaisia on tarvittua suunniteltua enemmän.</p> <p>Tavoite on toteutunut hyvin.</p>		

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Palveluiden järjestämisen kustannukset kehittyvät maltillisesti	Palvelun hinta/yksikkö €				
	Perhepäivähoito	58,50	73,80	68,30	67,20
	Pikkula (sis. vuoro- hoito)	49,70	65,00	49,80	72,00
	Hirvanen	45,10	69,40	48,30	63,70
	Jokilaiva	55,70	59,80	55,80	65,50
	Esiopetus	34,10	29,60	33,80	41,60
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	16,50	14,30	16,40	19,70
	Kerhotoiminta	58,50	41,60	25,30	26,50

	Yksityinen varhaiskasvatus	48,90	58,00	47,30	59,30
<p>Todellisten osallistumispäivien määrät jäivät arvioitua pienemmiksi, minkä vuoksi yksikkökohtaiset hinnat ovat pääosin toteutuneet arvioitua suuremmiksi. Perhepäivähoidon hinta alittui ja kerhotoiminnan hinta pysyivät hyvin arvioissa. Tavoite toteutui kohtalaisesti.</p>					
Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TP 2019
Yksikkökohtaisen palvelun hinnan kustannukset kehittyvät maltillisesti	Toteutuneet hoitopäivät				
	Perhepäivähoito	1350	1521	1000	1052
	Pikkula (sis. vuoro- hoito)	9530	9283	12000	8784
	Hirvanen	5330	3526	5400	3956
	Jokilaiva	1600	2739	3200	2672
	Esiopetus	13200	12643	14000	11802
	Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus	4490	6512	5800	6248
	Kerhotoiminta	290	1264	1700	1453
	Yksityinen varhaiskasvatus	9350	8622	9500	9670
<p>Toteutuneiden todellisten varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistumispäivät ovat toteutuneet arvioitua huonommin kaikissa muissa palvelumuodoissa paitsi perhepäivähoito, esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus ja yksityinen varhaiskasvatus. Käyttöastetavoitteet ovat näin ollen jääneet saavuttamatta. Tavoite toteutui kohtalaisesti.</p>					

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

- Kunnassa on paljon lapsiperheitä, mutta koska vain noin 60% alle kouluikäisistä lapsista osallistuu varhaiskasvatukseen, palveluita käyttävien perheiden määrää on vaikea ennustaa vuosittain.
- Palvelut sijoittuvat kunnassa laajalle alueelle, jolloin kysyntä ja tarjonta eivät aina kohtaa. Näin ollen palveluita ostetaan tarvittaessa myös muista kunnista, jotta palvelu saadaan järjestymään kohtalaisen matkan päästä perheen kotoa tai työmatkan varrelta.

- Vuorohoitoa tarjotaan vain yhdessä kunnallisessa yksikössä ja kunnan on järjestettävä vuorohoitoa siinä laajuudessa kuin tarve vaatii. Vuorohoitoa tarvitsevien perheiden määrä vaihtelee toimintavuoden aikana paljon, jolloin lisääntyneeseen tarpeeseen voi olla hankala vastata päiväkodin täyttöasteen ollessa korkea (<100%). Päiväkotia ei kuitenkaan pidetä vajaana varmuuden vuoksi, vaan henkilöstöresurssia kasvatetaan tarpeen mukaisesti. Vuonna 2019 vuorohoidon määrä on kuitenkin pysynyt aiemman vuoden tasolla vaihdellen viikko- ja kuukausitasolla paljon.
- Kunnan päiväkodit ja esiopetusryhmät ovat pieniä, pääosin 1–2-ryhmäisiä, jolloin henkilöstön riittävyys koko yksikön toiminta-ajan ajaksi on haastavaa poissaolojen, kuten sairauspoissaolojen, koulutusten yms. aikana. Ennakoimattomat pitkät sairauslomat tuovat väistämättä lisäkustannuksia henkilöstömenoihin. Henkilöstön vuosilomat keskitetään esiopetuksen loma-aikoihin ja sen vuoksi vuosilomiin ei pääsääntöisesti palkata sijaista.
- Henkilöstön välinen vuorovaikutus voi olla puutteellista, mikä johtaa ristiriitaisiin tilanteisiin työntekijöiden välillä. Tämä saattaa lisätä sairauspoissaolojen määrää. Työntekijöiden sairauspoissaoloja seurataan ja käytössä on varhaisen tuen puuttumisen malli, jotta sairauspoissaolojen määrä pysyisi kohtuullisena ja juurioireet selvitetään. Päiväkodeissa kausiflunssat ja vatsataudit tarttuvat helposti työntekijöihin, jolloin lyhyitä poissaoloja on kohtuullisen paljon.
- Lasten poissaolot, esim. sairastelun vuoksi ajoittuu eri aikaan kuin henkilöstön poissaolot, jolloin henkilökuntaresurssi ja lapsimäärä eivät aina kohtaa.
- Fyysiset tilaratkaisut eivät tue pedagogisia toiminnallisia ratkaisuja, jolloin henkilökunnan aika työn kehittämiseen jää vain fyysisten puitteiden kehittämiseen.
- Yksityistä varhaiskasvatusta käyttävien perheiden määrä ja palveluiden tarve vaihtelee lyhyemmän ajan sisällä enemmän kuin kunnallista palvelua käyttävien määrää. Myös tarjolla olevan kunnallisen palvelun sijainti voi vaikuttaa perheen valintaan valita yksityinen palvelumuoto. Tois- taiseksi palvelusetelien maksimimäärää tai summaa vuosittain ei ole rajoitettu.
- Pieniä yksiköitä on paljon, jonka vuoksi kokonaiskiinteistömenot ovat suurempia ja henkilöstön tarve on suurempi kuin mitä se olisi isommassa, vähintään 2–3 ryhmän yksiköissä.
- Tarjolla oleviin varhaiskasvatuksen opettajan työtehtäviin ei ole tarjolla pätevyysvaatimukset täyttäviä työntekijöitä ja heidät palkataan epäpätevinä. Epäpätevän tai riittämättömän pedagogisen koulutuksen vuoksi varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet jäävät saavuttamatta.

Sisäinen valvonta:

Varhaiskasvatusjohtajan velvollisuus on ylläpitää ja valvoa toiminnan tehokkuutta, taloudellisuutta ja talousarvion noudattamista kuvaavia seurantajärjestelmiä ja raportteja. Tilastointeja päivitetään kuukausi- ja vuositasolla. Raportteja talouden toteutumisesta, keskeytyspäivien määrästä ja hoitopaikkojen käyttöasteista seurataan kuukausitasolla. Raportteja ja tilastoja käydään yhdessä läpi myös vastuutiimin kanssa, jolloin ymmärrys ja tieto taloudesta leviää laajemmin palveluissa.

Sivistyslautakunta seuraa varhaiskasvatusjohtajan viranhaltijapäätöksiä kuukausittain. Varhaiskasvatusjohtaja puolestaan seuraa ja ohjeistaa päiväkodin johtajaa, yksiköiden vastuuhenkilöitä sekä alaistensa toimintaa ja tehtäviä. Tällä varmistetaan, että palvelu on taloudellista ja tuloksellisesta, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säädöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan. Esimiehen ja työntekijöiden tapaamisia sekä palavereita pidetään säännöllisesti ja niistä kirjataan muistiot.

Varhaiskasvatuksessa tietosuojariski on suuri, sillä moni työntekijä käsittelee asiakkaiden henkilötietoja. Perehdyttäminen EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen (GDPR) ja yleisesti omassa toiminnassa huomioiduksi tietosuoja-asioihin on varhaiskasvatusjohtajan vastuulla. Henkilötietoja sisältävät asiakirjat säilytetään niille kuuluvilla paikoilla eikä niitä kuljeteta yksiköstä toiseen kuin pakottavan tarpeen edessä. Palveluissa käytetään mahdollisimman paljon sähköistä asiointia sekä henkilöstön että asiakkaiden kanssa. Käyttöoikeuksia sähköisiin asiakastietojärjestelmiin ja muihin ohjelmiin annetaan harkitusti ja niiden käyttöä seurataan säännöllisesti. Asiakastietoja sisältävistä dokumenteista ja tietojärjestelmistä on laadittu rekisteri- ja tietosuojaselosteet. Asiakkaiden henkilötietosuoja ja turvallisuus tulee huomioida myös viestinnässä ja sosiaalisen median käytössä. Näihin on luotu yhteiset toimintatavat, joiden noudattamisesta jokainen vastaa itse ja niiden toteutumisen seurannasta vastaa päiväkodin johtaja ja varhaiskasvatusjohtaja.

5400 Muu opetustoimi

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-69 876	-67 530	0	-67 530	-71 869	-4 339
Toimintakate	-69 876	-67 530	0	-67 530	-71 869	-4 339

Suunnitelmapoistot:

Laskennalliset erät:

Tilivelvöllinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Kansalais- ja musiikkiopistotoiminta, sekä perusopetuksen jälkeinen koulutus ns. toisella asteella (lukiot ja ammatilliset oppilaitokset).

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Strategiset tavoitteet:

Tavoite	Mittari	Tp 2018	Ta 2019	Tp 2019
Tarvittavien toisen asteen koulutuspalveluiden saannin turvaaminen ja annettavan koulutuksen kehittäminen yhteistyössä naapurikuntien ja oppilaitosten kanssa.		Jyvässeudun yhteistyötä 2. asteen koulutuksen kehittämisessä jatkettu	Jyvässeudun yhteistyö 2. asteen koulutuksen kehittämisessä	Jyvässeudun yhteistyö 2. asteen koulutuksen kehittämisessä
Laadukkaan harrastustoiminnan ja yleissivistävän koulutuksen tarjoaminen kohtuuhinnalla kysynnän mukaan (kansalaisopisto)		Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1100 tuntia, hinta 35€/h	Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1310 tuntia, hinta 35€/h	Kansalaisopiston tuntimäärä Uuraisilla n. 1100 tuntia, hinta 35€/h

Toiminnalliset muutokset: Kansalaisopiston Uuraisilla olevat kudontapiirin tilat siirtyivät yksityisiin tiloihin.

5500 Joukkoliikenne

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-9 048	-14 000	0	-14 000	-10 051	3 949
Toimintakate	-9 048	-14 000	0	-14 000	-10 051	3 949

Suunnitelmapoistot:

Laskennalliset erät: - 1 277 €

Tilivelvollinen: Peruspalvelujohtaja

Toiminnan kuvaus: Joukkoliikenteen kuljetuksia hoitaa Taksi Ahola kutsutaksiperiaatteella. Kuntalaisilla on myös mahdollisuus käyttää koululaisliikenteen taksi- ja linja-autovuoroja.

6100 Kirjastotoimi

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	13 453	9 150	0	9 150	14 577	5 427
Toimintakulut	-227 277	-217 150	2 100	-215 050	-233 163	-18 113
Toimintakate	-213 824	-208 000	2 100	-205 900	-218 586	-12 686

Suunnitelmapoistot: - 3 867 €

Laskennalliset erät: - 24 226 €

Tilivelvollinen: kirjastonjohtaja

Toiminnan kuvaus:

Uuraisten kirjasto on kunnan ainoa jatkuvatoiminen kulttuurilaitos, jolla on tärkeä merkitys ja vaikuttavuus osana kunnan hyvinvointipalveluja. Kirjastolain mukaan kunnan tehtävänä on kirjaston toiminnan järjestäminen. Kirjaston tulee tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta. Kirjastotoimen tavoitteena on laadukkaiden, pääosin maksuttomien kirjasto- ja tietopalveluiden tuottaminen, sähköisten palveluiden sekä erilaisten oheistoimintojen kehittäminen. Uuraisten kirjaston vahvuutena on monipuolinen ja uusiutuva aineistokokoelma, ammattitaitoinen henkilökunta, hyvät aukioloajat sekä houkuttavat oheistoiminnot.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

- Kirjastonkäyttöön innostava toiminta ja laaja asiointiaika lisäsivät asiointia räjähdysmäisesti, ilmeisimmin tiedotus omatoimiasioinnista ja lukemisen edistystoimet ovat kantanut hedelmää
- Eron ysäristä-hankkeessa suunniteltiin asiakasavusteisesti kirjaston osaremontti eli tilan päivitys erityisesti lasten ja nuorten kirjastotilan osalta. Suunnitelman toteutti tilasuunnittelu Maru; siinä korostuu viihtyvyys, toimivuus sekä ergonomia
- Kirjastotilan käyttö esim. pieniin kokouksiin sekä palvelu- että omatoimiajalla on saatu juurrutettua, tämä lisää tilan käyttöastetta
- Aluehallintoviraston avustuksilla toteutettiin ja kokeiltiin oheistoimintoja, uutuuksina mm. 3 D-paja sekä käynnistettiin datataitoprojekti sekä muuta senioritoimintaa yhdessä kulttuuritoimen ja vanhustyön kanssa, haettiin myös sivistystoimen lukemisedistämishankerahaa
- kirjastoaineistokassi-palvelu kyläkouluille ym. laajeni ja vakiintui 2019, suunniteltiin myös kirjaesitelyvierailujen vientiä kylille jatkossa – toistaiseksi toiminta korvattu erilaisin asiantuntijavierailuin
- koulu yhteistyön uutena muotona kokeiltiin kirjaston tarjoamaa vanhempainiltakokonaisuutta lukemisen tärkeydestä
- Kirjaston järjestämät lasten- ja nuortentapahtumat olivat osa Uuraisten kunnan kulttuuriopetus suunnitelma KulttuuriKuukkaa
- Lukupiiri toimi tauon jälkeen yhteistyössä Jyväskylän kansalaisopiston kanssa, kirjasto tarjosi tilan

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä 1.1 : Aineistokokoelman kehitys		
	<p>Mittari</p> <p>Arviointikriteeri: Kokoel- massa uutta ja houkutta- vaa materiaalia riittävästi sekä kirjasto ajanmukai- nen laitteisto.</p>	<p>Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019</p> <p>Kirjaston aineistokokoelma palve- lee sekä palvelu- että omatoimiai- kana eri käyttäjäryhmiä. Suunnitel- mallisesti uusittava laitteisto takaa kirjaston tehtävän toteutumista.</p>
Toteutuminen	Toteutunut aukioloaikojen, käyttäjäryhmien sekä laitteiston uu- simisen osalta	
Kriittinen menestystekijä 1.2 : Riittävä, ammattitaitoinen ja osaava henkilökunta		
	<p>Mittari</p> <p>Arviointikriteeri: Kirjaston henkilöstö määrä on riit- tävä ja henkilöstöomaa tiedolliset ja taidolliset valmiudet muuttuvassa tehtäväympäristössä</p>	<p>Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019</p> <p>Kirjaston henkilöstöresurssia noste- taan 20 % eli palkataan 70 % kir- jastovirkailija (O2KIR060, perus- palkka 2042 e/kk) entisen 50 % toi- men sijaan (kirjastossa tällöin yht. 2.7 hlö). Tällä taataan toiminnan jatkuvuutta ja kehittämistä. Sijaisten saaminen lähes mahdotonta. Tämä huomioitu talousarviolaskelmassa.</p> <p>Kirjaston henkilökunta osallistuu täydennyskoulutukseen uuden kir- jastolain hengessä: Hyvä koulutus- taso takaa lain säättämien tehtävien hoitoa. Teemoina mm. e-aineistot, erityisryhmien palvelut, lainsää- däntö, asiakasosallistamisen kehit- täminen.</p>
Toteutuminen	Kirjastovirkailija 50%→70% huhtik. 2019	
Kriittinen menestystekijä 1.3 : Yhteistyö eri toimijoiden kanssa		
	<p>Mittari</p> <p>Arviointikriteeri: Kirjas- tossa kehitetään paikal- lista ja laajempaa yhteis- työtä</p>	<p>Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019</p> <p>Keskitytään erityisesti kouluyhteis- työn varhaiskasvatukseen ja perhei- den palvelutarpeen kartoittamiseen ja kehittämiseen.</p>
Toteutuminen	Heräteltiin yhteistyötä perhekeskuksen ja neuvolan kanssa, myös vanhempainilta- toimintaa	
Kriittinen menestystekijä 1.4 : Teknisten innovaatioiden hyödyntäminen		

	<p>Mittari</p> <p>Arviointikriteeri: Omatoimikirjastopalvelun kehittäminen: markkinointi, toiminnan mahdollisuuksien kartoitus olemassa olevin voimavaroin</p>	<p>Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019</p> <p>Omatoimikirjastopalvelun mahdollisuuksia kehitetään entistä osallistavammaksi ja toimivammaksi (esim. 3. sektorin toimijat, kirjasto keskustelufoorumina, tilajärjestelyt</p>
Toteutuminen Tilan päivityssuunnitelma omatoimenkin ehdoilla		
Kriittinen menestystekijä 1.5 : Tiedottaminen ja markkinointi		
	<p>Mittari</p> <p>Arviointikriteeri: Tiedottaminen ja markkinointi entistä tärkeämpää muutosten myötä, myös kirjasto ei-käyttäjien houkuttaminen palveluiden pariin</p>	<p>Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019</p> <p>Käytetään ensisijaisesti maksuttomia ja edullisia tiedotuskanavia; esim. Keskin verkkokirjaston kanavat, sosiaalisen median mahdollisuudet</p> <p>Yhteistyö ja tiedonkulku yli kuntarajojen.</p>
Toteutuminen Menoinfo, Facebook, Instagram, Keski-kirjastojen Arena, kunnan sivut käytössä		
Kriittinen menestystekijä1.6 : Hankerahoitus ja hanketyö		
	<p>Mittari</p> <p>Arviointikriteeri: Ulkoisen rahoituksen hankkiminen toiminnan kokeilemiseksi ja vakiinnuttamiseksi kuntaan / kuntien välisen yhteistyön kehittäminen (erityisesti Aluehallintoviraston rahoitus)</p> <p>arviointikriteeri:</p>	<p>Tavoitetaso 2019</p> <p>Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019</p> <p>Vuoden 2019 hanketyö keskittyy lukemisharrastukseen, varhaiskasvatus- ja perheyhteistyön kehittämiseen sekä kirjailijavierailujen toteuttaminen useamman kunnan voimavarat yhdistäen.</p>
<p>Toteutuminen Sivistystoimen lukemisen tukemisen hankehaun teki kirjastonjohtaja, toteutus sovittiin tehtävän yhdessä muun sivistyshenkilöstön kanssa, Avin rahoitusta haettu Petäjäveden ja Multian kanssa yhdessä</p>		

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

- tilanahtaus kirjastosalissa ja työtiloissa, käyttövarastotilan puute (oltava samassa rakennuksessa koska sinne sijoitetaan käyttökokoelmaa)
- henkilöresurssipula; sairaustapaukset yksikössä
- resurssipula ja aikataulut teknisten toteutusten ja atk:n osalta (omatoimen ongelmatilanteet ym.)
- työmäärän tuoma kuormitus (sairauksitapaukset, uusi kuntosaliohjelma, uusien nettisivujen päivitys, kirjastojärjestelmän päivitykset, lisääntyvä aikaa vievä byrokratia esim. hankkeissa)

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
1 Kirjastoaineiston laajuus	Hankintamääräraha €/as	11.8	11.7	12	11.6
	Kirjojen määrä	31684	31615	31 500	30 810
	Muun aineiston määrä	4354	4644	5000	4533
2. Kirjaston käyttö	Lainajien määrä	1266	1289	1200	1296
	Lainaaaja asukasmäärästä %	33.8	34	35	35
	Lainauksien määrä, koko ain	73 699	80 154	75 000	79419
	Kirjastokäyntejä/asukas	7.1	10.6	8	22.6
	Aukiolotunteja viikossa	74	90 (sis. kaiken aukiolon)	91 (sis. kaiken aukiolon)	90 (sis. kaiken aukiolon)
3. Taloudellisuus	€/laina	3.1	2.8	3	2.9
4. Oheistoiminnot	näyttelyt, määrä	7	9	6	7
	(näyttelyt, kävijät	1000	1000	1000	1000) vaikea arv.
	lukupiirikerrat	(kansal.op.)	(kansal. op.)	(kansal. op.)	(kansal. op)
	tiedonhakukoulutus, kirjastoon tutust.; osall. kaikki	152(aikataulumuutos)	131 (kaikki)	200 (kaikki)	488
	satutuntivierailut, määrä	4 + 4 etäosall.	6	8	6
	satutuntivierailut, osall.	296 hlö	183	300	368
	kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut, määrä	35	6	12	7
	kirjavinkkausvierailut ja kirjailijavierailut, osall.	933	366	350	281
	elokuvaesitykset, kpl	7	8	8	4
	elokuvaesitykset, osall.	333	142	400	205

6200 Kulttuuritoimi

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 551	2 000	0	2 000	3 173	1 173
Toimintakulut	-47 474	-28 390	0	-28 390	-21 260	7 130
Toimintakate	-42 923	-26 390	0	-26 390	-18 087	8 303

Suunnitelmapoistot:

Laskennalliset erät: - 2 115 €

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasihteeri, Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus:

Kulttuuritoimen tehtävänä on koordinoita, edistää ja järjestää kulttuuritoimintaa kunnassa. Toiminta toteutetaan yhdessä paikallisten järjestöjen, yhteisöjen sekä maakunnallisen Kulttuuriantin kanssa. Uuraisten kotiseutumuseoon ja kotikuntamme historiaan kohdistuvaa kiinnostusta pyritään lisäämään toimintavuoden kuluessa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Kulttuuritoimi toteutti eri ikäryhmille suunnattua kulttuuritoimintaa yhteistyössä paikallisten järjestöjen, yhteisöjen, maakunnallisten verkostojen ja kunnan eri toimialojen kanssa.

- Maakunnalliseen Kulttuurianttiin kuuluva Uuraisten lasten ja nuorten KulttuuriKuukka-yhteistyö toteutti kulttuuritoimintaa peruskouluikäisille.
- Uuraisten viikko sisälsi 22 tapahtumaa, joita tuottivat eri toimijat. Kulttuuritoimi koordinoi Uuraisten viikkoa sekä toteutti, rahoitti ja tuotti osaa tapahtumista.
- Kulttuuritoimi toteutti teatteri- ja musiikkiesityksiä, yhteistyössä Uuraisten Itsenäisyyspäivän juhlan sekä osallistui tapahtumien rahoittamiseen.
- Uuraisten kotiseutumuseo oli avoinna kesäaikana kolme viikkoa. Museolla toteutettiin yhteistyössä valokuvanäyttely Höytiän kylän historiasta.
- Kulttuuritoimi tuki paikallisten järjestöjen kulttuuritoimintaa tarjoamalla tiloja, rahoittamalla ja koordinoimalla tapahtumia.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Laadukkaat ja monipuoliset kulttuuripalvelut sekä paikallisen kulttuurintuntemuksen parantaminen.		
	Mittari arviointikriteeri: Kulttuuritapahtumien ja -toimintojen määrät /osallistujamäärät	Tavoitetaso 2019 Tarjotaan monipuolista ja osallistavaa kulttuuritoimintaa ja tapahtumia eri ikäisille kuntalaisille
Toteutuminen		
Kulttuuritoimi toteutti, koordinoi ja rahoitti eri ikäisille tuotettuja kulttuuritapahtumia ja toimintoja. Yhteistyötä tehtiin ja kehitettiin kunnan eri toimialojen ja paikallisten järjestöjen kanssa kulttuuritoiminnan tuottamiseksi eri ikäryhmille. Toimintakauden aikana kulttuuritoimi mm. oli mukana Voimaa vanhuuteen messuilla, rahoitti Valon kylä -tapahtuman valotaidetta sekä järjesti kohdennettuja ja avoimia teatteri- ja musiikkiesityksiä. Kulttuuritoimen tilinpäätös oli ylijäämäinen. Vuoden aikana toteutuneitten henkilöstömuutosten vuoksi toimintaa pystyttiin toteuttamaan budjetoitua vähemmän.		

Kulttuuritoimen henkilöstöresurssit olivat vähäiset ja toimintakauden aikana tiivistettiin yhteistyötä eri toimijoiden kanssa kulttuuritoiminnan vahvistamiseksi tulevina toimintakausina.

	Mittari arviointikriteeri: Lapsille ja nuorille tarjottu kulttuuritoiminta	Tavoitetaso 2019 Tarjotaan monipuolista ja osallistavaa kulttuuritoimintaa ja tapahtumia lapsille ja nuorille.
--	--	---

Toteutuminen

Lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa tuotettiin KulttuuriKuukka -yhteistyönä perusopetuksen, kirjastotoimen ja nuorisotoimen kanssa. Perusopetuksessa toteutettiin kulttuurikasvatuspajoja, teatteri- ja musiikkiesityksiä. KulttuuriKuukka on maakunnallista lasten ja nuorten Kulttuuriaittaa.

	Mittari arviointikriteeri: Kotiseutumuseon aukiolopäivien ja kävijöiden määrät	Tavoitetaso 2019 kotiseutumuseo tutuksi ja paikallisen kulttuurituntemuksen vahvistaminen
--	--	--

Toteutuminen

Kotiseutumuseo oli avoinna kesällä kolme viikkoa. Museon aukiolosta vastasi nuori kesätyöntekijä. Kotiseutumuseolla toteutettiin yhteistyössä valokuvanäyttely Höytiän kylän historiasta. Kotiseutumuseolla ei ole opastusta tilaan ja esineistöön, mutta tietoa on saatavilla kirjallisessa muodossa.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Lasten ja nuorten kulttuuritoiminta KulttuuriKuukka	tilaisuudet (kpl)	15	18+2	6	24
	osallistujat (hlö)	620	894		1564
Tapahtumat, esitykset ja juhlat	tilaisuudet (kpl)	10	12	8	8
	osallistujat (hlö)	2280	2500		930
	Uuraisten viikko tilaisuudet (kpl)	2+18	21		
	osallistujat omat tapahtumat (hlö)	1+1 näyttely	3 näyttelyt	11	22 2100
Uuraisten kotiseutumuseo	aukioloaika (h)	120	120	120	50
	kävijät (hlö)	154	245		188
Kulttuurin kokonaiskustannukset	osallistujat yhteensä arvio (hlö)	5800	5100		4800
	euroa /asukas (3681)	6,79	12,56	7,04	5,78

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

- Osa toiminnoista ja niiden järjestämisvastuusta yksittäisten työntekijöiden vastuulla, joka luo epävarmuutta kulttuuritoiminnan tuottamiseen. Riskitekijään pyritty vaikuttamaan tiivistämällä yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tapahtumien ja toimintojen tuottamisessa.
- Kulttuuritoimen henkilöstöresurssit pienet ja vaikuttaa tuotettavan kulttuuritoiminnan määrään ja laatuun.

Sisäinen valvonta:

- Kulttuuritoimen sisäisessä valvonnassa kiinnitetty huomiota tapahtumien ja toimintojen määrään olemassa olevilla henkilöstöresursseilla.

Kulttuuritapahtumien turvallisuussuunnitelmiin on kiinnitetty huomiota. yhteistyökumppaneita on tiedotettu, että tapahtuman päätuottajan vastuulla on turvallisuussuunnittelun ja -asiakirjojen laadinta. Niitä ei laadita kulttuuritoimen kautta, jollei kulttuuritoimi ole tapahtuman päätuottaja.

6300 Nuorisotoimi

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	32 021	32 500	0	32 500	31 740	-760
Toimintakulut	-140 302	-187 930	21 900	-166 030	-148 415	17 615
Toimintakate	-108 281	-155 430	21 900	-133 530	-116 675	16 855

Suunnitelmapoistot: - 2 729 €

Laskennalliset erät: - 14 251 €

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasihteeri, Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus:

Nuorisotoimen tavoitteena on nuorten kasvatuksellinen ohjaus, sekä harrastusmahdollisuuksien ja mielekkäiden vaihtoehtojen tarjoaminen päihteettömään vapaa-aikaan. Nuorten kuuleminen sekä nuorisovaltuuston, nuorisojärjestöjen, muiden nuorisotoimintaa järjestävien yhteisöjen ja nuorten omien toimintaryhmien tukeminen ovat myös osa kunnallista nuorisotyötä. Nuorisovaltuustolla on edustus vapaa-aikatyöryhmän, sivistyslautakunnan ja kunnanvaltuuston kokouksissa. Teknisenlautakunnan kokousedustaja tullaan myös nimeämään uuden toimintavuoden alkuun mennessä.

Uuraisilla Etsivä nuorisotyö sisältyy osana nuorisotyöntekijän ja työnsuunnittelijan työhön.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Nuorisotoimintaa tuotettiin omana toimintana ja yhteistyössä muiden nuorisotyötoimijoiden kanssa. Nuorisotoimi jakoi järjestöavustuksia paikallisen nuorisotoiminnan tukemiseksi.

- Nuorisotoimen kasvatuksellista ohjaustoimintaa toteutettiin Nuorisotalo Nuokkarin toiminnassa. Nuorisotalo Nuokkari oli avoinna keskiviikkoisin ja torstaisin klo 15-20 ja perjantaisin klo 15-21. Nuorisotalo Nuokkari oli suljettu heinäkuussa ja yleisinä loma-aikoina. Kesäkuussa Nuokkari oli avoinna keskiviikkoisin ja torstaisin. Syyskaudella kokeiltiin 7.-luokkalaisten omaa Nuokkari-iltaa päivää tiistaisin.
- Nuorisotoimi järjesti nuorille yhteistyössä nuorisovaltuuston ja muiden toimijoiden kanssa tapahtumia ja retkiä, mm. koulunpäättötapahtuma, Lan-pelitapahtuma ja retki Jyväskylään.
- Nuorisovaltuusto kokoontui säännöllisesti ja sillä oli edustajat kunnanvaltuustossa, sivistyslautakunnassa ja teknisessä lautakunnassa sekä vapaa-aikatyöryhmässä.
- Nuorisotoimi toteutti etsivää nuorisotyötä työelämän ja koulutuksen ulkopuolella oleville ja muuta sosiaalista tukea tarvitseville nuorille ja nuorille aikuisille.

- Nuorisotoimi kokosi yhteen ja tuki järjestöavustuksilla paikallisten nuorisotoimijoiden toteuttamaa nuorisotyötä.
- Nuorisotalo Nuokkarin yläkertaan valmistui perhekeskustilat, joka lisäsi talon käyttäjiä ja niiden määrää. Lisäksi talossa toimivat säännöllisesti Uuraisten 4H, työpajan ryhmät, Uuraisten helluntaiseurakunnan nuorten ryhmä ja Uuraisten Eläkkeensaajat.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Turvalliset ja viihtyisät toimintatilat		
	Mittari arviointikriteeri: Nuorisotilan tehokas käyttö	Tavoitetaso 2019 Turvallisten tilojen ja toimintaympäristön sekä toiminnan tarjoaminen
Toteutuminen		
<p>Nuorisotalo Nuokkari oli avoinna lähes koko vuoden, lukuun ottamatta heinäkuuta ja yleisiä lomaaikojia, keskiviikkoisin ja torstaisin klo 15-20 ja perjantaisin klo 15-21. Kesäkuussa Nuokkari oli avoinna keskiviikkoisin ja torstaisin. Nuorisotalon toiminnasta vastasivat nuorisotyöntekijä 15% perusnuorisotyöosuudella ja tuntityöntekijät. Perjantaisin ilta-aikaan paikalla oli kaksi työntekijää. Tuntityön ja työajan ositusten vuoksi vastuu toiminnasta on jakaantunut 3-4 henkilön toteutettavaksi. Tämä on haastanut pitkäjänteisen ja suunnitelmallisen kasvatuksellisen toiminnan toteuttamista. Resursseilla on pystytty tarjoamaan nuorille mielekäs ja turvallinen vapaa-ajanviettopaikka, jossa paikalla on aina koulutettu työntekijä.</p>		
Kriittinen menestystekijä: Laadukkaiden ja monipuolisten harrastusmahdollisuuksien ja palveluiden tarjoaminen		
	Mittari arviointikriteeri: Tapahtumien ja osallistujien määrä Etsivä nuorisotyö ja sen kehittäminen	Tavoitetaso 2019 Monipuolisen harrastustoiminnan tarjoaminen ja täydentäminen. Osaava henkilöstö ja toimiva yhteistyö
Toteutuminen		
<p>Nuorisotoimi toteutti avointa nuorisotalotoimintaa, ohjasi nuorisovaltuustoa ja järjesti retkiä ja tapahtumia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Olemassa olevilla resursseilla nuorisotoimi ei pystynyt vastaamaan nuorten erilaisiin toiveisiin harrastusmahdollisuuksien lisäämisestä. Syyskauden aikana toteutettiin yhteistyössä Uuraisten nuorten harrastuskalenteri, johon koottiin kunnan alueella toimivat nuorten harrastusmahdollisuudet ja palvelut. Nuorisotoimi sai Aluehallintovirastolta avustusta lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan. Rahoituksen avulla kokeiltiin 7.-luokkalaisten omaa Nuokkari -iltapäivää tiistaisin syyskauden ajan. Tapahtumia ja retkiä toteutettiin yhteistyössä Nuorisovaltuuston ja muiden toimijoiden kanssa. Nuorisotoimi toteutti etsivää nuorisotyötä koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville ja muuten sosiaalista tukea tarvitseville nuorille. Etsivässä nuorisotyössä painotus oli yksilöohjauksessa, mutta myös ryhmämuotoista toimintaa toteutettiin.</p>		
Kriittinen menestystekijä: Lasten ja nuorten kuuleminen kunnallisessa päätöksenteossa		

	<p>Mittari arviointikriteeri:</p> <p>Nuorten kuuleminen ja saapuneet aloitteet</p> <p>Nuorisovaltuuston päätöksenteossa edustus</p>	<p>Tavoitetaso 2019</p> <p>Lasten ja nuorten aktiivisuuden lisääminen ja heidän kuuleminen kaikessa kunnallisessa päätöksenteossa ja kaikkien hallintokuntien toimesta.</p> <p>Nuorisovaltuuston edustaja mukana kunnanvaltuustossa, sivistyslautakunnassa, teknisessä lautakunnassa sekä vapaa-aikatyöryhmässä.</p>
--	---	--

Toteutuminen

Nuorisovaltuustolla on edustaja kunnanvaltuustossa, sivistyslautakunnassa, teknisessä lautakunnassa ja vapaa-aikatyöryhmässä. Nuorisovaltuusto kokoontuu säännöllisesti ja toteutti ja oli osateuttajana tapahtumissa. Nuorisovaltuusto anoi paikkaa kunnanhallitukseen. Kunnanhallitus ei hyväksynyt ehdotusta.

Kriittinen menestystekijä: Aktiivisen ja innostuneen järjestötoiminnan tukeminen ja yhteistyön tehostaminen

	<p>Mittari arviointikriteeri:</p> <p>Jaetut järjestöavustukset ja muu yhteistyö, järjestöjen yhteiskokoukset</p>	<p>Tavoitetaso 2019</p> <p>Paikallisen järjestötoiminnan tukeminen ja yhteistyön lisääminen paikallisten järjestötoimijoiden kesken.</p> <p>Monialainen järjestötoimijoiden edustus vapaa-aikatyöryhmässä</p>
--	--	---

Toteutuminen

Nuorisotoimi jakoi järjestöavustuksia lasten ja nuorten tapahtuma- ja harrastustoiminnan tukemiseksi. Nuorisotoimi koollekutsui kunnan alueella toimivat nuorisotyötoimijat yhteiseen tapaamiseen yhteistyön kehittämiseksi. Nuorisotyötoimijoiden tapaamiseen kutsuttiin Uuraisten 4H, Uuraisten seurakunnan nuorisotyö ja Uuraisten helluntaiseurakunnan nuorisotyö. Vapaa-aikatoimi tuotti Järjestö- ja toimijatiedotetta sekä koolle kutsui järjestöjen ja toimijoiden yhteiskokoukset ajankohtaisten asioiden ja yhteisen suunnittelun toteuttamiseksi.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Nuorisotalo Nuokkari	aukiolopäivät	124	109	140	114
	kävijät (hlö)	3798	2172		1935
	muut käyttäjäryhmät	5	5	perhekeskus +3	perhekeskus + 4
Tapahtumat ja retket	tapahtumat/retket	10	9	12	4
	osallistujat (hlö)			2	590

	kerhot leiritoiminta (pv)	5	5	5	
Nuorisovaltuusto	nuvan kokoukset jäsenet (hlö) pyydytyt lausunnot/aloitteet	9 2	10 1	10+lautakunnat	10+lautakunnat 20 1
Etsivä nuorisotyö	tavoitetut (hlö) oltu yhteydessä (hlö)	30 22	37 12	35 25	42 5
Nuorisojärjestöjen ja nuorisoryhmien tuki	järjestöavustukset avustukset /alle 29-vuotiaat (1370 hlö)	4,68	4,44	6,33	6,57
Nuorisotoimen kokonaiskustannukset	euroa /alle 29-vuotiaat (1370 hlö)				108,33

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

- Henkilöstöressurssien vähäisyys ja laajat toimenkuvat haasteena nuorisotyön toteuttamiseen laadukkaasti ja erilaisia nuorisotyön menetelmiä ja ympäristöjä hyödyntäen.
- Nuorten elämäntilanteet moninaiset ja edellyttää nuorisotyöltä ammattitaitoista ja joustavaa työotetta. Haasteellista toteuttaa olemassa olevilla henkilöstöressursseilla.
- Tehtäväkokonaisuudet yksittäisten työntekijöiden vastuulla.

Sisäinen valvonta:

- Nuorisotoimessa kiinnitettiin huomiota toimintojen määrällisen ja laadullisen seurannan prosesseihin. Aloitettiin seuranta- ja arviointiprosessien kehittämistyö, joka koskee kaikkia nuorisotoimen työmuotoja.
- Nuorisotapahtumien turvallisuussuunnitelmiin on kiinnitetty huomiota. yhteistyökumppaneita on tiedotettu, että tapahtuman päätuottajan vastuulla on turvallisuussuunnittelun ja -asiakirjojen laadinta. Niitä ei laadita nuorisotoimen kautta, jollei nuorisotoimi ole tapahtuman päätuottaja.
- Etsivää nuorisotyötä tekeville on järjestetty säännöllinen työnohjaus työpari- tai yksilöohjauksena.

6500 Liikuntatoimi

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	55 797	50 800	0	50 800	44 145	-6 655
Toimintakulut	-228 650	-267 840	0	-267 840	-216 773	51 067
Toimintakate	-172 853	-217 040	0	-217 040	-172 628	44 412

Suunnitelmapoistot: - 63 936 €

Laskennalliset erät: - 22 505 €

Tilivelvollinen: Vapaa-aikasihteeri, Vapaa-aikasuunnittelija

Toiminnan kuvaus: Liikuntatoimen tehtävänä on turvata ja luoda edellytykset liikuntatoiminnalle ja näin edistää kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä toimintakykyä elämän eri ikävaiheissa. Huolehditaan monipuolisten liikuntapaikkojen ja alueiden kunnossapidosta ja turvallisuudesta sekä liikuntapalveluiden järjestämisestä yhteistyötahojen ja paikallisten toimijoiden kanssa. Avustetaan ja tuetaan liikuntatoimintaa järjestäviä järjestöjä ja yhteisöjä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Liikuntatoimi ylläpiti ja sisä- ja ulkoliikuntapaikkoja ja jakoi niihin käyttövuoroja. Ohjattua liikuntatoimintaa toteuttivat pääosin urheiluseurat ja muut toimijat. Näiden lisäksi liikuntatoimi järjesti joitakin ohjattuja liikuntaryhmiä. Liikuntatoimi jakoi järjestöavustuksia paikallisen liikuntatoiminnan tukemiseksi.

- Liikuntaharrastamiseen tarkoitetut sisä- ja ulkoliikuntaan tarkoitetut liikuntapaikat pidettiin käyttökunnossa eri puolilla kuntaa omana työnä tai ostopalveluna. Lisäksi liikuntatoimi tuki paikallisten toimijoiden toteuttamien liikuntapaikkojen kunnostus- ja ylläpitotoimintaa.
- Kilpailukäyttöön soveltuvat suorituspaikat tarjottiin käyttöön kirkonkylän alueella.
- Yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen ja muiden toimijoiden kanssa tarjottiin kuntalaisille mahdollisuuksia liikunnan harrastamiseen ohjatusti ja omaehtoisesti.
- Liikuntatoimi ylläpiti kuntosalia, jota hyödynnettiin omaehtoiseen ja ohjattuun liikunnan harrastamiseen. Aloitettiin kulunvalvontajärjestelmän päivitystyö. Päivitetty kulunvalvontajärjestelmä mahdollistaa kuntosalikorttien käyttöajan ja -kertojen hankinnan verkkokaupasta.
- Liikuntatoimi järjesti oman toimintana ja ostopalveluina ohjattuja kuntosaliryhmiä ja lasten liikuntakerhoja, liikuntaleirejä ja uimakouluja.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Kaikille sopivat monipuoliset ja turvalliset liikunnan harrastusmahdollisuudet		
	<p>Mittari arviointikriteeri:</p> <p>Liikuntapaikkojen ja -alueiden määrä ja sijoittuminen eri puolille kuntaa</p> <p>Tilojen käyttöaste</p> <p>Kirkonkylän keskusurheilukentän ja ympäristön suunnittelu /rakentaminen</p>	<p>Tavoitetaso 2019</p> <p>Hyvä tasoinen liikuntapaikkojen kunnossapito taloudelliset resurssit huomioiden</p> <p>Kuntalaisten omatoimisuuteen ja aktiivisuuteen kannustaminen tarjoamalla turvalliset ja käyttöön soveltuvat puitteet</p> <p>Liikuntatilojen maksuton käyttö alle 18-vuotiaiden ja eläkeläisten ohjattuun ryhmätoimintaan</p> <p>Liikuntapuistohankkeen aloittaminen ja rahoituspäätösten varmistuminen</p>
Toteutuminen		
<p>Liikuntatoimi ylläpiti sisä- ja ulkoliikuntaan tarkoitettuja liikuntapaikkoja sekä tuki muiden toimijoiden toteuttamien liikuntapaikkojen kunnostusta ja ylläpitoa. Kunnossapito hoidettiin omana työnä ja ostopalveluina. Turvalliset ja käyttökunnossa olevat liikuntapaikat lisäävät kuntalaisten omaehtoista liikunnan harrastamista ja mahdollistaa urheiluseurojen ja muiden toimijoiden tuottamaa ohjattua liikuntatoimintaa. Liikuntatoimi vastasi liikuntatilojen käyttövuorojen jakamisesta eri toimijoille. Kuntosalin käytettävyyttä alettiin parantaa kulunvalvontajärjestelmän päivityksellä, joka mahdollistaa verkkokaupan kuntosalin käyttöajan ja -kertojen ostamiseen. Liikuntatilat olivat maksuttomia alle</p>		

18-vuotiaiden ja eläkeläisten ryhmätoimintaan. Kirkonkylän urheilukentän rakentamisen suunnittelusta vastasi sille asetettu työryhmä, liikuntatoimi osallistui rahoitushakemuksen laadintaan.

Kriittinen menestystekijä: Monipuolisen harrastus- ja kilpailutoiminnan järjestäminen yhteistyössä paikallisten urheiluseurojen ja eri yhteistyötahojen kanssa

	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2019
	Liikuntatapahtumien ja ryhmien määrä	Riittävät ja liikuntalajit tuntevat toimitsija- ja ohjaajaresurssit tapahtumiin ja ryhmiin
		Hyödynnetään paikallisten liikuntaseurojen ja lajitaitajien osaamista
	Osallistumisaktiivisuus	Liikuntapaikkojen käyttäjille suunnattuja kyselyitä (kuntosalinkäyttö)

Toteutuminen

Liikuntatoimi järjesti omana toimintana ja ostopalveluina ohjattuja kuntosaliryhmiä sekä lasten liikuntakerhoja, liikuntaleirejä ja uimakouluja. Toiminnassa hyödynnettiin paikallista liikuntaseurojen ja toimijoiden osaamista. Toimintaa tuotettiin yhteistyössä ja ostopalveluina. Vastuu urheilukilpailuiden järjestämisestä siirtyi urheiluseuroille. Liikuntapaikkojen käyttäjät antoivat palautetta liikuntatoimeen mm. liikuntasalin ja kuntosalin välineiden kunnosta ja hankintaehdotuksista. Nämä otettiin huomioon kehittämistoiminnassa.

Kriittinen menestystekijä: Paikallisen järjestötoiminnan tukeminen ja yhteistyön kehittäminen

	Mittari arviointikriteeri:	Tavoitetaso 2019
	Järjestöavustukset € /asukas	Järjestötoiminnan taloudellinen tukeminen (vuosi- ja kohdeavustukset)

Toteutuminen

Paikallista järjestötoimintaa tuettiin vuosi- ja kohdeavustuksilla. Liikuntasaliin ja kuntosalille myönnettiin käyttövuoroja liikuntaryhmien käyttöön sekä kilpailukäyttöön. Alle 18-vuotiaiden ja eläkeläisten ryhmävuorot olivat maksuttomia. Toimijoille on tarjottu mahdollisuus tiedottaa toiminnastaan kunnan julkaisemassa kuntatiedotteessa kolme kertaa vuoden aikana. Järjestöjen kanssa tehtävää yhteistyötä toteutettiin myös säännöllisillä Järjestö- ja toimijatiedotteilla sekä Järjestöjen ja toimijoiden yhteiskokouksilla.

Tavoite	Mittari	TP 2017	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Liikunta- ja ulkoilupaikkojen kunnossapito	urheilukentät	1+3	1+3	1+3	1+3
	beach volley kentät	4	4	4	4
	tenniskenttä	1 (3 kenttää)	1 (3 kenttää)	1 (3 kenttää)	1 (3 kenttää)

	uimarannat	5	5	5	5
	suunnistusalueet	1			
	lähiliikuntapaikka	1	2	2	2
	maastopyörärata	1	1	1	1
	hiihtoladut kpl/km):				
	valaistut	3/15	3/15	3/15	3/15
	muut ladut	6/70	6/70	6/70	6/70
	jääalueet	5+1	5+1	5+1	5+1
	sisäliikuntatilat:				
	KK:n liikuntahalli	1 (ilta ja la-su)	1 (ilta ja la-su)	1 (ilta ja la-su)	1 (ilta ja la-su)
	kuntosali	1	1	1	1
Liikuntapaikkojen tehokas käyttö	Kuntosali:				
	henkilöt	386	382	350	359
	ryhmävuorot:	6+ koululiikunta	8+ koululiikunta	6+ koululiikunta	
	kevät				10+koululiik.
	kesä				3
	syksy				12+koululiik.
	aukiolopäivät /vuosi	360	362	360	363
Kk:n liikuntasalin Ilta- ja viikonloppukäyttö	vakiovuorot (kpl, maksuttomat/ maksulliset)				
	kevät	35	37	30	28 (15/13)
	kesä	11	6		6 (3/3)
	syksy	33	30		29 (15/14)
	käyttötunnit/vk				
	kevät	47	53,5		48
	kesä	15	14,5		8,5
	syksy	46,5	47		41
	satunnaisvauk-set (kpl /h)	24/183	15/137,5		31/171
Liikuntamahdollisuuksien tarjoaminen kuntalaisille	tapahtumat+ retket (kpl/hlöä)	7	11	8	
	kerhot (kpl/hlöä)	4	5	3	2/50
	leirit (pv/hlöä)	5	5	5	10/29
	kuntoliikuntaryhmät (kpl/hlöä)	4	4	4	6/100
	uimakoulut (kpl/hlöä)	6	6	4	5/27

Liikuntajärjestöjen tukeminen	euroa /asukas (3681)	2,40	2,28	2,93	2,99
Käyttökustannukset	liikuntapaikkojen kunnossapito €/asukas	34,76	47,48	40,92	47,89
	liikuntatoimen kokonaiskustannukset €/asukas	45,48	60,50	57,95	58,89

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

- asiakasmäärien sekä liikuntapaikkojen lisääntyessä kunnossapidon työmäärä ja kuormitus kasvaa. Liikuntapaikkojen lisääminen tulee olla suunnitelmallista ja kunnossapidosta sovittu.
- Keliolosuhteet tuovat epävarmuustekijöitä ulkoliikuntapaikkojen kunnossapitoon: kesäkaudella urheilukenttä ja talvikaudella jääalueet ja hiihtoladut. Haasteet aiheutuvat lisäksi käyttäjille, kun kunnossapito on riippuvainen sääolosuhteista.
- Tehtävät ja palvelut pääosin yksittäisten henkilöiden vastuulla. Tiivistetty yhteistyötä tilapalveluiden kanssa liikuntapaikkojen kunnossapidossa.
- Riittävien ohjaajaresurssien saaminen haastavaa. Ohjausresurssit ostetaan paikallisilta ja alueellisilta toimijoilta.
- Kilpailutoiminnan järjestämiseen ei kunnalla ole henkilöstöresurssia. Urheiluseurojen otettava vastuu kilpailujen järjestämisestä.

Sisäinen valvonta:

- Liikuntapaikkojen turvallisuuteen ja turvallisuusasiakirjoihin ja tiedottamiseen kiinnitetään huomiota, mm. uimarannat, latukartat.
- Uimarantojen puhdistussukellukset suoritetaan keväisin sukeltajien toimesta. Vesinäytteet otetaan 3 kertaa uimakauden aikana ja niiden avulla seurataan uimaveden laatua.
- Sisäliikuntapaikkojen käyttäjiä ohjeistetaan ilta- ja viikonloppukäyttöön käyttövuoroja myönnettäessä.
- Kuntosalin alueella on käytössä valvontakamera, jota voidaan tarvittaessa hyödyntää ilkivalta tms. tilanteissa.
- Liikuntapaikkojen ja kaluston kuntoon kiinnitetään huomiota. Vaaratilanteissa reagoidaan tarvittavalla tavalla. Kuntosalilaitteet huolletaan säännöllisesti.

7000 TEKNINEN LAUTAKUNTA

Tekninen toimi

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 214 831	1 136 500		1 136 500	1 005 329	-131 171
Toimintakulut	-2 182 572	-2 139 060	30 000	-2 109 060	-2 008 818	100 242
Toimintakate	-967 741	-1 002 560	30 000	-972 560	-1 003 489	-30 929

Suunnitelmapoistot: - 541 412 €

Laskennalliset erät: - 69 094 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Teknisen lautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnan asukkaiden ja elinkeinoelämän tarvitsemien yhdyskuntateknisten palvelujen tuottamisesta ja ylläpidosta sekä hoitaa siihen kuuluva hallinto suunnitelmallisesti. Tehtäviin kuuluvat kunnan rakennuttamisen, vesihuollon, liikenneväylien, kiinteistönhoidon, kaavoituksen sekä ympäristötoimen alaisen rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun valmistelu- ja toimeenpanotehtävät. Lisäksi pelastustoimi ja ympäristöterveydenhuolto kuuluu palvelualueeseen. Jätehuollosta koko kunnan alueella vastaa Sammakkokangas Oy.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Uuraisten kunta kuuluu Jyväskylän seutukuntaan ja on mukana yhteisesti hyväksytyssä seudun rakennemallin toteuttamisessa. Rakennemallissa käsitellään asumista, liikennettä ja maankäyttöä seudullisesta näkökulmasta.

1.6.2017 alkaen teknisen lautakunnan alaisuudessa on toiminut päätösvaltaisena elimenä ympäristöjaosto, jonka vastuulla ovat rakennusvalvonnan ja ympäristönsuojelun viranomaistehtävät. Jaostoon kuuluu esittelijöiden lisäksi viisi luottamushenkilöä, ts. puheenjohtaja sekä neljä jäsentä, joista yksi on kunnanhallituksen jäsen. Teknisen lautakunnan alaisuudessa on maankäytön suunnittelu määrärahoineen. Maaseututoimi on kunnanhallituksen alaisuudessa.

Keskeisimmät muutokset vuonna 2019 kohdistuivat kaavoituksen, ympäristönsuojelun, vesihuoltolaitoksen ja kiinteistönhoidon toimintaan. Kaavoituspalvelut hankittiin vuodesta 2019 eteenpäin ostopalveluna Saarijärveltä aluearkkitehtitoiminnan loppumisen myötä. Vesihuoltolaitoksen talouden ja toiminnan tehostamistoimet käynnistettiin vesityöryhmässä käytyjen toimenpiteiden myötä. Vesihuollon talouden elvyttämiseksi vesiosuuskuntien avustusten budjetointi poistettiin (-50 000e). Vesihuollon yhtiöittämisselvitykseen varattiin 30 000e, mutta vesityöryhmässä tehtyjen linjausten mukaisesti se jätettiin toistaiseksi toteuttamatta.

Ympäristönsuojelun osalla selvitettiin mahdollisuutta muodostaa ylikunnallinen toimintamalli, mutta tämä ei vuonna 2019 toteutunut. Ympäristösihteeri jäi puolen vuoden virkavapaalle tultuaan valituksi Saarijärven kaupungin ympäristösihteeriksi. Virkavapaan ajan teknisen toimen osastolla tehtiin työjärjestelyitä, jonka mukaisesti suunnitteluavustaja siirtyi ympäristösihteerin viransijaiseksi, rakennustarkastaja suunnitteluavustajan tehtäviin ja rakennusvalvonnan viranomaistehtävät ostettiin ostopalveluna Toivakan kunnasta syyskuusta 2019 alkaen. Henkilöstössä oli vajausta elokuusta 2019 lähtien ja työkuorma jaettiin teknisen johtajan, vs. ympäristösihteerin ja toimistosihteerin kesken. Lisäksi kiinteistöhoitopuolella eläköityi työnjohtaja, joka vaikutti ylläpitopuolen resurssointiin. Eläköitymisen myötä tehtiin tehtäväkuvamuutoksia työnjohtajan osalta.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Asiakaslähtöinen toiminta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Osaaminen on ajan tasalla	Lakiopillisesti oikea neuvonta,	Koulutustarpeet kartoitetaan ja

<p>Yhteistyö toimii</p> <p>Joustavuus ja mutkattomuus asioiden käsittelyssä</p> <p>Riittävän monipuolinen tontti- ja toimitilatarjonta</p>	<p>valitusten ja oikaisuvaatimusten vähyys.</p> <p>Tehokkaat ja taloudelliset toimintamallit (eurot)</p> <p>Tyytyväiset asiakkaat, aikatauluissa pysyminen (valitukset)</p> <p>Uudet rakennushankkeet ja vuokrasuhteet</p>	<p>osallistutaan koulutuksiin määrärahojen puitteissa</p> <p>Ratkaisujen etsiminen lähialueiden eri toimijoiden ja viranomaisten kanssa</p> <p>Matalan kynnyksen palvelu, yhden luukun periaate</p> <p>Sekä asuin- että yritystontteja tarjolla eri puolella kuntaa</p>
<p>Toteutuminen</p>	<p>Teknisen toimen henkilöstö osallistui koulutuksiin tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Henkilöstö on toiminut loppuvuoden 2019 henkilöstövajauksen ajan joustavasti ja työtehtäviä on jaettu teknisen toimen ja ympäristötoimen kesken. Rakennusvalvonnan ostopalvelu Toivakan kunnan kanssa syyskuusta 2019 alkaen. Tonttitarjonnan osalla on tiedostettu ongelma myynnin laskiessa.</p>	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Vuoden 2019 aikaiset muutokset henkilöstötilanteessa aiheuttivat merkittävän riskin työuupumiselle, stressille sekä vähäpätöisimmiltä tuntuvien työtehtävien laiminlyönnille. Henkilöstöresurssit ovat erittäin pienet ja organisaatio on haavoittuvainen. Muutokset henkilöstötilanteessa sekoittivat hetkellisesti rutiineja ja aiheuttivat riskin asioiden edistämiseksi. Henkilöstömuutoksien yhteydessä syntyy riski tietokatkoille ja hankkeiden hallinnalle. Lisäksi vastuualueiden ja tehtäväkuvien muutokset sekä kiire aiheuttavat ajoittain epäselvyyttä.

Lainsäädännön muutokset ja niiden huomioon ottaminen toiminnassa aiheuttivat haasteita ajankäytöllisesti. Mittavat investoinnit kiinteistöpuolella ja niiden hallinta pienillä henkilöstöresursseilla aiheuttaa ongelmia muiden työtehtävien hoitamiseksi. Hankkeissa vaadittaisiin todella monipuolista tietotaitoa, jotta asiat menisivät kunnan kannalta edullisimmalla tavalla ja kiire voi aiheuttaa huonoja päätöksiä.

Sisäinen valvonta:

Toimiala: Tekninen toimi

Sisäisen valvonnan painopistealueet:

- vuosisopimukset (pelastuslaitos, JE, JS-Puhdistamo, urakoitsijat)
- sähkösopimukset (kilpailuttaminen vuonna 2019)
- vesihuoltolaitoksen maankäytösopimukset ja liittymäsopimukset
- urakasopimukset ja hankinta-asiakirjat
- muut tekniset toimen sopimukset

7100 Hallinto ja muu toiminta

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	307 905	305 400		305 400	288 582	-16 818
Toimintakulut	-520 199	-553 890		-553 890	-522 925	30 965
Toimintakate	-212 294	-248 490	0	-248 490	-234 343	14 147

Suunnitelmapoistot: - 57 €

Laskennalliset erät: - 49 292 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Hallinnon- ja muun toiminnan alla on myös tekniset työt ja huolto (070110) sekä isännöintipalvelut (070150). Tavoitteena on hoitaa asetetut tehtävät tehokkaasti / taloudellisesti talousarvion puitteissa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Teknisen toimen työnjohtajan eläköitymisen jälkeen tekniseksi isännöitsijäksi koulutetun kiinteistöhoitajan nimike muutettiin tekniseksi isännöitsijäksi / työnjohtajaksi. Muutoksia hallinnon työtehtäviin aiheuttavat mm. Uuraisten vuokratalot Oy:n isännöintitehtävät ja tilapalvelumallin tuomat muutokset. Painopiste on henkilöstön hyvinvoinnin ja jaksamisen edistämässä kehityskeskusteluiden ja työviihtyvyyden kautta. Huomiota kiinnitetään myös työergonomiaan sähköpöytien osalla ja työympäristön parantamiseen tarvittavilla muutostöillä.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Henkilöstön ja osaamisen riittävyys		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Nykyinen henkilöstö pystyy hoitamaan työnsä ajallaan	Asiakaspalautte, työtehtävien kasaantuminen, työhyvinvointi	Koulutukset, tehtävänkuvien tarkistaminen, työnjako, kehityskeskustelut
Työvälineet ja ohjelmistot ajan tasalla, uudet palvelut asiakkaille	Työtehtävistä suoriutuminen, tehokkuus	Ergonomia ja työolosuhteet asianmukaiset, uudenlaiset toimintamallit asiakaspinnassa
Toteutuminen	Teknisen toimen työjärjestelyillä pystyttiin luomaan uusia, entistä tehokkaampia toimintamalleja ja työskentelytapoja. Rakennusvalvonnassa otettiin uusi toimintamalli käyttöön.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Jatkuvasti lisääntyvät työtehtävät (UVT Oy, tilapalvelu) yhdistettynä henkilöstömuutoksiin aiheuttivat merkittävän riskin projektien hallitulle etenemiselle ja työssäjaksamiselle.

Sisäinen valvonta:

Sähköinen arkistointi ja asianhallinta

7200 Pelastustoimi

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				0		0
Toimintakulut	-290 442	-306 010		-306 010	-304 149	1 861
Toimintakate	-290 442	-306 010	0	-306 010	-304 149	1 861

Suunnitelmapoistot: 0 €

Laskennalliset erät: - 393 €

Tilivelvollinen: Kunnanhallitus

Toiminnan kuvaus: Keski-Suomen pelastuslaitos on vastannut pelastustoimilain (561/99) 4 §:n mukaisen tehtävien hoitamisesta sopijakuntien alueella 1.1.2004 alkaen. Keski-Suomen pelastuslaitos tuottaa alueen ihmisille ja yrityksille korkeatasoiset pelastustoimen palvelut onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja antaa nopeaa ja tuloksellista apua onnettomuustilanteissa kaikissa olosuhteissa.

Ihmisten, omaisuuden ja ympäristön suojaaminen ja pelastaminen onnettomuuksien ja tuhojen vaikutuksilta sekä niistä aiheutuvien vahinkojen rajoittaminen ja seurausten lieventäminen. Yleistä vaaraa aiheuttavien onnettomuuksien ennalta ehkäisy ja niihin varautuminen. Tehtäviä on hoitanut Uuraisten VPK ry Keski-Suomen pelastuslaitoksen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Keski-Suomen pelastuslaitoksen palvelut ovat kehittyneet pelastustoimen organisaation sisällä ja tärkeimpien yhteistyötahojen välillä kiinteäksi toimintamuodoksi.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Kulujen nousu, vaikutusvallan puute kunnasta käsin.

Sisäinen valvonta:

Pelastuslaitoksen vuosisopimus

7300 Vesihuoltolaitos

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	314 991	313 900		313 900	308 595	-5 305
Toimintakulut	-447 751	-442 690		-442 690	-363 410	79 280
Toimintakate	-132 760	-128 790	0	-128 790	-54 815	73 975

Suunnitelmapoistot: - 172 867 €

Laskennalliset erät: - 21 405 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on tuottaa ja toimittaa toiminta-alueellaan oleville kiinteistöille laatuvaatimukset täyttävää talousvettä mahdollisimman häiriöttömästi. Viemärlaitos huolehtii toiminta-alueellaan jätevesien johtamisesta ja puhdistamisesta sille asetettujen vaatimusten mukaisesti. Uuraisten kunta ei itse käsittele jätevesiä vaan jätevedet johdetaan kirkonkylästä, Jokihaarasta ja Kynnämöisiltä Nenäinniemen jätevedenpuhdistamolle Jyväskylään. Hirvaskankaan alueen jätevedet johdetaan Äänekosken Energian jätevesipuhdistamolle.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset

Tavoitteena oli pitää veden laatu tavoitearvoissa ja ylläpitää mahdollisimman häiriötöntä vedenjakelua. Kuluttajien kannalta haitallisinta ovat nimenomaan toimituskatkokset ja niiden jälkeiset laatuhäiriöt käyttövedessä. Tavoitteena on yhdessä kaavoituksen kanssa suunnitella ja rakentaa uusien tonttialueiden inf-raverkot valmiiksi ennen tonttien myyntiä ja huomioida rakentamiskustannukset tonttien myyntihinnoissa.

Vesityöryhmän toimintaa on jatkettu vuonna 2019 toistuvan vesihuoltolaitoksen alijäämän korjaamiseksi ja käyty läpi toimintamallien muuttamista yhteistyössä vesiosuuskuntien kanssa. Vesihuollon talouden elvyttämiseksi vesiosuuskuntien avustusten budjetointi poistettiin (-50 000e) ja vesiosuuskunnille myönnetty tukkuvesialennus poistettiin kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti (2.12.2019 §46). Vesihuollon yhtiöittämisselvitykseen varattiin 30000 €, mutta määräraha jätettiin käyttämättä, koska vesiosuuskuntien kiinnostus yhtiöittämiseen ei ollut riittävää.

Vuonna 2019 vettä jouduttiin ostamaan sekä Jyväskylän Energia Oy:ltä, että Osuuskunta Lanne-Vedeltä. Peltokankaan vedenottamon varavedensyötön rakentaminen Lanneveden verkostoon saatiin viimeistelyä vuoden 2019 alussa ja otettiin käyttöön 1.2.2019.

Vesilaitoksen ja paineenkorotusaseman kaukovalvonnan aloitetut työt tehdään loppuun vuoden 2020 aikana. Vesilaitoksen liittymismaksutulot kirjataan kunnan taseeseen.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Vesihuollon toimivuus		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Vedensaannin turvaaminen kaikissa olosuhteissa	Asiakaspalaute, häiriötilanteet	Verkoston rakenteet kunnossa, riittävästi vedenottoa ja varajärjestelmiä
Yhteistyö kunnan alueella toimivien vesiosuuskuntien kanssa	Palaute vesiosuuskunnilta	Vesihuollon yhtiöittämisselvitykseen varattiin 30 000e, vesiosuuskuntien avustusten budjetointi pois (-50 000e)
Pumpatun jätevesimäärän vähentäminen	Jäteveden siirron ja käsittelyn kustannukset	Vesityöryhmä
Jätevesipumppaamoiden toimivuus	Ylivuodot, häiriötilanteet	Jätevesimäärän vähentäminen, taksan pitäminen ajantasalla. Hälytysjärjestelmät, toimintakortit, henkilökunnan osaaminen
Toteutuminen	Vesiosuuskuntien kanssa tehty yhteistyö toimi hyvin ja vesityöryhmässä löydettiin yhteisiä keinoja talouden tasapainottamiseksi. Merkittäviä katkoksia vedentoimituksessa ei tapahtunut, eikä ylivuotoja jätevesipuolella.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Vesijohtoverkoston vanhimman osan kunto ja verkoston vuototilanteisiin liittyvät riskit. Pitkät välimatkat, vesilaitoksen antoisuus ja veden laatuhäiriöt, onnettomuudet ja ilkeiden uhka. Viemäriverkoston kunto, jätevesipumppaamoiden toiminta, hulevedet. Pienten henkilöresurssien takia vesihuollon asiat siirtyvät ja asiat ei pysy ajan tasalla, hankkeiden edistäminen pitkittyä.

Sisäinen valvonta:

Vesihuoltolaitoksen maankäyttösopimukset ja liittymäsopimukset

Merkittävimmät kustannukset vuonna 2019

JS Puhdistamo jätevesien käsittelymaksut	-70 197 € (alv 0%)
Jyväskylän Energia jätevesien johtaminen puhdistamolle	-141 533 € (alv 0%)
Osuuskunta Lanne-Vesi puhtaan veden ostaminen	-12511 € (alv 0%)
Yhteensä 10610 m ³ ostovettä Osuuskunta Lanne-Vedeltä	

Kunnossapidettävää verkostoa:

Vesi -ja viemäriverkostoa kunnan vesilaitoksen alueella (keskustan alueella) **33km**.

Siirtolinjat:

Jyväskylä-Uurainen 12,7km. Uurainen - Kelloperä 3,7km. Pöykankaantie- Remulanraitti 4,5km. Uurainen-Peltokankaan vedenottamo 4,1 km. Siirtolinjoja yhteensä 25 km.

Yhteensä koko verkosto 58km.

Vesilaitoksella on myös ylläpidettäviä jäteveden pumppaamoja 19 kpl sekä yksittäisiä kiinteistöpumppaamoja.

Vesihuollon laskutus:

Vesiosuukunnat noin	42000 m ³ (tulona 81 100e; puhdas vesi 32600e, jätevesi 48500 e)
Kunnan omat kiinteistöt	12718 m ³ (koulu, vanhainkoti, terveysasema, päiväkotit, jne)
Asuinrakennukset	34000m ³ (tulona puhdas vesi 131195e, jätevesi 134130 e)
Yhteensä noin	89 000m³

Käyttömaksun perusteena on kiinteistön käyttämän veden määrä. Se mitataan laitoksen asentamalla vesimittarilla. Käyttömaksu peritään erikseen veden hankinnasta ja viemäroinnistä. Asuinkiinteistöjen vesihuollon suhteen rinnastettavien kiinteistöjen käyttömaksut ovat alla esitetyn mukaisia. Maksut sisältävät arvonlisäveron. Jos kiinteistössä ei ole vesimittaria, käyttömaksu määräytyy henkilöluvun mukaan, sekä vedelle että jätevedelle 50 m³/hlö/vuosi. Vuonna 2019 käyttömaksuihin tuli 3 % korotus (v.2019 vesimaksu oli 2,31 e/m³ ja jätevesi 3,00 e/m³, sis. alv 24%).

7500 Rakennukset

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	289 983	284 000		284 000	292 762	8 762
Toimintakulut	-289 178	-308 600		-308 600	-304 321	4 279
Toimintakate	805	-24 600	0	-24 600	-11 559	13 041

Suunnitelmapoistot: - 30 832 €

Laskennalliset erät: 92 727 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus:

Kunnan omistamien kiinteistöjen ylläpito pohjautuu säännölliseen kiinteistöhoitotyöhön. Kiinteistöjä kun-

nostetaan ja ylläpidetään vuosittain siten, että tiloissa mahdollistetaan käyttäjäryhmien edellyttämä toiminta turvallisessa ja terveellisessä ympäristössä. Kiinteistöjen hoidosta vastaavat hallintokunnat ja tekninen toimi antaa asiantuntija-apua ylläpitoa suunniteltaessa. Tähän toimintamalliin tapahtuu muutos vuoden 2020 aikana muodostettavan tilapalvelumallin avulla.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Vuonna 2019 tehtiin merkittäviä investointeja kiinteistöihin liittyen: Laajennettiin Hirvasen ja Kynnämöisten kouluja siirtokelpoisilla tilamoduuleilla. Peruskorjattiin Höytiän keltaisen koulun vesikattorakenteet ja leikkihiha-alueet. Peruskorjattiin kivikoulun auditorion lattiarakenteet alustäyttöä myöten sisäilman laadun parantamiseksi. Korjattiin Pikkula-päiväkodin ulkoseinä ja lattiarakenteita.

Tehtiin tilapalvelun mukaiset kirjanpidolliset muutokset. Kehitettiin kiinteistökäyttäjien ja kiinteistönhoidon vuorovaikutusta sähköisen huoltokirjaohjelman päivityksen kautta. Tärkeä osa kiinteistöjen kunnan tarkkailussa ja palautteen saamisessa ovat eri käyttäjäryhmät, jotka oleilevat tiloissa säännöllisesti. Sähköisen huoltokirjaohjelman avulla käyttäjät voivat tehdä normaalin kiireellisyysluokan huoltopyyntöjä sekä mm. vuosikorjaustoiveita. Tätä kautta saadaan aineistoa kiinteistöjen normaalin kulumisen kautta aiheutuvista haitoista ja hankkeiden oikea-aikaisiin peruskorjauksiin osataan varautua paremmin. Huoltokirjaohjelmaan syötetään kaikki oleellinen tieto historiasta mm. tehdyistä korjauksista, sisäilmatutkimuksista, viranomaisraporteista yms. ja tietoja pidetään jatkossa ajan tasalla ja ohjelma toimii jatkossa oleellisena osana kiinteistöjen ylläpidon apuvälineenä.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Turvalliset, toimivat ja terveelliset kiinteistöt		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Käyttäjien terveys ja hyvinvointi	Palaute, sairastelukierteet	Sisäilmaongelmien vähentäminen
Tapaturmien vähentäminen	Tapaturmien määrä	Huolto- ja kunnossapitotoimet ajallaan
Rakennusten käyttöasteen parantaminen	Vuokratulojen määrä	Ei tyhjiä tai vajaalla käytöllä olevia toimitiloja, elinkaariajattelu
Toteutuminen	Merkittävimpien korjaustöiden vaikutukset käyttäjien työympäristöön voidaan arvioida vuoden 2020 aikana, mutta akuutit ongelmien aiheuttajat saatiin poistettua. Vahingonkorvausvaatimuksia ei tullut käsittelyyn. Osassa käytöstä poistuneista kiinteistöistä on ongelmia tyhjänä olevien tilojen puolesta.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Määrärahojen niukkuuden vuoksi peruskorjauksia tai huolto- ja kunnossapitotoimia ei pystytä suorittamaan ajallaan. Toimitiloille ei ole kysyntää tai vapaat toimitilat eivät ole muunneltavissa käyttäjien tarpeita vastaaviksi (kysyntä ja tarjonta eivät kohtaa).

Sisäinen valvonta:

- Urakkasopimukset ja hankinta-asiakirjat
- muut tekniset toimen sopimukset
- kiinteistöjen kaukovalvonta ja energianseuranta

7600 Liikenneväylät

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	1 596	1 200		1 200	1 292	92
Toimintakulut	-248 155	-229 700	30 000	-199 700	-234 204	-34 504
Toimintakate	-246 559	-228 500	30 000	-198 500	-232 912	-34 412

Suunnitelmapoistot: - 334 354 €

Laskennalliset erät: - 46 176 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Liikenneväylien hoidossa pyritään turvaamaan kuntalaisille turvallinen, esteetön, hyväkuntoinen ja viihtyisä liikenneympäristö. Uusien kaava-alueiden katujen ja tonttialueiden tiet sekä katuvalaistus rakennetaan valmiiksi ennen tonttien myyntiä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset

Liikenneturvallisuuden parantaminen rakennus- ja kunnossapitotoimin. Katuvalaistuksen saneeraus energian säästämiseksi uusimistarpeen mukaan. Talousarviomuutoksella pienennettiin yksityistieavustusten jaettavaa määrärahaa 60 000 eurosta 30 000 euroon. Yksityistieavustus on kunnan vapaaehtoista yksityisteiden avustamista, joten kunnan taloustilanteen helpottamiseksi jaettava avustuksen määrää vuodelle 2019 puolitettiin. Yksityistielaki (560/2018) tuli voimaan vuoden alusta, jolloin tielautakuntien (tekni- nen lautakunta) mukaiset tehtävät lakkasivat vuoden loppuun mennessä, eikä uusia asioita enää otettu käsiteltäväksi. Tielautakuntien tehtävät siirtyivät pääasiassa Maanmittauslaitokselle.

Kaavateiden talvikunnossapitokilpailutus on tehty lokakuussa 2017. Sopimusjakso on neljävuotinen eli jatkuu vuoteen 2021.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Toimivat ja turvalliset kulkuyhteydet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Kunnossapito	Valitukset kunnossapidosta, yleisesti palautteet	Panostetaan kunnossapitoon määrärahojen puitteissa, reagoidaan välittömästi
Kevyen liikenteen väylät ja valaistus riittävät	Onnettomuuksien määrä	Kevyen liikenteen väylien valaistus riittävä
Onnettomuuksien määrän vähentäminen		Minimoidaan onnettomuudet asianmukaisella kunnossapidolla.
Toteutuminen	Katujen osalta ei korvausvaatimuksia esiintynyt, Hirvasen alueen kaduista tuli lukuisia palautteita huonosta kunnosta.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Poikkeukselliset sääolosuhteet jatkuvan jäätyamisen ja sulamisen takia ja sen aiheuttamat vauriot liikenneväyliin. Liukkaudentorjunta ja niiden aiheuttamat henkilövahingot. Määrärahojen puute ylläpidossa, resurssien puute (ei ehditä reagoida tarpeeksi ajoissa).

Sisäinen valvonta:

Kunnossapitosopimukset ja niiden valvonta

7700 Puistot ja muut alueet

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot				0		0
Toimintakulut	-24 579	-17 400		-17 400	-14 869	2 531
Toimintakate	-24 579	-17 400	0	-17 400	-14 869	2 531

Suunnitelmapoistot: - 3 303 €

Laskennalliset erät: - 3 130 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja.

Toiminnan kuvaus: Puistojen ja leikkikenttien kunnossapito. Yleisten alueitten osalta pyritään luomaan kirkonkylän alueesta siisti ja viihtyisä ympäristö.

Kunnan teknisellä toimella ei ole osoitettuna vakituista työvoimaa yleisten alueiden ylläpidolle, vaan työt pyritään tekemään työllistämistukisten avulla. Talousarvioehdotuksessa on varattu ”tekniset työt ja huolto”- kustannuspaikan alle työllistämistukisten palkat.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Heikkoon kuntoon päässeitä leikkikenttiä aletaan uusimaan vuosittain ja niiden säännölliseen ylläpitoon varataan henkilöstöresurssia. Leikkikentät pidetään turvallisina ja miellyttävinä käyttää.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Viihtyisät ja turvalliset lähivirkistysalueet		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
Toimivat lähivirkistysalueet	Asiakaspalaute	hyvin hoidetut ja huolletut alueet, leikkikenttien vuosittainen uusiminen
Toteutuminen	Vuoden 2019 aikana ei pystytty osoittamaan työpanosta ja uusimisia yleisten puistojen ja leikkikenttien osalle.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Pienet henkilöstöresurssit, vanheneva laitekanta, käyttäjien loukkaantumisriski.

Sisäinen valvonta:

Säännölliset tarkastukset

7800 Sorakuopat

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	35 376	30 000		30 000	22 381	-7 619
Toimintakulut	-1 013			0	-3 120	-3 120
Toimintakate	34 363	30 000	0	30 000	19 261	-10 739

Suunnitelmapoistot 0 €
Laskennalliset erät - 749 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus: Kunnalla on soranottoa Rajalan tilalla Höytiällä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset: Sorakuopat pyritään pitämään tuotannollisessa käytössä.

Tavoite	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019
- Sorakuopat pidetään tuotannollisessa käytössä	ottomäärä m ³ /vuosi	e/vuosi		
- Rajala	26200 v.2019	35400	30.000	22400

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Ympäristövahingot soranoton yhteydessä sekä soranottoaikojen lupa-asiat. Soranottoon soveltuvat maa-aineksen väheneminen.

Sisäinen valvonta:

- sopimukset
- lupaehtojen valvonta

YMPÄRISTÖJAOSTO

8200 Ympäristötoimi

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	80 680	67 000		67 000	52 817	-14 183
Toimintakulut	-202 051	-191 270		-191 270	-171 938	19 332
Toimintakate	-121 371	-124 270	0	-124 270	-119 121	5 149

Suunnitelmapoistot 0 €
Laskennalliset erät - 25 677 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja, Rakennustarkastaja, Ympäristösihteeri

Toiminnan kuvaus: Ympäristönsuojelu on teknisen lautakunnan alaisen ympäristöjaoston tulosityksikkö, joka vastaa kunnan vastuulla olevista lakisääteisistä kunnan ympäristönsuojelun viranomaistehtävien hallinnosta ja hoidosta (L kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta 1986/64). Uuraisten kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimii ympäristöjaosto. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluu erityislaissa säädettyjen tehtävien lisäksi ympäristönsuojelun suunnittelu ja kehittäminen, ympäristön tilan seuranta, ohjaus ja neuvonta, lausunnot, esitykset ja aloitteet, ympäristönsuojelua koskeva tiedotus, valistus ja koulutus ja yhteistyön edistäminen.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on lupa- ja valvontaviranomaistehtävänsä lisäksi toimia paikallistason yleisen ympäristönsuojelun edunvalvojana. Tässä tehtävässään se toimii erityislainsäädännön perusteella itsenäisessä ja riippumattomassa asemassa. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen voidaan siten katsoa myös pitkällä tähtäimellä ajavan kestävä kehityksen ja samalla kunnan yleistä etua vaikka yksittäistapauksissa tämä voi olla ristiriidassa esimerkiksi kunnan elinkeinopoliittisen edun kanssa. Ympäristöjaosto vastaa lisäksi kunnan rakennusvalvonnan poikkeuslupakäsittelystä, joihin kuuluvat mm. huolehtiminen hyvän rakennustavan edistämisestä.

Ympäristölautakunnan talousarvio liitettiin teknisen lautakunnan talousarvioon 1.6.2017 ja samalla ympäristölautakunta lakkautettiin.

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät: Henkilöstöresurssit, henkilöstövaihdokset, pitkät poissaolot.

Sisäinen valvonta:

- Rakennuslupa-asiakirjat
- maankäyttösopimukset ja maanhankinta-asiakirjat
- tilojen osto- ja myyntiasiakirjat
- ympäristötoimen asiakirjat, lupa-asiakirjat
- kaavoitukseen liittyvät asiakirjat

Rakennusvalvonta

Toiminnan kuvaus: Vastaa rakentamiseen liittyvistä lupa-asioista, neuvonnasta ja valvonnasta.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset:

Lupien sähköinen hakeminen Lupapisteen kautta on lähes 100 prosenttista, mutta rakennustarkastajaa työllistää edelleen paljon sähköisten järjestelmien käytössä avustaminen ja ohjeistaminen, vaikka pdf-muotoisia ohjeita on laadittu ja ne löytyvät rakennusvalvonnan nettisivuilta. Sähköinen asiointi ja palvelu koetaan kuitenkin positiivisena asiakkaiden puolelta.

Rakennusvalvonnan lupien määrä nousi hieman, mutta rakennusvalvonta- ja tarkastusmaksuista saatavat tuotot jäivät silti edellisvuotta alhaisemmiksi, todennäköisesti luvitettujen hankkeiden luonteesta johtuen. Rakentaminen tulee oletettavasti jatkossakin jollakin aikavälillä lisääntymään voimaan tulleiden ja vireillä olevien uusien kaavoitushankkeiden myötä.

Rakennusvalvonnan henkilöstöresurssi oli vuonna 2019 pienempi kuin aiempina vuosina. Vanhan paperiarkiston skannaus sähköiseen muotoon ei edennyt kuluneen vuoden aikana merkittävästi.

Myöskään sähköisesti haettujen lupien arkistointiprosessia tai vanhojen paperilupien digitointia ja sähköistä arkistointia ei saatu resurssipulan vuoksi aloitettua vuonna 2019. Rakennusjärjestysuudistus ei edennyt vuonna 2019.

Määräaikainen kuntayhteistyö Toivakan kunnan kanssa käynnistettiin syyskuusta alkaen. Kuntayhteistyön taustalla oli Uuraisten kunnan teknisen toimen henkilöstö- ja organisaatiomuutokset. Yhteistyön myötä syksyllä 2019 otettiin käyttöön toimintamalli, jossa rakennuslupapäätöksiä tehtiin kerran kuukaudessa, pääsääntöisesti kuun viimeisenä tiistaina. Käsittelyaikataulusta ilmoitettiin kunnan nettisivuilla ja rakennustarkastajan ovelta. Muutoksella saatiin tehostettua rakennuslupien käsittelyä ja pienennettyä resurssitarvetta.

Rakennusvalvontataksoja ei korotettu vuonna 2019, vaikka painetta rakennusvalvonnan kannattavuuden parantamiseen olisi mm. korkeiden ohjelmistokulujen vuoksi. Kannattavuudessa päästiin tästä huolimatta selvästi parempaan tulokseen aiempiin vuosiin verrattuna. Merkittävin säästö toimintakuluissa saatiin edellisvuotta pienemmissä henkilöstökuluissa.

Vertailutaulukko 2012-2019

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Katselmukset	177	161	218	315	170	149	158	107
Rakennus- ja toimenpideluvat	115	76	93	95	77	77	59	67
Toimenpideilmoitukset	27	26	24	14	12	36	15	18
Yhteensä	142	102	117	109	89	113	74	85
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Toimintatuotot	37607,00	24315,00	38528,00	39934,00	40811,41	51567,00	41771,35	44116,21
Toimintakulut	123403,00	123499,00	149672,00	168476,00	159060,23	144531,19	146060,35	107570,80
Kannattavuus	30 %	20 %	26 %	24 %	26 %	36 %	29 %	41 %

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Joustavat rakennusvalvontapalvelut		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Arviointikriteeri: 1. Joustavat rakennusvalvonnan asiakaspalvelut ja palveluiden saavutettavuus 2. Matalan kynnyksen asiointi 3. Tasapuolinen kohtelu	1. Aikaan ja paikkaan sitomaton lupien haku ja neuvontapyyntö, toimivat sähköiset palvelut 2. Asiakaslähtöinen kanssakäyminen ja hyvä asiakaspalvelu 3. Samat käsittelyajat ja perustellut päätökset kaikille, lakien ja määräysten noudattaminen ja soveltaminen samalla tavalla (tulkin-tojen yhtenäistäminen lähikuntien rakennusvalvontojen kanssa)

Toteutuminen	<p>1. Rakennusvalvonnan sähköiset palvelut mahdollistivat tavoitteen toteutumisen.</p> <p>2. Asiakkaat pyrittiin kohtaamaan asiakaspalveluhenkisesti ja kaikkiin tiedusteluihin vastattiin mahdollisimman pian. Vastamatta jääneisiin puheluihin soitettiin takaisin.</p> <p>3. Lupakäsittelyn osalta toimintaa selkeytettiin käsittelemällä lupia aina tietyssä päivänä viikossa ja ohjeistamalla asiakkaita hyvissä ajoin, että mihin mennessä hakemuksen tulee olla käsitteilykuntoinen. Lupakäsittelyajat ja muu ohjeistus oli asiakkaiden löydettävissä kunnan nettisivuilla.</p>
--------------	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Keskeinen riski on pieni henkilöstöresurssi esim. ennakoimattomissa keskeytystilanteissa. Kyseinen riski toteutui vuonna 2019, kun syyskautena jouduttiin tekemään tehtävien uudelleen järjestelyjä tilapäisen henkilöstövajeen vuoksi. Henkilöstövajeesta selvittiin tilapäisellä tehtävien uudelleen järjestelyllä sekä priorisoinnilla ja uusien toimintamallien käyttöönottamisella.

Ympäristönsuojelu

Tilivelvollinen: Ympäristösihteeri

Toiminnan kuvaus

Ympäristötoimen tehtävänä on edistää ja valvoa ympäristönsuojelun toteutumista sekä kehittää viihtyisää asuinympäristöä.

Yksikön viranomaistehtäviä ovat lupien ja ilmoitusten käsittely, lausunnot muille viranomaisille sekä valvonnat. Lisäksi seurataan ympäristön tilaa sekä opastetaan kuntalaisia ja yrityksiä ympäristönsuojeluasioissa.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset

Toiminnan painopisteet ovat olleet n. 70 % lupien valmistelussa ja päätösten teossa. Luvanvaraisten toimintojen valvontaan on kulunut noin 20 % toiminnasta ja 10 % jää muulle ympäristöviranomaiselle kuuluviin lainvaatimiin tehtäviin. Ympäristötoimessa on ollut 60 % työaikaressurssi kokoaikatyöstä, mutta vuoden 2019 ajan työaika nostettiin 100 % väliaikaisesti. Väliaikainen järjestely johtui mm. ylikunnallisen toimintamallin suunnittelusta ja mm. vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden vahvistamisesta ja haja-asutuksen jätevesilainsäädännön siirtymäajan päättymisestä vuoden 2019 aikana, jonka suunniteltiin työllistävän enemmän.

Ympäristösihteeri anoi 2019 elokuusta alkaen virkavapaata ottaakseen Saarijärven kaupungilta vastaan viran. Virkavapaan ajaksi teknisen toimen suunnitteluavustaja toimi viransijaisena. Teknisen ja ympäristötoimen tilapäisen henkilöstövajauksen ajan vs. ympäristösihteeri toimi myös teknisellä toimella suunnitteluavustajan tehtävissä. Tästä syystä mm. valvontasuunnitelman mukaisia valvontakäyntejä ei pystytty toteuttamaan suunnitelman mukaisesti. Jatkossa valvontatyöhön kuuluu enemmän resursseja.

Laadittu pohjavesialueiden suojelusuunnitelma tulee olemaan uutena työkaluna pohjavesialueiden maankäytön suunnittelussa ja suojelutoimenpiteiden toteuttamisessa. Suunnitelman toimenpideohjelma pidetään ajantasalla. Valvontakohteet ja riskialueet kunnassa on lisätty LOUHI-karttapalvelun tasoihin, jotka on nähtävillä koko teknisellä toimella.

Uuraisten kuntaan on rakentunut laajalle alueelle vesi- ja viemäriverkosto osuuskuntien toimesta. Verkostojen toiminta-alueiden vahvistamisen jälkeen on ollut mahdollista hakea vapautusta liittymisestä viemäriin

ja/tai talousveteen. Vapautuksen myöntää kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Verkoston ulkopuolelle jääviä kiinteistöjä opastetaan rakennusvalvonnan kanssa uudistuneen jätevesiasetuksen (157/2017) vaatimusten mukaisten kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien toteuttamisessa. Toiminta-aluepäätösten jälkeen ja jätevesiasetuksen siirtymäajan päätyttyä 31.10. 2019 työmäärän arvioitiin ympäristösuojelussa lisääntyvän jätevesijärjestelmien valvonnassa ja neuvonnassa sekä vapautuspäätösten valmistelussa. Neuvontaa ja yhteydenottoja tuli jonkin verran, mutta työllistävä vaikutus jäi odotettua pienemmäksi.

Uuraisten kunnasta on tullut vuonna 2014 Sammakkokangas oy:n osakas, yhtiö hoitaa jatkossa kunnan jätehuollon myös jätehuollon viranomaistehtävien osalta, ympäristönsuojelulla on edelleen jätehuollon valvontatehtävä.

Ympäristötoimi osallistui Keski-Suomen Liiton organisoimaan ilmastohankkeeseen, joka jatkuu vuoden 2020 puolella. Työaikaa kului sähköisten järjestelmien käyttöönottamiseen ja näiden käytön haltuun ottamiseen.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä: Ympäristövalvonta		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Arviointikriteeri: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ympäristö-, maa-aineslupahakemusten, ilmoitusten ja hakemusten käsittely joustavasti 2. Ympäristön hyvän tilan ylläpitäminen 3. Asiantuntijuus 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lupakäsittelyt, viranhaltijapäätökset, rekisteröinnit käsitellään niin pikaisesti kuin hallintolain kautta on mahdollista 2. Valvonta- ja tarkastuskäynnit valvontasuunnitelman mukaisesti, sekä tarpeen mukaan tehtävät jäte-, maa-aines-, YSL- ja vesilain mukaiset tarkastukset 3. Lupavalmistelu, lausuntojen anto, neuvonta ja ohjaus, aloitteet, selvitykset, yhteistyö
Toteutuminen	Pysytty tavoitteessa 1 ja 3, muutoin, mutta 3. aloitteita ja selvityksiä ei resurssiin juuri mahdu. 2. kohdan ei kiireellisten mm. jätelain mukaisten tarkastusten ja näihin liittyviä toimia on jouduttu siirtämään tulevaisuuteen. Maa-aineslain mukaiset tarkastukset tehty suunnitelman mukaisesti.	

Tavoite	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019
1. Ymp.-suojelu- ja valvonta	Luvat / ilmoitukset, neuvonta	5 uutta lupaa (2 maa-aines ja 3 ympäristölupaa) HO:sta ojituslupa uudelleen käsitte-lyyn. Kahdesta ympäristöluvasta valit- tettu HO:lle. Luontoselvitys Akko	3 ympäristölupaa (yksi yhteiskäsittely- lupa), Ilmoituksia 18 Ympäristönsuojelu- määräysten uudistus Taksojen päivitys	yksi yhteiskäsittely- lupa vireille, Ympäristönsuojelu- määräysten luonnos vireillä Taksojen päivitys
2. Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn ohjaus	Neuvonta/ohjeistus	Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn ohjaus. Lausunnot Rakennusvalvontaan. Toiminta-alueiden vahvistaminen.	Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn ohjaus.	Haja-asutuksen jätevesien käsittelyn ohjaus. Lausunnot Rakennusvalvontaan.
3. Maa-ainelupien hoito	Uudet luvat, valvonta	2 maa-aineslupaa, 23 valvontaa. HO:lle 2 valitusta, näihin vastineet. toinen maa-aineslupan valitus hylätty-> valituslupa KHO?/lainvoimainen	Neljä uutta lupaa 25 valvontaa	2 uutta lupaa 25 valvontaa
4. Vesistöjen tilan seuranta ja kunnostuksen kehittäminen	Vesistötutkimukset, kunnostustoimet	Nostohankkeen tarkkailu 5 x, sinilevätarkkailu 19 x. Nauttiaisen vesinäyte 2 x, Kaijanjärvi 1 x, Iso-Ahveninen 1 x. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman toimenpideohjelman mukaiset toimet	Nostohankkeen tarkkailu, padon valvonta, veden korkeuden valvonta. Sinilevätarkkailu. Kynnämöisen vedenlaatu, Nauttiaisen, Iso-Ahvenisen ja Kaijanjärven vedenlaatu.	Nostohankkeen tarkkailu, padon valvonta, veden korkeuden valvonta. Sinilevätarkkailu viikoittain kesällä. Kynnämöisen vedenlaatu, Nauttiaisen ja Kaijanjärven vedenlaatu.
5. Ympäristön viihtyvyyden/luontopolut	Luontopolut, Kylä- ja keskustan maisema	Kontionjärvi luontopolun kummisopimus allekirjoitettu, Kangashäkkiseet ry	Kontiojärvi luontopolun kummisopimus +torninkäyttösopimus. Mansikkamäen puiston kunnostus.	Kontiojärvi luontopolku

6. Jätehuollon ohjaus ja valvonta	Tarkastuskäynnit valvonta	Neuvontaa 5 kpl, jätehuollon valvontaa 6 kpl, hallintopakko 1, lausuntoja 2.	Jätehuollon valvonta, roskaamisasiat, hallintopakko	Jätehuollon valvonta, roskaamisasiat, hallintopakko
7. Vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden vapautushakemukset	Vapautushakemusten lukumäärä	Neuvontaa 30 kpl, kolme vapautushakemusta ei vielä käsitelty, ei lainvoimainen ta	Toiminta-alueiden vahvistaminen. Vapautushakemusten käsittely, ohjaus/neuvonta	Tulleita vapautushakemuksia ei vielä käsitelty, ÄE:n toiminta-alue ei vahvistettu. Ohjausta ja neuvontaa.
8. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma ja -ohjelma	Valvontojen määrä, suunnitelman toteutuma	Tehty 2 kpl + maa-ainelupien yhteydessä tark. ymp.lupamääräykset	Ohjelman mukaiset valvonnot ja raportointi	Ohjelman mukaiset valvonnot 1 kpl ja raportointi. Maa-ainelupien yhteydessä tark. ymp.lupamääräykset

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Keskeisin riski tavoitteiden saavuttamiselle on työajan puute työtehtävien lisääntyessä lakien ja säädösten uudistuessa ja mm. luparajojen toimivaltarajojen muuttuessa, valvontaohjelman ja -suunnitelman toteuttaminen (uusi YSL ja sen 3. muutos).

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2018	TA 2019	TP 2019
Lupakäsittelyjen nopeus, valvontojen suorittaminen suunnitelman mukaisesti.	Lupien määrä (taksan mukainen lupamaksu) Tehtyjen valvontojen ja tarkastusten määrä (taksan mukainen valvontamaksu)	Maa-aines- ja ympäristöluvat Maa-ainesvalvonnot, pakkokeinopäätökset	Maa-aines- ja ympäristöluvat, rekisteröinnit Maa-aines- ja ympäristölupavalvonnot, pakkokeinopäätökset	Maa-aines- ja ympäristöluvat, rekisteröinnit Maa-aines- ja ympäristölupavalvonnot, pakkokeinopäätökset

8300 Maankäytön suunnittelu

	TP 2018	Alkuperäinen TA 2019	TA -muutokset	TA 2019 muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Toimintatuotot	184 300	135 000		135 000	38 901	-96 099
Toimintakulut	-159 204	-89 500		-89 500	-89 882	-382
Toimintakate	25 096	45 500	0	45 500	-50 981	-96 481

Suunnitelmapoistot 0 €
Laskennalliset erät - 15 000 €

Tilivelvollinen: Tekninen johtaja

Toiminnan kuvaus:

Pyritään varmistamaan riittävä ja monipuolinen tonttitarjonta eripuolilla kuntaa asuntorakentamisen ja yritystoiminnan tarpeisiin sekä turvaamaan aluevaraukset virkistyskäyttöä, liikennettä ym. tarpeita varten. Maankäytön suunnittelulla pyritään varmistamaan ympäristö- ym. näkökohtien huomioon ottaminen aluevarauksissa. Suunnittelukaudella pyritään etsimään kunnan maanhankinnan painopistealueet asunto- ja yritystonttien turvaamiseksi pitkällä aikavälillä.

Tilikauden painopisteet ja keskeiset muutokset

Aluearkkitehtitoiminta:

Aluearkkitehtitoiminta ostettiin vuonna 2019 Saarijärven kaupungin kaavoituspalveluilta.

Yleiskaavoitus:

Rantayleiskaavan muutos ja osittainen kumoaminen on saanut lainvoiman 27.9.2018 lukuun ottamatta kiinteistöjä 892-405-21-5 Rantakoto ja 892-405-3-48 Koivuranta. Em. kohteet saivat lainvoiman 18.9.2019.

Kunnanhallitus käynnisti vuonna 2019 osarantayleiskaavamuutoksen. **Uuraisten kunnan vesistöjen rantaosayleiskaavan muutos ja laajennus Akonniemen alueella** mahdollistaa asemakaavan laatimisen Akonniemen alueelle.

Asemakaavoitus:

Kunnanhallitus käynnisti vuonna 2019 kolme asemakaavaa.

Sarkolan alueen asemakaavoituksen tavoitteena on omarantaisten omakotitalotonttien mahdollistaminen alueelle, hyödyntämällä alueen maisemalliset arvot sekä huomioiden alueen luontoarvot.

Akonniemen asemakaavoituksen tavoitteena on muodostaa Akonniemeen väljätkö ja järvimaisemaan tukeutuva, luonnonläheinen pientaloalue.

Keskustan asemakaavan muutos kortteleissa 21 ja 22 sekä niihin liittyvässä maa- ja metsätalousalueessa mahdollistaa vanhentuneiden käyttötarkoitusten päivittämisen sekä asuin- liike ja toimistorakennusten sijoittumisen alueelle. Asemakaavalla tutkitaan myös suunnittelualueelle sijoittuvien, yleiskaavoituksella suojeltujen rakennusten suojelumääräykset sekä niiden taso.

Pohjakartta:

Uuraisten keskustan ja Hirvaskankaan pohjakartat ovat osin vanhentuneet. Pohjakarttoja on täydennetty ja täydennetään jatkossa asemakaavoituksen yhteydessä. Koska Uuraissa ei ole maanmittausosastoa tulee Uuraisten teettää pohjakartta konsulttitoimistolla. Uuraisten kunnan tulee myös tehdä sopimus pohjakarttojen ylläpidosta.

Muu maankäyttö:

Ajantasakaava ylläpidetään aluearkkitehtipalveluiden sekä Swecon toimesta.

Tonttimyynti

Myytiin yksi rakentamaton asuintontti Heikkiläntien alueelta sekä yksi vuokralla ollut jo rakentunut asuintontti. Kunnan tonttimyynti siirrettiin ja keskitettiin Louhen karttapalveluun, Pihatie.fi- palvelusta luovuttiin.

Strategiset tavoitteet

Kriittinen menestystekijä:		
Tavoite	Mittari	Tavoitetaso tai toimenpiteet 2019
	Arviointikriteeri: <ul style="list-style-type: none"> • painopisteet Jokihaara, keskustaajama, Hirvas-kangas • huomioidaan olemassa ja lähellä oleva yhdyskuntarakenne ja kaava-alueiden läheisyys. • huomioidaan maanhankinnassa myös VT4:n moottoritien jatkamisen yhteyteen rakentuva liittymä, mikä nopeuttaa liikennettä Jyväskylään • työpaikkarakentamisen työllistävä vaikutus • tonttien tulee olla veto-voimaisia ja kilpailukyisiä • yritystonttien myynti- ja vuokrausehdot, tarvittaessa joustavuutta. 	<ul style="list-style-type: none"> • eri kokoiset houkuttelevat tontit • laaditaan maankäytön yleissuunnitelma, määrittellään maanhankinnan painopistealueet • laaditaan maanosto- ja myynti hinnasto • tonttimarkkinoinnin kehittäminen • messuille osallistuminen • tieyhteyksien ja muun yhdyskuntatekniikan toteutus • myydään omakotitalontontteja 5 kpl ja yritystontteja 1 kpl
Toteutuminen	Saarijärven kaupunki aloitti huhtikuussa 2019 aluearkkitehtitoiminnan Uraisilla. Käytännössä huhtikuu-joulukuu 2019 kului kunnan maankäytöllisen lähtötilanteen selvittämiseen mm. arkistojen suhteen. Akutteja selvityksiä laadittiin hyvin paljon. Vuodelle 2019 asetetut tavoitteet ja toimenpiteet eivät ole kuitenkaan toteutuneet tämän taulukon mukaisesti. On erittäin tärkeää huomata, että kunnan kaavoitus ja prosessit ovat kehittyneet merkittävästi vuoden 2019 aikana.	

Tilikauden merkittävimmät riskit ja epävarmuustekijät:

Toimintatavan täydellinen muutos, henkilöstövaihdokset. Henkilöstöressurssin vähyys ohjaustyössä. Lian myöhäinen reagointi maankäytön suunnittelussa. Yksityisten maanomistajien omistuksessa on kunnan alueella merkittävästi asemakaavan asuintontteja. Kunnalla on velvollisuus rakentaa asemakaava-alueilla kadut ja kunnallistekniikka, eivätkö yksityisen maanomistajan sekä kunnan aikataulut ja intressit näissä välttämättä kohta.

Sisäinen valvonta: tiedottaminen, avoimuus kaavavalmistelun osalta

Tuotannolliset tavoitteet (taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet)

Tavoite	Mittari	TP 2017	TA 2018	TA 2019	TP 2019
1. Ajantasakaavan päivitys sekä kaavaindeksin tarkistus	vaihe	päivitetty	kesken	valmis	Päivitystyö käynnissä edelleen
2. Sarkolan asemakaava	Vaihe			Käynnistetään	Käynnistetty, OAS ollut nähtävillä
3. Keskustan asemakaavan muutos, korttelit 21 ja 22	vaihe				Käynnistetty, OAS ollut nähtävillä
4. Rantayleiskaavan muutos	vaihe	Alustava suun.	Ehdotus/valmis	Ei käynnistetä	Ei käynnistetty
5. Akonpuron asemakaavan laajennus	vaihe				Ei käynnistetty
6. Rantaosayleiskaavan muutos ja laajennus Akonniemen alueella	vaihe				Käynnistetty, OAS ollut nähtävillä
7. Akonniemen asemakaava	vaihe				Käynnistetty, OAS ollut nähtävillä

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMINEN

(sis. Sisäiset ja ulkoiset erät)

euro

euroa	Alkuperäinen talousarvio	Talousar- vio- muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama muutoksen jälkeen	Poikkeama %
Toimintatulot	4 378 410,00	110 000,00	4 488 410,00	4 514 932,38	26 522,38	0,6
Myyntitulot	2 613 450,00	110 000,00	2 723 450,00	2 798 885,50	75 435,50	2,8
Maksutulot	927 710,00		927 710,00	880 037,59	-47 672,41	-5,1
Tuet ja avustukset	206 150,00		206 150,00	300 613,54	94 463,54	45,8
Muut toimintatulot	631 100,00		631 100,00	535 395,75	-95 704,25	-15,2
Valmistus omaan käyttöön	15 000,00		15 000,00	9 118,89	-5 881,11	-39,2
-	-24 813		-24 854			
Toimintamenot	550,00	-40 990,00	540,00	-25 347 292,74	-492 752,74	2,0
-	-10 004					
Henkilöstömenot	250,00	9 810,00	-9 994 440,00	-10 184 657,61	-190 217,61	1,9
-	-11 742	-134	-11 877			
Palvelujen ostot	970,00	100,00	070,00	-12 118 196,60	-241 126,60	2,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 406 610,00	14 000,00	-1 392 610,00	-1 380 755,33	11 854,67	-0,9
Avustukset muille	-1 285 660,00	67 300,00	-1 218 360,00	-1 323 838,62	-105 478,62	8,7
Muut toimintamenot	-374 060,00	2 000,00	-372 060,00	-339 844,58	32 215,42	-8,7
-	-20 420		-20 351			
Toimintakate	140,00	69 010,00	130,00	-20 823 241,47	-472 111,47	2,3
Verotulot	11 700 000,00		11 700 000,00	11 356 174,32	-343 825,68	-2,9
Valtionosuudet	9 078 400,00		9 078 400,00	9 293 905,00	215 505,00	2,4
Rahoitustulot ja -menot:	128 500,00	0,00	128 500,00	192 237,85	63 737,85	49,6
Korkotulot muilta			0,00		0,00	
Muut rahoitustulot muilta	280 200,00		280 200,00	298 623,15	18 423,15	6,6
Korkomenot	-87 000,00		-87 000,00	-98 610,63	-11 610,63	13,3
Muut rahoitusmenot	-64 700,00		-64 700,00	-7 774,67	56 925,33	-88,0
Vuosikate	486 760,00	69 010,00	555 770,00	19 075,70	-536 694,30	-96,6
Poistot ja arvonalentumiset	-1 381 120,00	0,00	-1 381 120,00	-1 354 657,04	26 462,96	-1,9
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 381 120,00		-1 381 120,00	-1 354 657,04	26 462,96	-1,9
Tilikauden tulos	-894 360,00	69 010,00	-825 350,00	-1 335 581,34	-510 231,34	61,8
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	14 900,00		14 900,00	14 967,06	67,06	0,5
Varaustan lisäys(-) tai vähennys(+)						
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys(+)						
Tilikauden yli- tai alijäämä	-879 460,00	69 010,00	-810 450,00	-1 320 614,28	-510 164,28	62,9

Verotulojen erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Verotulot	10 494		10 494	10 124	-369
*Kunnan tulovero	000,00		000,00	202,19	797,81
*Osuus yhteisöveron tuotosta	575 000,00		575 000,00	573 285,82	-1 714,18
*Kiinteistövero	631 000,00		631 000,00	658 686,31	27 686,31
	11 700		11 700	11 356	-343
Yhteensä	000,00	0,00	000,00	174,32	825,68

Verotulot	Tp 2019	Tp 2018	Tp 2017
	10 124	9 494	
*Kunnan tulovero	202,19	284,43	9 651 848,84
*Osuus yhteisöveron tuotosta	573 285,82	532 228,73	600 508,90
*Kiinteistövero	658 686,31	629 150,18	594 935,42
	11 356	10 655	10 847
Yhteensä	174,32	663,34	293,16

	Tulovero-prosentti	Tulovero euro	Muutos-%
Verovuosi 2014	20,5	9 063 324	9,10
Verovuosi 2015	20,5	9 174 232	1,22
Verovuosi 2016	20,5	9 428 936	2,78
Verovuosi 2017	20,5	9 316 284	-1,19
Verovuosi 2018	20,5	9 677 186	3,87
Verovuosi 2019	21,5		

Kiinteistövero-prosentit	2019	2018
*Yleinen	1,05	1,05
*Vakituinen asunto	0,43	0,43
*Muu asuinrakennus	1,10	1,10
*Rakentamaton rakennuspaikka	2,50	2,50
*Yleishyödyllinen yhteisö	0,00	0,00

Valtionosuuksien erittely

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutoksen jälkeen	Toteutuma	Poikkeama
Valtionosuudet					
*Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, ml. tasaukset (sis. Veromenetyksen korv. 161 871 €)				9 814 321	
*Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet				-520 416	
*Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus					
Yhteensä	9 080 600		9 080 600	9 293 905	213 305

INVESTOINTIEN TOTEUTUMINEN

INVESTOINNIT 2019	Alkuperäinen euroa	Talousarvio muutokset	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama
YLEISHALLINTO					
Monetran osake		-500	-500	-720	-220
Talous- ja henkilöstöhall.ohjelmat	-35 000		-35 000	-28 069	6 931
SOSIAALI- ja TERVEYSTOIMI					
Vanhainkoti (ikkunat, ovi)	-15 000		-15 000		15 000
Työterveyshuolto (osakkeet)				-500	-500
OPETUS- JA KULTTUURITOIMI					
Hirvasen koululaajennus, perustukset	-80 000		-80 000	-159 384	-79 384
Hirvasen koululaajennus, kalusto				-24 411	-24 411
Höytiän koulu (piharakenteet, katto)	-75 000		-75 000	-108 848	-33 848
Kyynämöisten koululaaj., perustukset	-20 000		-20 000	-48 531	-28 531
			0		
Koulukeskus (auditorio)	-70 000		-70 000	-119 236	-49 236
Lähileikkikentän uusiminen	-20 000		-20 000		20 000
MUUT PALVELUT					
Yleiset tiet	-50 000		-50 000	-50 506	-506
Kadut	-50 000		-50 000	-9 518	40 482
Ruokapalvelut (kalusto)				-22 698	-22 698
Vesilaitos	-45 000		-45 000		45 000
Viemärlaitos	-85 000		-85 000		85 000
Haja-asutusalueen vesihuolto	-30 000		-30 000	-23 800	6 200
Tontit ym. maa-al. *ostomenot *myynnin kirjanpitoarvo	50 000		50 000	8 262	-41 738
Asunto Oy Uuraskoto	-175 000		-175 000	-193 865	-18 865
NETTOMENOT YHTEENSÄ	-700 000	-500	-700 500	-781 823	-81 323
Investointimenot yhteensä	-750 000	-500	-750 500	-790 085	-39 585
Investointitulot yhteensä	50 000	0	50 000	8 262	-41 738
Investoinnit, nettomenot yht.	-700 000	-500	-700 500	-781 823	-81 323

Investointien sisältö tarkemmin:

Laajakaista ja talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmat:

Talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmistoja päivitettiin suunnitellun yhteistyössä Inmicsin ja CGI:n kanssa. Ostettiin Monetra Oulu Oy:n osake.

Vanhainkoti, Työterveyshuolto:

Vanhainkodin ikkunoita ja ovea ei korjattu talousarvion mukaisesti. Ostettiin yksi työterveys Aalto Oy:n osake.

Opetus- ja kulttuuritoimi:

Hirvasen koulua laajennettiin suuren oppilasmäärän takia. Koulun perustusten tekeminen kuului kunnan investointiohjelmaan. Uutta kalustoa hankittiin koulun tiloihin.

Höytiän koululle tehtiin uusia piharakenteita. Myös koulun katto uusittiin.

Kyynämöisten koulua laajennettiin ja perustusten tekeminen kuului kunnan investointiohjelmaan.

Koulukeskuksen auditorion lattia korjattiin ja näyttämö uusittiin.

Lähileikkikenttien uusiminen ei toteutunut talousarvion mukaisesti.

Liikuntapuistohanke:

Liikuntapuistohanketta edistettiin kustannuslaskentatasolle hankkeen aikatauluttamiseksi ja määrärahojen suuruuden varaamiseksi. Kohteessa tehtiin rakennussuunnitelmia eri toteutusvaihtoehdoista.

Yleiset tiet ja kadut:

Yleisiin teihin käytettiin määrärahaa talousarvion mukaisesti. Katujen kohdalla jäätin selvästi alle talousarvion.

Ruokapalvelut:

Ruokahuoltoon hankittiin uutta kalustoa.

Vesilaitos:

Investointimäärärahoja ei käytetty.

Viemärlaitos:

Investointimäärärahoja ei käytetty.

Haja-asutusalueiden vesihuolto:

Jätevedenpumppaamoille hankittiin varavoimaa.

As Oy Uuraskodon linjasaneeraus:

Uuraisten kunta oli omalta osaltaan mukana As Oy Uuraskodon linjasaneerauksessa maksaen omistamiensa huoneistojen kulut kerralla.

RAHOITUSOSAN TOTEUTUMINEN 2019

euro

euroa	Alkuper. talousar- vio	Talousar- vio- muutokset	Muutettu talousar- vio	Toteu- tuma	Poik- keama	Poik- kea- ma %
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	486 760	69 010	555 770	19 076	-536 694	-96,6
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-100 000		-100 000	-15 661	84 339	-84,3
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-750 000	-500	-750 500	-790 085	-39 585	5,3
Rahoitusosuudet inv.menoihin			0		0	
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustu- lot	150 000		150 000	23 923	-126 077	-84,1
Toiminta ja investoinnit, netto	-213 240	68 510	-144 730	-762 748	-618 018	427,0
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset muille			0	-95 000	-95 000	
Antolainasaamisten vähennykset muilta			0		0	
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 180 000		1 180 000	1 200 000	20 000	1,7
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-459 500		-459 500	-459 451	49	0,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos				1 200 000	1 200 000	
Oman pääoman muutokset			0			
Vaikutus maksuvalmiuteen	507 260	68 510	575 770	1 082 801	507 031	88,1

euroa	Alkuper. talousar- vio	Talousar- vio- muutokset	Muutettu talousar- vio	Toteu- tuma	Poik- keama	Poik- kea- ma %
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	969 590	-352 000	617 590	-364 545	-982 135	-159,0
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-160 000		-160 000	-63 342	96 658	-60,4
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-995 000	-65 000	-1 060 000	-1 102 277	-42 277	4,0
Rahoitusosuudet inv.menoihin	37 000		37 000	38 000	1 000	2,7
Pysyvien vastaavien hyöd. luovutustu- lot	260 000		260 000	128 444	-131 556	-50,6
Toiminta ja investoinnit, netto	111 590	-417 000	-305 410	-1 363 720	-1 058 310	346,5
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset muille	-63 000		-63 000	-200 000	-137 000	217,5

UURAISTEN KUNTA ▪ Tilinpäätös 2019

Antolainasaamisten vähennykset muilta	50 000		50 000		-50 000	-100,0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	3 957 000		3 957 000	4 000 000	43 000	1,1
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 957 000		-3 957 000	-3 956 741	259	0,0
Lyhytaikaisten lainojen muutos				700 000	700 000	100,0
Oman pääoman muutokset			0			
Vaikutus maksuvalmiuteen	98 590	-417 000	-318 410	-820 461	-502 051	157,7

YHTEENVETO MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN TOTEUTUMISESTA 2019

KÄYTTÖTALOUSOSA	Menot				Tulot						
	Alkup. Talousarvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama	Alkup. Talousarvio	Ta- muutos	Muutettu talousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama	
Valtuusto ja konserni-johto	B	-577 560	30 010	-547 550	-498 118	49 432	160 000	80 000	240 000	292 775	52 775
*Yleishallinto	B	-562 240	30 010	-532 230	-476 862	55 368	10 000		10 000	11 896	1 896
*Maa- ja metsätilat	B	-15 320		-15 320	-21 256	-5 936	150 000	80 000	230 000	280 879	50 879
Konsernipalvelut	B	-1 855 820	0	-1 855 820	-1 848 721	7 099	1 474 060		1 474 060	1 474 917	857
*Keskusvirasto	B	-475 550		-475 550	-462 713	12 837	4 270		4 270	5 674	1 404
*Henkilöstöhallinto	B	-116 400		-116 400	-142 937	-26 537	30 500		30 500	45 094	14 594
*Ruoka- ja siivouspalvelut	B	-1 263 870		-1 263 870	-1 243 071	20 799	1 439 290		1 439 290	1 424 148	-15 142
Peruspalvelutk	B	-11 533 700	-203 400	-11 737 100	-12 340 988	-603 888	1 127 950	30 000	1 157 950	1 168 578	10 628
*Sosiaalipalvelut	B	-1 982 800	-59 000	-2 041 800	-2 283 575	-241 775	231 850		231 850	225 785	-6 065
*Vanhustyö	B	-2 740 700	-12 000	-2 752 700	-3 003 157	-250 457	836 200	30 000	866 200	880 072	13 872
*Toimeentuloturva	B	-753 570	30 000	-723 570	-694 714	28 856	59 900		59 900	60 682	782
*Terveydenhuolto	B	-6 056 630	-162 400	-6 219 030	-6 359 543	-140 513			0	2 040	2 040
Sivistysltk	B	-8 707 410	102 400	-8 605 010	-8 650 648	-45 638	494 900	0	494 900	582 452	87 552
*Sivistystoimi	B	-77 550		-77 550	-77 484	66			0		0
*Peruskoulutus	B	-5 273 960	52 700	-5 221 260	-5 215 972	5 288	221 100		221 100	265 456	44 356
*Varhaiskasvatus	B	-2 573 060	25 700	-2 547 360	-2 655 659	-108 299	179 350		179 350	223 360	44 010
*Muu opetustoimi	B	-67 530		-67 530	-71 869	-4 339			0		0
*Joukkoliikenne	B	-14 000		-14 000	-10 051	3 949			0		0
*Kirjastotoimi	B	-217 150	2 100	-215 050	-233 163	-18 113	9 150		9 150	14 577	5 427
*Kulttuuritoimi	B	-28 390		-28 390	-21 260	7 130	2 000		2 000	3 173	1 173
*Nuorisotoimi	B	-187 930	21 900	-166 030	-148 415	17 615	32 500		32 500	31 740	-760
*Liikuntatoimi	B	-267 840		-267 840	-216 773	51 067	50 800		50 800	44 145	-6 655
Tekninen ltk	B	-2 139 060	30 000	-2 109 060	-2 008 818	100 242	1 136 500	0	1 136 500	1 005 329	-131 171
*Hallinto ja muu toiminta	B	-553 890		-553 890	-522 925	30 965	305 400		305 400	288 582	-16 818
*Pelastustoimi	B	-306 010		-306 010	-304 149	1 861			0		0
*Vesihuoltolaitos	B	-442 690		-442 690	-363 410	79 280	313 900		313 900	308 595	-5 305
*Rakennukset	B	-308 600		-308 600	-304 321	4 279	284 000		284 000	292 762	8 762
*Liikenneväylät	B	-229 700	30 000	-199 700	-234 204	-34 504	1 200		1 200	1 292	92
*Puistot ja muut alueet	B	-17 400		-17 400	-14 869	2 531			0		0
*Sorakuopat	B			0	-3 120	-3 120	30 000		30 000	22 381	-7 619
*Ympäristötoimi	B	-191 270		-191 270	-171 938	19 332	67 000		67 000	52 817	-14 183
*Maankäytön suunnittelu	B	-89 500		-89 500	-89 882	-382	135 000		135 000	38 901	-96 099
Käyttötalouden yhteensä		-24 813 550	-40 990	-24 854 540	-25 347 293	-492 753	4 393 410	110 000	4 503 410	4 524 051	20 641

UURAISTEN KUNTA ▪ Tilinpäätös 2019

TULOSLASKEL- MAOSA		Menot Alkup. Talousarvio	Ta- muutos	Muutettu ta- lousarvio	Tilinpäätös	Tulot Alkup. Ta- lousarvio	Ta- muutos	Muutettu ta- lousarvio	Tilinpäätös	Poikkeama
*Verotulot	B					11 700 000		11 700 000	11 356 174	-343 826
*Valtionosuudet	B					9 078 400		9 078 400	9 293 905	215 505
*Korkotulot	B							0		0
*Muut rahoitustu- lot	B					280 200		280 200	298 623	18 423
*Korkomenot	B	-87 000		-87 000	-98 611					-11 611
*Muut rahoitus- menot	B	-64 700		-64 700	-7 775					56 925
Tuloslaskelma- osa yhteensä		-151 700	0	-151 700	-106 385	21 058 600	0	21 058 600	20 948 702	-109 898

UURAISTEN KUNTA ▪ Tilinpäätös 2019

INVESTOINTIOSA	Menot Al-			Tilinpäätös	Tulot Al-			Tilinpäätös	Poikkeama	
	kup. Talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu ta- lousarvio		kup. Talous- arvio	Ta- muutos	Muutettu ta- lousarvio			
Monetran osake	B	-500	-500	-720	-220					
Talous- ja henk.hall.	B	-35 000	-35 000	-28 789	6 211					
Vanhainkoti	B	-15 000	-15 000						0	
Työterveyshuolto	B		0	-500	-500					
Hirvasen koulu	B	-80 000	-80 000	-183 795	-103 795					
Höytiän koulu	B	-75 000	-75 000	-108 848	-33 848					
Kyynämöisten koulu	B	-20 000	-20 000	-48 531	-28 531		0		0	
Koulukeskus	B	-70 000	-70 000	-119 236	-49 236		0	38 000	38 000	
Lähileikkikentät	B	-20 000	-20 000							
Yleiset tiet	B	-50 000	-50 000	-50 506	-506		0		0	
Kadut	B	-50 000	-50 000	-9 518	40 482					
Ruokapalvelut	B		0	-22 698	-22 698					
Vesilaitos	B	-45 000	-45 000		45 000					
Viemärlaitos	B	-85 000	-85 000		85 000					
Hajaa-as. al.vesihuolto	B	-30 000	-30 000	-23 800	6 200					
Tontit ym. maa-al.	B		0		0	50 000	50 000	8 262	-41 738	
As Oy Uuraskoto	B	-175 000	-175 000	-193 865	-18 865		0		0	
Investoinnit yhteensä		-750 000	-500	-750 500	-40 305	50 000	0	50 000	46 262	-3 738

RAHOITUSOSA	Menot Al- kup. Ta- lousarvio	Ta- muu- tos	Muutettu talousarvio	Tilinpäätös	Poik- keama	Tulot Al- kup. Ta- lousarvio	Ta- muu- tos	Muutettu talousarvio	Tilinpäätös	Poik- keama
Antolainauksen muu- tokset										
*Antolainasaamisten lisäykset B			0	-95 000	-95 000					
*Antolainasaamisten vähennykset B								0		0
Lainakannan muutok- set										
*Pitkäaikaisten laino- jen lisäys B						1 180 000		1 180 000	1 200 000	20 000
*Pitkäaikaisten laino- jen vähennys B	-459 500		-459 500	-459 451	49					
*Lyhytaikaisten laino- jen muutos B									1 200 000	1 200 000
Oman pääoman muu- tokset										
Vaikutus maksuval- miuteen										
Rahoitusosa yh- teensä	-459 500	0	-459 500	-554 451	-94 951	1 180 000	0	1 180 000	2 400 000	1 220 000
YHTEENSÄ	-26 174 750	-41 490	-26 216 240	-26 798 935	-582 695	26 682 010	110 000	26 792 010	27 919 016	1 127 006

B=brutto

TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

Tuloslaskelma (ulkoinen)

	<u>2019</u>		<u>2018</u>
	euroa		euroa
Toimintatuotot			
*Myyntituotot	1 212 253,52		1 188 519,73
*Maksutuotot	880 037,59		873 730,17
*Tuet ja avustukset	300 613,54		304 783,78
*Muut toimintatuotot	535 054,85	2 927 959,50	625 038,95
			2 992 072,63
Valmistus omaan käyttöön	9 118,89	9 118,89	20 253,56
			20 253,56
Toimintakulut			
*Henkilöstökulut			
Palkat ja palkkiot	-8 265 724,77		-7 715 427,34
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-1 687 606,85		-1 631 005,56
Muut henkilösivukulut	-231 325,99		-242 583,59
	-10 550		-10 362
*Palvelujen ostot	780,02		879,50
*Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 362 262,93		-1 433 189,79
*Avustukset	-1 323 838,62		-1 336 049,64
*Muut toimintakulut	-338 780,68	-23 760 319,86	-344 744,50
			-23 065 879,92
Toimintakate		-20 823 241,47	-20 053 553,73
Verotulot		11 356 174,32	10 655 663,34
Valtionosuudet		9 293 905,00	9 070 242,00
Rahoitustuotot ja -kulut			
*Korkotuotot			
*Muut rahoitustuotot	298 623,15		195 787,39
*Korkokulut	-98 610,63		-60 514,67
*Muut rahoituskulut	-7 774,67	192 237,85	-172 169,27
			-36 896,55
Vuosikate		19 075,70	-364 544,94
Poistot ja arvonalentumiset			
*Suunnitelman mukaiset poistot		-1 354 657,04	-1 281 820,44
*Arvonalentumiset			
Tilikauden tulos		-1 335 581,34	-1 646 365,38
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		14 967,06	14 967,06
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)			
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		<u>-1 320 614,28</u>	<u>-1 631 398,32</u>

Rahoituslaskelma

euro

	<u>2019</u>		<u>2018</u>
	euroa		euroa
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	19 075,70		-364 544,94
Satunnaiset erät			
Tulorahoituksen korjauserät	-15 660,72	3 414,98	-63 341,72
			-427 886,66
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-790 085,31		-1 102
Rahoitusosuudet investointimenoihin			277,22
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	23 922,67	-766 162,64	38 000,00
			-935 833,30
			-1 363
Toiminnan ja investointien rahavirta		-762 747,66	719,96
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäys	-95 000,00		-200 000,00
Antolainasaamisten vähennys		-95 000,00	-200 000,00
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 200		4 000
	000,00		000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-459 451,34		-3 956
			741,34
Lyhytaikaisten lainojen muutos	1 200	1 940	
	000,00	548,66	700 000,00
			743 258,66
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 400,00		228,33
Vaihto-omaisuuden muutos	11 328,21		-28 350,00
Saamisten muutos	228 544,80		485 197,94
	-1 165		
Korottomien velkojen muutos	223,84	-922 950,83	271 253,05
			728 329,32
			1 271
Rahoituksen rahavirta		922 597,83	587,98
Rahavarojen muutos		159 850,17	-92 131,98
Rahavarojen muutos			
	3 838		3 678
Rahavarat 31.12.	289,45		439,28
	3 678		3 770
Rahavarat 1.1.	439,28	159 850,17	571,26
			-92 131,98

Tase

VASTAAVAA	2019	2018
	euroa	euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	14 743,97	29 121,27
Muut pitkävaikutteiset menot	793 610,80	1 001 205,21
	<u>808 354,77</u>	<u>1 030 326,48</u>
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	2 885 622,89	2 893 884,84
Rakennukset	15 604 416,78	15 926 710,16
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 805 895,94	2 971 035,81
Koneet ja kalusto	138 831,52	189 083,05
Ennakkomaksut ja keskenkäydyt hankinnat	17 746,00	17 746,00
	<u>21 452 513,13</u>	<u>21 998 459,86</u>
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet	3 170 833,79	2 975 749,03
Muut lainasaamiset	778 978,27	683 978,27
Muut saamiset	418 024,31	418 024,31
	<u>4 367 836,37</u>	<u>4 077 751,61</u>
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		
Valtion toimeksiannot	12 192,06	14 592,06
Lahjoitusrahastojen varat	4 394,12	13 534,38
	<u>16 586,18</u>	<u>28 126,44</u>
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	253 913,50	265 241,71
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Lainasaamiset	95 000,00	95 000,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	432 796,59	509 302,49
Lainasaamiset	66 787,12	71 211,25
Muut saamiset	119 500,16	106 187,73
Siirtosaamiset	78 972,22	239 899,42
	<u>793 056,09</u>	<u>1 021 600,89</u>
Rahoitusarvopaperit		
Muut arvopaperit	3 753 144,43	3 515 003,60
	<u>3 753 144,43</u>	<u>3 515 003,60</u>
Rahat ja pankkisaamiset	85 145,02	163 435,68
VASTAAVAA YHTEENSÄ	31 530 549,49	32 099 946,27

VASTATTAVAA	2019	2018
	euroa	euroa
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 332 535,54	7 332 535,54
Muut omat rahastot	3 248 637,79	3 248 637,79
Edellisten tilikausien ylijäämä(alijäämä)	1 991 391,10	3 622 789,42
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 320 614,28	-1 631 398,32
	<u>11 251 950,15</u>	<u>12 572 564,43</u>
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	516 363,64	531 330,70
	<u>516 363,64</u>	<u>531 330,70</u>
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Lahjoitusrahastojen pääomat	7 919,12	17 059,38
	<u>7 919,12</u>	<u>17 059,38</u>
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	11 921 668,31	13 792 103,65
Lainat julkisyhteisöiltä	107 133,00	149 991,00
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	268 406,76	260 874,92
Siirtovelat	17 662,05	
	<u>12 314 870,12</u>	<u>14 202 969,57</u>
Lyhytaikainen		
Joukkovelkakirjalainat	1 900 000,00	700 000,00
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	3 070 435,34	416 593,34
Lainat julkisyhteisöiltä	42 858,00	42 858,00
Saadut ennakot	1 141,86	95 511,17
Ostovelat	900 206,95	2 090 807,47
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	155 487,35	288 530,06
Siirtovelat	1 369 316,96	1 141 722,15
	<u>7 439 446,46</u>	<u>4 776 022,19</u>
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	31 530 549,49	32 099 946,27

Konsernituloslaskelma

	2019	2018
	euroa	euroa
Toimintatuotot	8 441 122,99	8 286 201,25
Toimintakulut	-30 480 782,14	-29 453 423,99
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta(tappiosta)	-35 367,15	1 050,35
Toimintakate	-22 075 026,30	-21 166 172,39
Verotulot	11 356 174,32	10 655 663,34
Valtionosuudet	10 997 637,16	10 805 782,02
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	8 460,01	6 148,84
Muut rahoitustuotot	321 933,19	222 710,31
Korkokulut	-164 039,70	-156 523,64
Muut rahoituskulut	-16 204,20	-180 583,57
Vuosikate	428 934,48	187 024,91
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 977 531,42	-1 927 288,80
Omistuksen eliminointierot	-127 104,15	
Arvonalentumiset		
Satunnaiset erät		
Tilikauden tulos	-1 675 701,09	-1 740 263,89
Tilinpäätössiirrot	177,70	-336,53
Laskennalliset verot	-3 110,00	
Vähemmistöosuudet	9 551,24	5 088,21
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-1 669 082,15	-1 735 512,21

Konsernin rahoituslaskelma

	2019	2018
	euroa	euroa
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	428 934,48	187 024,91
Satunnaiset erät		
Tulorahoituksen korjauserät	34 677,42	-57 418,94
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-2 588 616,01	-2 970 754,76
Rahoitusosuudet investointimenoihin	2 675,70	39 365,06
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	28 927,46	149 104,64
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 093 400,95	-2 652 679,09
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäys	-95 000,00	-200 000,00
Antolainasaamisten vähennys		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	2 895 000,00	5 130 000,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-856 372,86	-4 360 588,95
Lyhytaikaisten lainojen muutos	955 558,57	1 066 649,62
Oman pääoman muutokset	-2,94	-1 076,98
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	2 485,49	176,07
Vaihto-omaisuuden muutos	7 593,78	-28 819,16
Saamisten muutos	886 763,49	508 954,36
Korottomien velkojen muutos	-1 221 737,36	269 669,74
Rahoituksen rahavirta	2 574 288,17	2 384 964,70
Rahavarojen muutos	480 887,22	-267 714,39
Rahavarojen muutos		
Rahavarat 31.12.	4 990 798,84	4 509 911,61
Rahavarat 1.1.	4 509 911,62	4 777 626,00
	480 887,22	-267 714,39

Konsernitase

VASTAAVAA	<u>2019</u> euroa	<u>2018</u> euroa
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	198 614,46	227 669,02
Muut pitkävaikutteiset menot	793 610,80	1 001 205,21
Ennakkomaksut	<u>156 758,27</u>	<u>66 877,01</u>
	1 148 983,53	1 295 751,24
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	3 618 775,11	3 626 800,08
Rakennukset	25 048 347,61	25 543 719,50
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 811 540,26	2 975 913,90
Koneet ja kalusto	439 506,08	515 523,26
Muut aineelliset hyödykkeet	10 462,17	10 611,11
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	<u>4 220 830,24</u>	<u>2 923 348,85</u>
	36 149 461,47	35 595 916,70
Sijoitukset		
Osakkuusyhteisöosuudet	130 528,38	99 134,90
Muut osakkeet ja osuudet	584 826,60	594 361,65
Muut lainasaamiset	295 000,00	200 000,00
Muut saamiset	<u>420 280,04</u>	<u>420 280,04</u>
	1 430 635,02	1 313 776,59
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	26 036,21	44 238,52
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	310 341,56	317 935,36
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset	95 189,63	95 000,00
Lyhytaikaiset saamiset	<u>1 273 750,66</u>	<u>2 129 831,65</u>
	1 368 940,29	2 224 831,65
Rahoitusarvopaperit	3 879 231,11	3 664 284,95
Rahat ja pankkisaamiset	1 111 567,73	845 626,66
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u><u>45 425 196,92</u></u>	<u><u>45 302 361,67</u></u>

VASTATTAVAA	2019	2018
	euroa	euroa
OMA PÄÄOMA		
Peruspääoma	7 332 535,54	7 332 535,54
Muut omat rahastot	4 156 760,16	4 156 940,81
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	3 350 591,25	5 083 917,23
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	<u>-1 669 082,15</u>	<u>-1 735 512,21</u>
	13 170 804,80	14 837 881,37
VÄHEMMISTÖOSUUDET	324 292,12	333 843,36
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	<u>208 845,72</u>	<u>197 910,10</u>
	208 845,72	197 910,10
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	18 416,62	34 133,44
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen korollinen vieras pääoma	21 914 611,76	22 517 417,60
Pitkäaikainen koroton pääoma	286 068,81	260 874,92
Lyhytaikainen korollinen vieras pääoma	5 520 056,49	1 923 064,94
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma	<u>3 982 100,60</u>	<u>5 197 235,94</u>
	31 702 837,66	29 898 593,40
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u><u>45 425 196,92</u></u>	<u><u>45 302 361,67</u></u>

TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Kunnan tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman (kv 7.1.2012 § 61) mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen hankintamenoon.

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon. Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaissopimukset

Johdannaiset sisältävät koronvaihtosopimuksia. Kunta on sitonut pitkäaikaisten lainojen vaihtuvan koron koronvaihtosopimuksilla kiinteään korkoon. Sopimusehdot on eritelty sivulla 139.

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistaminen kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Keskinäisen omistuksen eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksessa syntynyt ero on kokonaisuudessaan kirjattu hankintakaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Kiinteistö Oy Uuraisten Virastotalon rakennusten poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi ja jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- tai alijäämän oikaisuksi. Uuraisten Vuokratalot Oy:llä ja Kiinteistöosakeyhtiö Oikarinmäellä on omat erilliset poistosuunnitelmat.

Osakkuusyhteisöt

Osakkuusyhteisöt on yhdistelty pääomaosuusmenetelmällä konsernitilinpäätökseen. Suunnitelmapoistoja ei ole oikaistu.

Vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset varaukset on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan.

Edellisen tilikauden tietojen vertailukelpoisuus

Keski-Suomen liitto on korjannut tilinpäätöstään vuodelta 2018, mikä aiheuttaa Uuraisten kuntakonsernin tasejatkuvuuteen 2 186, 23 euron eron.

TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT**Tuloslaskelman liitetiedot**

Toimintatuotot	2019	2018
(ulkoiset)		
Valtuusto ja konsernijohto	292 774,59	223 094,98
Konsernipalvelut	85 538,43	63 819,35
Sosiaalilautakunta	1 168 027,07	1 121 161,89
Sivistyslautakunta	580 865,12	614 331,28
Tekninen lautakunta	800 754,29	969 665,13
Toimintatuotot yhteensä	2 927 959,50	2 992 072,63
Verotulojen erittely	2019	2018
Kunnan tulovero	10 124 202,19	9 494 284,43
Osuus yhteisöveron tuotosta	573 285,82	532 228,73
Kiinteistövero	658 686,31	629 150,18
Verotulot yhteensä	11 356 174,32	10 655 663,34
Valtionosuuksien erittely	2019	2018
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	9 814 295,00	9 640 446,00
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseaus</i>	<i>3 279 967,00</i>	<i>3 190 081,00</i>
<i>Veromenetyksen korvaus</i>	<i>161 871,00</i>	
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-520 395,00	-570 204,00
<i>Sis. v:n 2017 oikaisun, jota ei makseta</i>		<i>1751,00</i>
<i>V:n 2018 oikaisua 974 € ei ole kirjattu (alle 2.000 €)</i>		
<i>V:n 2019 oikaisua 1.022 € ei ole kirjattu (alle 2.000 €)</i>		
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus	0,00	0,00
Valtionosuudet yhteensä	9 293 900,00	9 070 242,00
Palvelujen ostot	2019	2018
(ulkoiset)		
Asiakaspalvelujen ostot	7 377 088,37	7 240 275,14
Muiden palvelujen ostot	3 173 691,65	3 122 604,36
Kunnan palvelujen ostot yhteensä	10 550 780,02	10 362 879,50
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	2019	2018
Muut toimintatuotot		
*Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	15 660,72	68 167,22
Muut toimintakulut		
*Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot		4 825,50
Satunnaiset tuotot ja kulut	2019	2018
Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely	2019	2018
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	7 507,29	7 507,29

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista

Merkinnät:	TP = tasapoisto (vuosipoisto on hankintahinta jaettuna poistoajalla) MJP = menojäännöspoisto (vuosipoisto on x % edellisvuoden lopun arvosta)
Poistojen aloittaminen:	Ensimmäinen poisto on tehty käyttöönottoa seuraavan kuukauden alusta. Verkostojen yms. poistot on aloitettu seuraavan vuoden alusta.
Poistoajat ja päätösvalta:	Ensisijassa noudatetaan poistosuunnitelman alarajaa ellei pidemmän poistoajan käyttämiselle ole hyödykekohtaista perustetta. Kunnanhallitus päättää pidemmän poistoajan käytöstä hyödykekohtaisen perusteen mukaan enintään kirjanpitolautakunnan kuntajaoston antaman yleisohjeen mukaisen poistoaikojen ylärajojen mukaan.

31.12.2012 JÄLKEEN VALMISTUNEET INVESTOINNIT

<u>Ryhmä</u>	<u>Suunnitelma</u>
Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	TP 5 v
Muut pitkävaikutteiset menot	
Tietokoneohjelmistot	TP 2 v
Osakehuoneistojen muutostyöt	TP 5 v
Kehittämismenot	TP 5 v
Muut	TP 5v*
Ennakkomaksut	ei poistoja
*erityisestä syystä 10 v	
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoja
Rakennukset	
Asuinrakennukset	TP 30 v
Hallinto- ja laitosrakennukset	TP 30 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	TP 30 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit	MJP 20 %
Puistot ja leikkipaikat	MJP 20 %
Laiturit ja uimalat	MJP 25 %
Piha-alueet	MJP 20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	MJP 20 %
Valaistut ladut	MJP 20 %
Ulkovalaistuslaitteet	MJP 20 %
Vesijohtoverkot	MJP 10 %
Viemäriverkot	MJP 10 %
Vesi- ja viemärlaitokset	MJP 25 %
Muut kiinteät koneet ja laitteet	MJP 25 %
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	TP 4 v
Atk-laitteet	TP 3 v
Muut laitteet ja kalusto	TP 3 v
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoja
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoja
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoja
Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 10 000 euroa, kirjataan vuosikuluiksi.	

ENNEN 1.1.2013 VALMISTUNEET INVESTOINNIT

<u>Ryhmä</u>	<u>Suunnitelma</u>
Aineettomat hyödykkeet	
Aineettomat oikeudet	
Tietokoneohjelmistot	TP 3 v
Muut aineettomat oikeudet	TP 3 v
Muut pitkävaikutteiset menot	
Osakehuoneistojen muutostyöt	TP 5 v
Tutkimus- ja kehittämismenot	TP 5 v
Ennakkomaksut	ei poistoja
Aineelliset hyödykkeet	
Maa- ja vesialueet	ei poistoja
Rakennukset	
Asuinrakennukset	
Puiset	TP 50 v
Kiviset	TP 50 v
Hallinto- ja laitosrakennukset	
Puiset ja peltiset	TP 50 v
Kiviset	TP 50 v
Tehdas- ja tuotantorakennukset	
Puiset ja peltiset	TP 50 v
Kiviset	TP 50 v
Kiinteät rakenteet ja laitteet	
Kadut, tiet, torit	MJP 20 %
Puistot ja leikkipaikat	MJP 20 %
Laiturit ja uimalat	MJP 25 %
Piha-alueet	MJP 20 %
Muut maa- ja vesirakenteet	MJP 20 %
Valaistut ladut	MJP 20 %
Ulkovalaistuslaitteet	MJP 20 %
Vesijohtoverkot	MJP 10 %
Viemäriverkot	MJP 10 %
Vesi- ja viemärlaitokset	MJP 25 %
Muut kiinteät koneet ja laitteet	MJP 25 %
Koneet ja kalusto	
Kuljetusvälineet	TP 5 v
Palo- ja sammutusautot	TP 10 v
Atk-laitteet	TP 3 v
Muut laitteet ja kalusto	TP 3 v
Muut aineelliset hyödykkeet	
Luonnonvarat	käytön mukaan
Arvo- ja taide-esineet	ei poistoja
Keskeneräiset hankinnat	ei poistoja
Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	
Osakkeet ja osuudet	ei poistoja

Pienet käyttöomaisuushankinnat, joiden hankintameno on alle 7 000 euroa, on kirjattu vuosikuluiksi.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Saamisten erittely	2019 Pitkä- aikaiset	2019 Lyhyt- aikaiset	2018 Pitkä- aikaiset	2018 Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		2 225,39		15 694,49
Lainasaamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä		2 225,39		15 694,49
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				153
Siirtosaamiset		1 700,00		914,00
Yhteensä		1 700,00		153 914,00
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset		407,18		1 216,66
Lainasaamiset	95 000,00		95 000,00	
Siirtosaamiset		22 019,38		
Yhteensä	95 000,00	22 426,56	95 000,00	1 216,66 170
Saamiset yhteensä	95 000,00	26 351,95	95 000,00	825,15

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
*Tulojäämät		
ELY-keskus	9 704,46	25 279,17
Keski-Suomen sairaanhoitopiiri		153 914,00
Verohallinto		30 477,26
Uuraisten Valokuituverkot Oy	22 019,38	
Muut tulojäämät	47 248,38	30 228,99
*Tulojäämät yhteensä	78 972,22	239 899,42

Käyttöomaisuuden muutokset

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet

	Aineettomat hyödykkeet				Aineelliset hyödykkeet						Yhteensä
	Aineettomat	Muut pitkävaik.	En- nakkoko-	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet	Koneet ja kalusto	Muut ai- neell. hyödykkeet	Ennakkomaks. ja keskeneräiset h.	
euroa	oikeudet	menot	maksut								
				1 030	2 893	15 926	2 971	189			21 998
Poistamaton hankintameno 1.1.	29 121,27	1 001 205,21		326,48	884,84	710,16	035,81	083,05		17 746,00	459,86
Lisäykset tilikauden aikana	16 269,10			16 269,10		199 374,66	320 447,45	58 909,34			578 731,45
Rahoitusosuudet tilikaudella				0,00							0,00
Vähennykset tilikaudella				0,00	8 261,95						8 261,95
Siirrot erien välillä				0,00							0,00
Tilikauden poisto	30 646,40	207 594,41		238 240,81		521 668,04	485 587,32	160,87	109		1 116 416,23
Arvonlenn. ja niiden palautukset											
Poistamaton hankintameno 31.12.	14 743,97	793 610,80	0,00	808 354,77	2 885	15 604	2 805	138	0,00	17 746,00	21 452
Arvonkorotukset					622,89	416,78	895,94	831,52			513,13
Kirjanpitoarvo 31.12.	14 743,97	793 610,80	0,00	808 354,77	2 885	15 604	2 805	138	0,00	17 746,00	21 452
Olennaiset lisäpoistot											513,13
											0,00

	2019	2018
Maa- ja vesialueet erittely		
*Kiinteistöjen liittymismaksut	89 707,31	89 707,31
	2 795	
*Muut maa- ja vesialueet	915,58	2 804 177,53
	2 885	
Maa- ja vesialueet yhteensä	622,89	2 893 884,84

Pysyvien vastaavien sijoitukset

	Osakkeet ja osuudet					Joukkovelkakirjasaamiset, muut laina- ja muut saamiset					
	Osakkeet konserni- yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta- yhtymä osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk- laina- saamiset	Saamiset konserni- yhtiöt	Saamiset kunta- yhtymät	Saamiset omistusyht- yhteisöt	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 439 206,44	132 334,70	853 384,00	550 823,89	2 975 749,03		483 978,27		200 000,00	418 024,31	1 102 002,58
Lisäykset		193 864,76		1 220,00	195 084,76				95 000,00		95 000,00
Vähennykset					0,00						0,00
Siirrot erien välillä											
Hankintameno 31.12.	1 439 206,44	326 199,46	853 384,00	552 043,89	3 170 833,79		483 978,27	0,00	295 000,00	418 024,31	1 197 002,58
Arvonlennukset					0,00						
Arvonkorotukset											0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	1 439 206,44	326 199,46	853 384,00	552 043,89	3 170 833,79	0,00	483 978,27	0,00	295 000,00	418 024,31	1 197 002,58

**Omistukset muissa yhteisöissä
31.12.2019**

Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus- osuus %	Konsernin omistusosuus %	Kuntakonsernin osuus		
				omasta pää- omasta	vieraasta pää- omasta	tilikauden voitosta/ tappiosta
Tytäryhteisöt						
*Uuraisten Vuokratalot Oy	Uurainen	100	100	217 651,74	4 822 936,26	13 824,33
*Kiinteistö Oy Uuraisten Virastotalo	Uurainen	70	70	1 157 324,62	46 226,70	
*Kiinteistösaakeyhtiö Oikarinmäki	Uurainen	100	100	185 811,77	648 450,71	1 748,27
Kuntayhtymät						
*Keski-Suomen Sairaanhoidopiiri	Jyväskylä	1,13	1,13	459 672,57	5 818 929,25	-165 024,27
*Jyväskylän koulutuskuntayhtymä (konserni)	Jyväskylä	1,83	1,83	1 905 332,78	996 040,66	-2 158,40
*Äänekosken ammatillisen koulutuksen ky (konserni)	Äänekoski	1,47	1,47	377 365,81	34 023,05	-11 173,35
*Keski-Suomen liitto	Jyväskylä	1,1	1,1	13 776,32	45 417,60	1 600,14
Osakkuusyhteisöt						
*As.Oy Uuraskoto	Uurainen	35	35	99 944,14	159 318,72	
*As.Oy Uuraisten Ykkösriveri	Uurainen	33	33	42 994,72	3 357,42	-4 501,94
*Uuraisten Valokuituverkot Oy, 30.6.2019	Uurainen	24,9	24,9	439,21	663 663,39	-18 015,53

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Oma pääoma

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Peruspääoma 1.1. ja 31.12.	7 332 535,54	7 332 535,54
Muut omat rahastot		
*Kehittämisrahaston pääoma 1.1.	3 248 637,79	3 248 637,79
*Siirrot rahastoon tilikaudella		
*Siirrot rahastosta tilikaudella		
*Kehittämisrahaston pääoma 31.12.	3 248 637,79	3 248 637,79
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 991 391,10	3 622 789,42
*Siirrot		
*Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 991 391,10	3 622 789,42
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 320 614,28	-1 631 398,32
Oma pääoma yhteensä	11 251 950,15	12 572 564,43

Pitkäaikainen vieras pääoma

(erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua)

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 272 252,95	2 090 418,29
Yhteensä	2 272 252,95	2 090 418,29

Joukkovelkakirjalainat

Alle vuoden kuluessa erääntyvät, korko 0,00 %
 Alle vuoden kuluessa erääntyvät, korko 0,2 %
 Alle vuoden kuluessa erääntyvät, korko 0,2 %

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
		700 000,00
	1 000 000,00	
	900 000,00	

Pakolliset varaukset

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
--	-------------	-------------

Vieras pääoma

	<u>2019</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>	<u>2018</u>
	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen	Pitkä- aikainen	Lyhyt- aikainen
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat		200,00		597,08
Siirtovelat				
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Ostovelat		6 239,38		1 238 063,25
Siirtovelat				
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisyyksille				
Ostovelat				
Siirtovelat				

Erittely liittymismaksuista

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Muut velat /Liittymismaksut ja muut velat		
Liittymismaksut	264 743,58	257 356,74
Muut velat	3 663,18	3 518,18
Yhteensä	268 406,76	260 874,92

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
Korkojaksotukset	6 048,14	5 624,73
Lomapalkkajaksotukset	997 059,82	864 258,55
Henkilösivukulut	255 886,32	237 549,98
ELY-keskus	41 300,00	
Opetushallitus	54 347,00	
Muut menoajämät	14 675,68	34 288,89
Siirtovelat yhteensä	1 369 316,96	1 141 722,15

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITE-TIEDOT

Vuokravastuut	2019	2018
Vuokravastuut yhteensä	8 979,99	8 920,84
Leasingvastuut yhteensä arvonlisäveroineen	938 150,52	71 640,44
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	170 234,61	28 893,86
Myöhemmin maksettavat	767 915,92	42 746,58
Yhteensä	947 130,51	80 561,28

Vastuusitoumukset	2019	2018
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
*Alkuperäinen pääoma	7 582 438,83	4 782 438,83
*Jäljellä oleva pääoma	4 992 150,57	2 986 443,37
Takaukset muiden puolesta		
*Alkuperäinen pääoma	2 661 318,00	5 461 318,00
*Jäljellä oleva pääoma	1 221 527,61	3 764 914,34

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista

	2019	2018
	22 774	
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12	774,00	21 391 348,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.	0,00	0,00
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta 31.12.	14 984,00	13 742,95

Muut taloudelliset vastuut

	2019	2018
* Arvonlisäveron palautusvastuu	1 199,62	1 599,49
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu		

*Kunta ei ole suunnitellut myyvänsä kiinteistöjä, joihin alv-palautusvastuu kohdistuu

KORONVAIHTOSOPIMUSTEN 31.12.2019 SOPIMUSEHDOT

	Sopimus	Alkaen	Päättyen	Laskennallinen pääoma euroa	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Tasa-lyhen- nys	Sopimuk- sen mark- kina-arvo euroa
Kuntarahoitus	32014 ==> KSWAPO49/12 17.12.2012	27.10.2014	27.10.2022	780 000,00	1,710 %	6 kk euri- bor	82.000 e/ puolivuosit- tain 27.4.15 alk	-31 614,51
Pohjola Pankki	430992 9.12.2015	27.10.2015	27.10.2022	-780 000,00	-1,710 %	- 6 kk euribor	82.000 e/ puolivuosit- tain 27.4.15 alk	34 428,33
Op Yrityspankki Oyj	8609360 23.11.2018	4.6.2019	4.12.2024	3 000 000,00	1,43 %	3 kk euri- bor	-	-252 227,43
Op Yrityspankki Oyj Korkolattiasopimus	8610482 23.11.2018	4.6.2019	4.3.2020	3 000 000,00		3 kk euri- bor		3 035,73
Pohjola Pankki	430985 Swap- tio 9.12.2015	11.12.2025	11.12.2035	4 000 000,00	0,75 %	6 kk euri- bor		-195 234,44

Optio-oikeuden käyttäminen: Ostajalla (pankki) on preemion (0,00 euroa) maksettuaan oikeus päättymispäivänä (9.12.2025) päättymisaikaan (11:00) mennessä saada kohde-etuutena oleva koronvaihtosopimus voimaan toteuttamalla optio.

Mikäli optio-oikeutta ei käytetä option päättymispäivänä päättymisaikaan mennessä, optio raukeaa. Toteutushinta 0,75 % p.a.

YHTEENSÄ

10 000 000,00

KONSERNIN LIITETIEDOT**Konsernituloslaskelman liitetiedot**

Toimintatuotot	2019	2018
(ulkoiset)		
Yleishallinto	433 540,40	351 505,03
Sosiaali- ja terveystoimet	5 333 965,89	5 280 119,21
Opetus- ja kulttuuritoimet	903 161,16	930 086,85
Yhdyskuntapalvelut ja muut palvelut	1 770 455,54	1 724 490,16
Toimintatuotot yhteensä	8 441 122,99	8 286 201,25
Valtionosuus	2019	2018
Konsernissa lisäävät valtionosuutta ammattioppilaitosten saama		
yksikköhintarahoitukseen perustuva valtionosuus	1 703 732,16	1 735 540,02
Satunnaisten tuottojen ja kulujen erittely	2019	2018
	0	0
Pakollisten varausten muutos	2019	2018
K-S sairaanhoitop./Potilasvahinkovak.maksuvastuu 1.1.	197 910,10	185 941,93
*Lisäykset tilikaudella	1 217,62	11 968,17
*Vähennykset tilikaudella		
K-S sairaanhoitop./Potilasvahinkovak.maksuvastuu 31.12.	199 127,72	197 910,10
K-S sairaanhoitop./Ympäristövastuu 1.1.		
*Lisäykset tilikaudella	9 718,00	
*Vähennykset tilikaudella		
K-S sairaanhoitop./Ympäristövastuu 31.12.	9 718,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot	2019	2018
Muut toimintatuotot		
*Maa-alueiden luovutusvoitot (kunta)	15 660,72	68 167,22
*K-S sairaanhoitopiiri	138,09	135,60
*Jyväskylän koulutuskuntayhtymä	4 244,04	4 462,94
Luovutusvoitot yhteensä	20 042,85	72 765,76
Muut toimintakulut		
*Maa-alueiden luovutustappiot (kunta)		4 825,50
Luovutustappiot yhteensä	0,00	4 825,50

Konsernitaseen liitetiedot

Siirtosaamiset

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtosaamiset		
*Hankkeiden tuet ja avustukset		8 784,00
*ELY-keskus	9 704,46	25 279,17
*Muut siirtosaamiset	113 820,75	251 661,40
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yht.	123 525,21	285 724,57

Oma pääoma

	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	7 332 535,54	7 332 535,54
Muutos tilikaudella 1.1.-31.		
Peruspääoma 31.12.	7 332 535,54	7 332 535,54
Muut omat rahastot 1.1.	4 156 940,81	4 157 672,09
Muutos tilikaudella 1.1.-31.	-180,65	-731,28
Muut omat rahastot 31.12.	4 156 760,16	4 156 940,81
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 1.1.	5 083 917,23	5 060 906,26
Muutos tilikaudella	-1 733 325,98	23 010,97
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä 31.12.	3 350 591,25	5 083 917,23
Tilikauden yli-/alijäämä	-1 669 082,15	-1 735 512,21
Oma pääoma yhteensä	13 170 804,80	14 837 881,37

Pakolliset varaukset

	2019	2018
K-S sairaanhoitop.: Potilasvak.maksuvastuuvaraus	199 127,72	197 910,10
K-S sairaanhoitop.: Ympäristövastuu	9 718,00	
Yhteensä	208 845,72	197 910,10

Erittely liittymismaksuista

	2019	2018
Liittymismaksut	264 743,58	257 356,74
Muut velat	3 663,18	3 518,18
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat yht.	268 406,76	260 874,92

Siirtovelat

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät	2019	2018
Lyhytaikaiset siirtovelat		
*Korkojaksotukset	21 748,95	29 143,87
*Lomapalkkajaksotukset	1 422 944,43	1 284 571,73
*Valtionosuudet	16 122,30	66 427,41
*Muut menojäämät	581 362,54	770 046,33
Siirtovelat yhteensä	2 042 178,22	2 150 189,34

Vuokravastuut

	2019	2018
Vuokravastuut	125 539,42	135 755,58
Leasingvastuut	951 770,25	90 281,28

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta

	2019	2018
Samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta annetut takaukset		
*jäljellä oleva pääoma	5 024 140,40	3 022 941,96

Muut vastuusitoumukset

	2019	2018
Takaukset muiden puolesta	1 221 527,61	3 764 914,34
Arvonlisäveron palautusvastuu	260 222,18	270 805,48
Muut vastuut	1 880,15	83 991,52
Yhteensä	1 483 629,94	4 119 711,34

KUNNAN VESIHUOLTOLAITOS

Vesilaitostaseyksikkö

Tuloslaskelma

	Arvio 2019	Käyttö 2019	Käyttö 2018
	euroa	euroa	euroa
Liikevaihto	313 900	293 345,63	300 185,55
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)			
Valmistus omaan käyttöön			
Liiketoiminnan muut tuotot			
Materiaalit ja palvelut	327 610	280 100,11	339 112,19
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	41 100	48 932,32	63 757,56
Palvelujen ostot	286 510	231 167,79	275 354,63
Henkilöstökulut	3 890	3 227,07	2 948,55
Palkat ja palkkiot	1 000	600,00	375,00
Henkilösivukulut	2 890	2 627,07	2 573,55
Eläkekulut	2 860	2 618,93	2 571,12
Muut henkilösivukulut	30	8,14	2,43
Poistot ja arvonalentumiset	127 010	129 078,50	142 615,20
Suunnitelman mukaiset poistot	127 010	129 078,50	142 615,20
Arvonalentumiset			
Liiketoiminnan muut kulut		4 906,17	3 947,99
Liikeylijäämä (+) tai -alijäämä (-)	-144 610	-123 966,22	-188 438,38
Rahoitustuotot ja -kulut	-7 800	-6 907,34	-7 049,04
Korkotuotot			
Muut rahoitustuotot			
Korkokulut	7 800	6 907,34	7 049,04
Korvaus jäännöspääomasta			
Muut rahoituskulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen satunnaisia eriä	-152 410	-130 873,56	-195 487,42
Satunnaiset tuotot ja -kulut			
Satunnaiset tuotot			
Satunnaiset kulut			
Ylijäämä / -alijäämä ennen varauksia	-152 410	-130 873,56	-195 487,42
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)			
Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (-)			
Tilikauden ylijäämä / -alijäämä	-152 410	-130 873,56	-195 487,42

Vesihuoltolaitoksen tase

	31.12.2019	31.12.2018
VASTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Tietokoneohjelmistot		
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	23 371,63	23 371,63
Rakennukset	9 533,88	9 915,23
Kiinteät rakenteet ja laitteet	982 804,86	1 111 502,02
Koneet ja kalusto		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Sijoitukset		
Muut saamiset	59 570,20	59 570,20
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	122 084,68	146 759,15
Muut lyhytaikaiset saamiset	8 833,13	
Rahat ja pankkisaamiset		
	<u>1 206 198,38</u>	<u>1 351 118,23</u>
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Jäännöspääoma	2 027 286,23	1 988 545,04
		-1 468
Edellisten tilikausien ylijäämä/alijäämä	-1 664 142,66	655,24
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	-130 873,56	-195 487,42
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	575 193,85	626 628,63
Lainat julkisyhteisöiltä	7 038,64	9 854,41
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	264 743,58	257 356,74
Lyhytaikainen		
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	51 434,78	51 434,78
Lainat julkisyhteisöiltä	2 815,77	2 815,77
Ostovelat	72 701,75	64 206,21
Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat		14 419,31
Siirtovelat		
	<u>1 206 198,38</u>	<u>1 351 118,23</u>

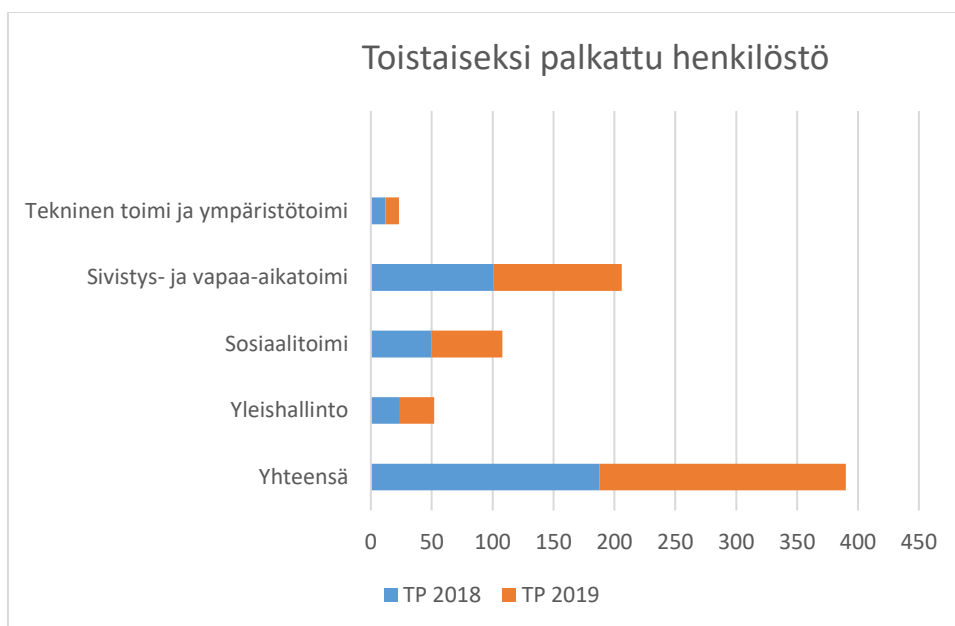
VESILAITOSTASEYKSIKKÖ**RAHOITUSLASKELMA**

	31.12.2019	31.12.2018
Toiminnan rahavirta		
Liikeli-/alijäämä	-123 966,22	-188 438,38
Poistot ja arvonalentumiset	129 078,50	142 615,20
Rahoitustuotot ja -kulut	-6 907,34	-7 049,04
Tulorahoituksen korjaukset		
	-1 795,06	-52 872,22
Investointien rahavirta		
Investointimenot-		-37 575,15
Rahoitusosuudet investointimenoihin+	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot+		
	0,00	-37 575,15
Toiminnan ja investointien rahavirta	-1 795,06	-90 447,37
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset-	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset+	0,00	0,00
	0,00	0,00
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys+		37 575,15
Pitkäaikaisten lainojen vähennys-	-54 250,55	-51 745,54
Lyhytaikaisten lainojen lisäys/vähennys +/-	0,00	0,00
	-54 250,55	-14 170,39
Oman pääoman muutokset	0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	0,00	0,00
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00	0,00
Saamisten muutos	15 841,34	-27 191,55
Korottomien velkojen muutos	-5 923,77	80 706,43
	9 917,57	53 514,88
Rahoituksen rahavirta	-44 332,98	39 344,49

Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

Toistaiseksi palkatun henkilöstön määrä kunnan toimialoittain 31.12.2019

	TP 2018	TP 2019
Yhteensä	188	202
Yleishallinto	24	28
Sosiaalitoimi	50	58
Sivistys- ja vapaa-aikatoimi	101	105
Tekninen toimi ja ympäristötoimi	12	11

Työntekijöiden määrä yhteensä 31.12.2019

(sis. Vakinaiset, määräaikaiset ja työllistetyt)

	TP 2019
Yleishallinto	30
Sosiaalitoimi	83
Sivistys- ja vapaa-aikatoimi	121
Tekninen toimi ja ympäristötoimi	11
Yhteensä	245

Luottamushenkilömaksut

Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja tilitetyt luottamushenkilömaksut

	2019	2018
Suomen Keskusta, Uuraisten osasto	2 670,18	2 532,00
KD Suomen kristillisdemokraatit, Uuraisten osasto	178,50	191,00
Perussuomalaiset, Uuraisten osasto	332,75	552,75
Uuraisten Vasemmistoliitto	845,24	365,00
SDP, Uuraisten osasto	<u>1043,22</u>	<u>546,50</u>
Yhteensä	5 069,89	4 187,25

Tilintarkastajien palkkiot

	2019	2018
Tilintarkastajien palkkiot		
BDO Audiator Oy		
*Tilintarkastuspalkkiot	8 447,48	7 603,39
*Tilintarkastajien lausunnot	637,40	
*Tilintarkastusltk:n sihteerin tehtävät		
*Muut palkkiot		
Palkkiot yhteensä	<u>9 084,88</u>	<u>7 603,39</u>

Intressitahotapahtumat

Uuraisten kunnalla ei ole merkittäviä intressitahoja, jotka tulisi kirjata tilinpäätöksen liitetietoihin.

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA 2019

- * Tilinpäätöskirja
- * Tase-erittelyt
- * Päiväkirja
- * Pääkirja tileittäin ja kustannuspaikoittain

- * Myyntireskontra
 - * tiliotteet ja saatavien erittelyt

- * Ostoreskontra
 - * tiliotteet

- * Palkanlaskenta
 - * palkkakortisto

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS JA TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Uuraisilla 30.3.2020

Liisa Stenman-Kässi

Merja Kinnunen

Veli-Matti Arponen

Olli Humalajoki

Veli Hytönen

Susanna Kettunen

Harri Palonen

Juha Valkama

Tilinpäätösmerkintä

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta
tänään kertomuksen.

Uurainen, _____._____.2020

BDO Audiator Oy
Tilintarkastusyhteisö

Tuomas Mettomäki
tilintarkastaja, JH, HT